

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

**Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІН ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ
ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ЕТУ
КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И
ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

**ҚР ЕЖ 3.03-106-2014
СП РК 3.03-106-2014**

**Ресми басылым
Издание официальное**

**Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің
Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер
ресурстарын басқару комитеті**

**Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального
хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства
национальной экономики Республики Казахстан**

Астана 2015

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, "КазНормаЦентр" ЖШС
- 2 ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО "КазНормаЦентр"
- 2 ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан от «29» декабря 2014 года № 156-НҚ с 1 июля 2015 года

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	IV
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	5
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	5
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	6
4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР	7
4.1 Негізгі ережелер	7
4.2 Өрт қауіпсіздігі.....	9
4.3 Қала құрылысы шешімдері	13
4.4 Көлемдік-жоспарлық шешімдер	18
4.4.1 Өндірістік-қойма үй-жайлары.....	18
4.4.2 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлар.....	22
4.4.3 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайлары.....	27
4.5 Газ-баллон автомобильдеріне қызмет көрсету кәсіпорындары үшін қосымша талаптар	30
4.6 Қақпалар, лифтілер, рампалар	34
4.7 Ғимараттың конструктивтік шешімдері және есептеу әдістері.....	36
4.8 Кәсіпорынның инженерлік жүйелері мен қондырғылары	37
4.8.1 Сумен қамтамасыз ету және кәріз жүйесі.....	37
4.8.2 Жылыту, желдету және ауа баптау.....	41
4.8.3 Электр техникалық құрылғылар	46
4.9 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімділік	49
4.10 Қоршаған ортаны қорғау	49
5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ	50
5.1 Энергия үнемдеу және жылу шығынын азайту.....	50
5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану.....	50
А ҚОСЫМШАСЫ (<i>ақпараттық</i>) Беткі ағын сулардағы өлшенген заттар шоғырланымы ...	52

КІРІСПЕ

Осы ережелер жинағы нормалаудың параметрлік әдісінің ережесіне сәйкес Қазақстан Республикасының құрылыс саласындағы нормативтік базаны реформалау шегінде әзірленді.

Осы ережелер жинағы автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарына қолданылатын «Ғимараттар мен имараттардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламентінің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады.

Осы ережелер жинағы «Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары» құрылыс нормасының жұмыс сипаттамаларына қолайлы шешімдер мен параметрлерді белгілейді және оны орындаудың бірден-бір әдісі болып табылмайды.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІН ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ЕТУ
КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

Енгізілген күні 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы ережелер жинағы автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын орналастыруға, сәулет-жоспарлау шешіміне, инженерлік қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2 Ережелер жинағы автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының қолданыстағы мекемелерінің ғимараттары мен имараттарын жобалауға және салуға, қайта құруға, кеңейтуге, сонымен қатар бензинмен, дизельдік отынмен, сығылған табиғи газбен және сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқышы бар автомобильдерді қоса алғанда, жылжымалы құрамның барлық түрлеріне таратылады.

1.3 Осы құжат жол талғамайтын үлкен жүк көліктерін жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған кәсіпорындарға, ғимараттар мен имараттарға, үй-жайларға, қалалық электр көлік құралдарына таратылмайды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы ережелер жинағын қолдану үшін мынадай сілтеме нормативтік-техникалық құжаттар мен стандарттар қажет:

ҚР ЕЖ 2.01-101-2013 Құрылыс конструкцияларын тот басудан қорғау.

ҚР ЕЖ 2.02-102-2012 Ғимараттар мен имараттардың өрт автоматикасы.

ҚР ЕЖ 2.04-104-2012 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

ҚР ЕЖ 2.04-107-2013 Құрылыс жылу техникасы.

ҚР ЕЖ 3.01-101-2013 Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу.

ҚР ЕЖ 3.02-117-2013 Моншалар және монша-сауықтыру кешендері.

ҚР ЕЖ 3.02-108-2013 Әкімшілік және тұрмыстық ғимараттар.

ҚР ЕЖ 3.03-107-2013 Стационарлық типтегі автожанармай станциялары.

ҚР ЕЖ 4.01-101-2013 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ЕЖ 4.01-103-2013 Сумен жабдықтау мен кәріздің сыртқы желілері және имараттары.

Ресми басылым

ҚР ЕЖ 4.02-101-2012 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ЕЖ 4.04-107-2013 Электр-техникалық құрылғылар.

МЕМСТ 12.1.005-88 Еңбек қауіпсіздігі стандарттарының жүйесі. Жұмыс аймағы ауасына қойылатын жалпы санитарлық-гигиеналық талаптар.

Ескертпе – Осы мемлекеттік нормативті пайдаланған кезде сілтеме құжаттардың әрекетін ағымдағы жылғы жағдай бойынша жыл сайын құрастырылатын «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құқықтық және нормативтік-техникалық актілер тізбесі» ақпараттық тізімдемесі және ай сайын шығатын тиісті ақпараттық бюллетень-журнал бойынша тексерген жөн. Егер сілтеме құжат ауыстырылса (өзгерсе), онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алу керек. Егер сілтеме құжат ауыстырусыз күшін жойса, онда оған сілтеме жасалған ереже осы сілтемеге қатысы жоқ бөлігіне қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы ережелер жинағында осы нысандар құрылыс нормаларында келтірілген терминдер мен анықтамалар, сондай-ақ тиісті анықтамалары бар төмендегідей терминдер қолданылады:

3.1 Автожанармай құю станциясы: Мұнай өнімдерін сақтауды және бөлшектеп сатуды қамтамасыз ететін қондырғылармен жабдықталған құрылыстың технологиялық кешені.

3.2 Автокөлік кәсіпорны: Автомобиль көлік құралдарына, оның ішінде жолаушылар автобустарына техникалық қызмет көрсетуге, жөндеуге және сақтауға арналған құрылыс кешені кіретін автомобиль көлігінің инфрақұрылыс бөлігі.

3.3 Жол талғамайтын үлкен әрі ауыр жүктерді тасуға арналған көлік құралдары: Конструкциясы және мақсаты бойынша, әсіресе жалпы пайдаланылатын автомобиль жолдарынан тыс ірі өлшемді және/немесе ауыр салмақты жүктерді тасымалдауға арнайы арналған механикалық көлік құралдары, олардың өлшемдік мәндерінің біреуі жалпы пайдаланылатын автомобиль жолдары бойынша жүруге арналған заңнамамен белгіленген жол берілген нормалардан асатын, ал ең болмағанда бір өсіне келетін жалпы салмағы 10 т асады.

3.4 Қалпына келтіру жұмысы: Көлік құралдарының және табиғи тозуға немесе апатқа байланысты күрделі жөндеуге (КЖ) келмейтін оның құрама бөлшектерінің функционалдық ақаусыздығын қалпына келтіру үшін орындалатын көлік құралдарын жөндеу.

3.5 Диспетчерлік орталық (пункт): Қажетті қондырғылары бар диспетчерлердің жұмыс орындарын орналастыруға арналған ғимарат (үй-жай).

3.6 Көлік құралдарына қызмет көрсету нысаны: Техникалық қызмет көрсетуге, жөндеуге арналған жылжымайтын көлік мүлігінің құрылыс кешені немесе құрылысы.

3.7 Көлік құралы: Адамдарды, жүктерді немесе қондырғыларды, оларға белгіленген жолдармен тасымалдауға арналған құрылғы.

4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР

4.1 Негізгі ережелер

4.1.1 Үй-жайлардың құрамы мен ауданы, кәсіпорындардың орындалатын қызмет түрлерімен анықталады.

4.1.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорнының аудандары, өзінің функционалдық мақсаты бойынша мыналарға бөлінеді:

- 1) өндірістік (пост жұмыстарының аймағы, өндірістік телімдер);
- 2) қойма;
- 3) техникалық (трансформатор, жылу торабы, су өлшеу торабы, компрессор, қазандық);
- 4) әкімшілік-тұрмыстық (кеңсе үй-жайлары, дәретханалар, душ және т.б.);
- 5) келушілерге қызмет көрсету (бар, буфет, қосалқы бөлшектерді және автомобиль керек-жарақтарын сатуға арналған үй-жайлар);
- 6) автомобильдерді сату (сатылатын автомобильдердің салон-көрмесі, сақтау аймақтары).

4.1.3 Кәсіпорындарды салу тығыздығы, салу ауданының кәсіпорын телімдерінің ауданына қатынасымен анықталады және пайызбен өлшенеді. Автокөлік кәсіпорындарының аумағын салудың ең аз тығыздығын, кәсіпорындар түрлерімен және автомобильдер санымен қабылдау керек:

1) тәуелсіз шығу кезінде 200 автомобильге жүк тасымалдайтын автокөлік кәсіпорындарына:

- 100 % жылжымалы құрам - 45 %;
- 50 % жылжымалы құрам - 51 %;

2) тәуелсіз шығу жолында 300 және 500 автомобильді жүк тасымалдайтын автокөлік кәсіпорындары үшін мыналарды қабылдау керек:

- 100 % жылжымалы құрам - 50 %;
- 50 % жылжымалы құрам - 55 %;

3) автобустық автокөлік кәсіпорындарына:

- 100 автобусқа - 50 %;
- 300 автобусқа - 55 %;
- 500 автобусқа - 60 %;

4) орталықтандырылған техникалық қызмет көрсету базасына:

- 1200 автомобиль - 45 %;

5) автомобильдерге техникалық қызмет көрсету станциясына:

- 5 пост - 20 %;
- 10 пост - 28 %;
- 25 пост - 30 %;
- 50 пост - 40 %.

4.1.4 Көлік құралдарын сақтауға қарастырылған көп қабатты ғимараттардағы автомобильдерді техникалық тексеру және жөндеу үй-жайларын, автомобильдердің

қабаттар бойынша транзиттік қозғалысын қоспағанда, тек бірінші және соңғы қабаттарға орналастыруға жол беріледі.

4.1.5 Алты және одан көп қабатты ғимараттарда лифтілер қарастыруға жол беріледі.

4.1.6 Жылжымалы құрам, екінші және одан жоғары орналасқан қабаттарға кіруге және шығуға арналған көп қабатты ғимараттарда, бірінші қабаттан шығу үшін есептелген сыртқы қақпалар санына, рампалар бойынша, әрбір қозғалыс жолағына бір сыртқы қақпаны және әрбір екі стационарлық, немесе жылжымалы лифтіге бір қақпа қарастыру керек.

4.1.7 Оқшауланған рампаларда тікелей сыртқа шығатын жол болуы тиіс.

4.1.8 Автомобильдерге қызмет көрсету (тексеру, жөндеу, жеке бөлшектерін және тораптарын ауыстыру, бояу, жуу, шиномонтаждау және т.б.) үшін жеке үй-жайлар (шағын жұмыс істеу ортасы үшін), басқа функционалдық өртке қауіпті ғимаратқа кіріктірілме, немесе жапсарлас үй-жайлар тобы, жеке тұрған, немесе ғимараттар тобы қолданылуы мүмкін.

4.1.9 Автомобильдерге қызмет көрсетуге, әртүрлі жанармай түрімен жұмыс істейтін автокөлікке (жеңіл, жүк, жолаушы және т.б. көліктерге) арналған технологиялық операциялар кешені кіреді.

4.1.10 Орта және ірі өлшемді кәсіпорындарды жобалау барысында, жеңіл автомобильдерді, қосалқы бөлшектерді және ілеспе тауарларды сату бойынша дүкендер орналастырылуы мүмкін.

4.1.11 Дүкеннің жалпы ауданын кемінде 1000 м^2 жобалауға жол беріледі. Дүкен төмендегі үй-жайлардан тұруы тиіс:

- демонстрациялық зал – кемінде 250 м^2 ;
- сатылған автомобильдерді дайындау, тексеру және тапсыру залы – кемінде 250 м^2 ;
- қосалқы бөлшектер және ілеспе тауарлар қоймасы – кемінде 300 м^2 ;
- контор, директордың, директордың орынбасарының кабинеттері, құжаттарды ресімдеуге арналған үй-жай, автомобильдерді сақтау, жүргізуші-айдаушылар бөлмесі, қызмет көрсету және сатып алуларды ресімдеу бюросы – кемінде 100 м^2 .

4.1.12 Өрт сөндіру бөлігі ауданының 10400 м^2 аспайтын шектерінде, тиісінше кедергілерді орнату кезінде, отқа төзімділігі I және II дәрежелі қолданыстағы ғимараттардағы кәсіпорындарды реконструкциялау және техникалық қайта жабдықтау жағдайларында, оқшауланбаған рампаларды орнатуға жол беріледі.

4.1.13 Кешендегі автожанармай құю станциясын және жеке тұрған автомобиль жуғышты орналастыру кезінде, жалпы көлік сызбасында, осы құрылыстарға дербес қозғалыс ағындарын және жинау алаңдарын ескеру қажет.

4.1.14 Көлік ағындарын автомобильдердің негізгі қозғалыстары және техникалық қызмет көрсету кәсіпорнына шығу жолдарын, қиылыспайтындай етіп жобалау керек.

4.1.15 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумағын, қалалық көлік қозғалыстарынан және жаяу жүргіншілерден оқшаулау керек.

4.1.16 Аумақтан тыс келушілер және қызметкерлер автомобильдері үшін, ашық тұрақтарды орналастырады.

4.1.17 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау, салу, пайдалану кезінде қауіпсіздік мақсатында, қатты тұрмыстық қалдықтарды (ҚТҚ) жинауды, контейнерлерді қолдануды, үш жағынан биіктігі 1,5 м аспайтындай қоршалған, бетондалған немесе асфальтталған алаңға орнатуды, санитарлық ережелерге және нормаларға, сонымен қатар Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес, қамтамасыз ету керек.

4.1.18 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары жобаларында, контейнерлердің орналасуын ескеру керек, тиісті талаптарға сәйкес, көлік нысандарының әкімшілік, өндірістік және қосымша үй-жайларынан арақашықтығы кемінде 25 м және 100 м аспауы тиіс.

4.1.19 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының үй-жайларын табиғи жарықтандыру мен инсоляцияны, ҚР ЕЖ 2.04-104 талаптарына сәйкес, жобалау керек.

4.1.20 Табиғи жарықтандыру жағдайы әртүрлі және жұмыс режимдері әртүрлі аймақтардағы үй-жайларда, осындай аймақтардағы жарықтандыруды жеке басқаруды қарастыру ұсынылады.

4.1.21 Екінші жарықпен ғана жарықтандыруды, автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарда, табиғи жарықтандырусыз жобалауға жол берілетін үй-жайларда қарастыру керек.

4.2 Өрт қауіпсіздігі

4.2.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, ауданына байланысты, барлық үй-жайларды өрт сигнализациясының тиісінше автоматты қондырғыларымен қорғау керек, мыналарды қоспағанда:

- сулау үдерістермен (душ, санторалар, салқындатылатын камералар, жуу үй-жайлары және т.б.);
- желдету камералары (тартатын, сонымен қатар А немесе Б санатты өндірістік үй-жайларға қызмет етпейтін, соратын камералар), сорғы сумен қамту, бойлер және жанғыш материалдары жоқ ғимараттың инженерлік жабдығына арналған басқа үй-жайлар;
- өрт қаупі бойынша В4 және Д санаттары;
- баспалдақ торлары;
- 3 және одан көп автомобильді сақтаған кезде, ғимаратты автоматты өрт сөндіру қондырғыларымен қорғау керек.

4.2.2 Агрегаттық телімдердегі күзет-өрт сигнализациясы, телефон байланысының және электрлік өрт сигнализациясының көмегімен жүзеге асуы тиіс.

4.2.3 Автоматты өрт сөндіру жүйесін, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу, жылжымалы құрамды диагностикалау және тексеру үй-жайларына орналастыру ұсынылады:

а) үй-жайдың жалпы ауданы 7000 м² және одан жоғары кезінде, отқа төзімділігі І және ІІ дәрежелі бір қабатты ғимараттарда;

б) ІІ және ІІІ дәрежелі автобустарды сақтау үй-жайлары үшін, сонымен қатар 50 % астам автобустарды аралас сақтау кезінде, сол сияқты кемінде 3600 м²;

в) осы үй-жайлардың жалпы ауданы 3600 м² және одан артық болғанда, IIIa және IIIб дәрежелі ғимараттарда;

г) осы үй-жайлардың жалпы ауданы 2000 м² және одан артық болғанда, отқа төзімділігі III, IV, IVa санатты ғимараттарда;

д) ауданына байланысты, жанар-жағармай материалдарын тасымалдайтын жылжымалы құрамға арналған ғимараттарда;

е) екі және одан көп қабатты ғимараттарда.

4.2.4 Техникалық қызмет көрсету кешенінің, бояу, шанақ, шиномонтаждау үй-жайларын және оларға ілеспелі I, II және III санатты автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындары жұмыстарының үй-жайын, 2-типті өртке қарсы қабырғалармен және 3-типті өртке қарсы аражабындармен бөле отырып, отқа төзімділік дәрежесі I-III ғимараттарға, ал 2-типті арақабырғалармен және 3-типті өртке қарсы аражабындармен бөле отырып, отқа төзімділік дәрежесі - IV ғимараттарға орналастыруға жол беріледі.

4.2.5 Ғимараттың жертөле және цокольдық қабаттарындағы азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдерге арналған бокс типті 2 қабатты гараж-тұрақтар үшін, автоматты өрт сөндіруді, сонымен қатар ауданына қарамастан, көпір астына қарастырмауға жол беріледі.

4.2.6 Автоматты өрт сөндірумен, ауданы 750 м² және одан жоғары автомобиль шиналарын сақтауға арналған, ауданы 500 м² және одан жоғары майлау материалдарын сақтау үшін қойма үй-жайлары, ауданы 200 м² астам жертөле және цокольдық қабаттардағы майлау материалдарын сақтайтын қойма үй-жайлары қамтамасыз етілуі тиіс. Үй-жайлардың ауданын 1-типті өртке қарсы арақабырғалар арасында анықтау керек.

4.2.7 Автоматты өрт сөндіру құралдарын (сулы, көбікті, газды, ұнтақты және т.б.) таңдау, өндіріс технологиясының талаптарымен анықталады.

4.2.8 Автоматты өрт сигнализациясы, Г және Д дәрежелі өндірістік үй-жайларды қоспағанда, автоматты өрт сөндіру құрылғыларымен жабдықталуға жатпайтын өндірістік және қойма үй-жайларында орнатылуы тиіс.

Ескертпе – Күзет сигнализациясын орналастыру қажеттілігіне қарай аталған үй-жайлар автоматты күзет-өрт сигнализациясымен жабдықталуы тиіс.

4.2.9 Техникалық қызмет көрсету және жөндеу кәсіпорындарын жобалау барысында, REI 45-120 отқа төзімділік шегімен жанбайтын қабырғалар, арақабырғалар және жабындар қолданылуы тиіс.

4.2.10 Тез тұтанғыш және жанғыш сұйықтықтар қолданылатын немесе сақталатын үй-жайларда, едендерді жанбайтын материалдардан немесе мұнай өнімдеріне төзімді жанғыштығы Г1 материалдардан орындау керек.

4.2.11 Жарылыс-өрт қауіптілігі бойынша А және Б санатты үй-жайларды, басқа санатты үй-жайлардан, дәліздерден, баспалдақ торларынан және лифт холдарынан бөлектейтін, өртке қарсы кедергілерді, ауаны тұрақты тежейтін тамбур-шлюздерді қарастыру керек.

4.2.12 Ғимараттар мен шатырлардан басқа өндірістік мақсаттағы ғимараттар мен имараттарға дейінгі өртке қарсы арақашықтарды, кемінде 20 м, әкімшілік-тұрмыстық

ғимараттарға дейін – кемінде 25 м, тұрғын және қоғамдық ғимараттарға дейін – кемінде 100 м қабылдау керек.

4.2.13 Конструкцияларда, жанғыш материалдар қолданылған кәсіпорындарда, дәнекерлеу және кесу жұмыстарын жүргізуге арналған орын, жанбайтын материалдардан дайындалған тұтас арақабырғамен қоршалады.

4.2.14 Арақабырғаның биіктігі кемінде 1,8 м, ал еден мен арақабырға арасындағы саңылау - 0,05 м аспауы тиіс.

4.2.15 Гараж-тұрақтар ғимаратының отқа төзімділік дәрежесін, өрт бөлігінің шегіндегі қабат ауданы және ғимарат қабаттарының жол берілген санын, 1 кесте бойынша қабылдау керек.

1-кесте – Ғимараттың отқа төзімділік дәрежесі

Ғимараттың отқа төзімділік дәрежесі	Ғимараттың жол берілген қабаттар саны	Ғимараттың өрт бөлігі шегіндегі қабаттың ауданы, м ² , артық емес,	
		бір қабатты	көп қабатты
I және II	9	10400	5200
III	1	3600	-
IIIa	1	7800	-
IIIб	1	7800	-
IVa	1	2600	-
V	1	1200	-
Ескертпе – Жартылай рампалы көп қабатты ғимараттар үшін, қабаттардың жалпы саны екіге бөлінген жарты қабат саны ретінде саналады, қабаттың ауданы екі шектес жартылай қабаттың қосындысы ретінде анықталады.			

4.2.16 Өрт сөндіру жүйелеріне, спринклерлер және автоматты іске қосылуға, өртті басуға арналған негізгі қондырғылардың басқа түрлері кіруі мүмкін.

4.2.17 1-типті өртке қарсы қабырғалармен және аражабындармен (өрт бөліктері) бөлінген, әртүрлі функционалдық өртке қауіпті ғимараттардың бөліктері, дербес эвакуациялау жолдарымен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.2.18 Эвакуациялық шыға берістер саны, олардың ені, өрт қауіпсіздігі ережесіне және басқа да қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес, есептеу жолымен анықталуы тиіс.

4.2.19 Отқа төзімділігі I, II, IIIa санатты бір қабатты ғимараттарда, антресольдарда және ендірмелерде (кіріктірмелерде) орналасқан, желдету камералары үй-жайларынан эвакуациялау шыға берістерінде, оларда май және басқа жанатын сүзгілер болмағанда, жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларында, техникалық қызмет көрсету және техникалық реттеу постыларында, өрт қауіптілігі В, Г және Д дәрежелі үй-жайларға орналастырылатын, ішкі ашық еңіс болат баспалдақтарды қарастыруға жол беріледі.

4.2.20 Көп қабатты ғимараттарға орналасқан желдету камералары сияқты үй-жайлардан шығатын эвакуациялық шығаберістерді, көзделген үй-жайлар арқылы қарастыруға жол беріледі.

4.2.21 Жертөле немесе цокольдық қабаттарда, вестибюльден бөлек орналасқан киім сақтау орнының жанындағы, киім ілетін бөлмелерден шығатын эвакуациялық шыға берістердің жалпы енін есептеуді, киім сақтайтын бөлмедегі орындар санынан 30 % тең етіп; бөгеу алдындағы адамдар санына сүйене отырып орындау керек.

4.2.22 Барынша алыстатылған жұмыс орнынан, отқа төзімділігі V дәрежелі ғимараттан шығатын, жақын эвакуациялық шығаберіске дейінгі арақашықтықтарды, мыналардан аспайтын арақашықтықта қабылдау қажет:

- бір қабатты ғимараттар үшін: В1 категориялы үй-жайлар - 45 м; В2 категориялы үй-жайлар - 50 м, В3 категориялы үй-жайлар - 55 м, В4 санатты үй-жайлар - 60 м, Г1 категориялы үй-жайлар - 70 м, Г2 категориялы үй-жайлар - 75 м, Д категориялы үй-жайлар - 80 м;

- келесі категориядағы үй-жайлары бар екі қабатты ғимараттар үшін: В1 - 35 м; В2 - 40 м, В3 - 45 м, В4 - 50 м, Г1 және Г2 - 55 м, Д - 60 м.

4.2.23 Қондырғылар қойылмаған үй-жайларда, еденнің ауданы, өте көп ауысымда жұмыс істейтін қызметкерлердің біреуіне 75 м² және одан жоғары болатын болса, аталған арақашықтықтарды 50 % ұлғайтуға жол беріледі.

4.2.24 Адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін, өртті анықтау мен басқару сигналдарын қалыптастыру міндеттерін орындайтын ғимараттың, хабарлау және автоматты өрттен қорғау жүйелерін біріктіру керек.

4.2.25 Адамдарды эвакуациялауға арналған автокөлік кәсіпорындары үй-жайларында және гараждарда, кең ашылатын және жылжымалы қақпалардағы, шығаберіс бағыты бойынша, ашылатын кішкене қақпаларды (табалдырықсыз немесе биіктігі 0,1 м аспайтын табалдырықтарымен) қарастыруға жол беріледі.

4.2.26 Сыртқы баспалдақтар (немесе олардың бөліктері) және мақсаты мен жергілікті жағдайына байланысты ғимараттарға кіреберістерде, тротуар деңгейінен 0,45 м аспайтындай биіктіктегі алаңдарда, қоршаулар болуы тиіс.

4.2.27 Бір баспалдақ белдеуіндегі немесе деңгейлер айырмасындағы көтергіштер саны кемінде үшеу болуы және 16 аспауы тиіс.

4.2.28 Бір белдеулі баспалдақтарда, сонымен қатар екі-үш белдеулі баспалдақтардың бір белдеуінде, бірінші қабат шектерінде, 18 аспайтын көтергіштерге жол беріледі.

4.2.29 Жалпы дәліздерде, коммуникация және өрт қрандарын қоспағанда, кірістірме шкафтарды орналастыруды қарастыруға жол берілмейді.

4.2.30 Жылыту аспаптары және эвакуация жолдарында орнатылған басқа жабдықтар, еден деңгейінен 2 м биіктікке дейін, қабырға жазықтығынан шықпауы тиіс.

4.2.31 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, ҚР ЕЖ 2.02-102 талаптарын сақтау керек.

4.3 Қала құрылысы шешімдері

4.3.1 Аумақты жоспарлау және көлемдік-жоспарлық шешімдері, ҚР ЕЖ 3.01-101 талаптарына, сонымен қатар осы ережелер жинағыда белгіленген көрсеткіштерге сәйкес болуы тиіс.

4.3.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, селитебті және рекреациялық аймақтардың ық жағына орналасқан аумақты ескеру қажет.

4.3.3 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумағында, автомобильдерді өндірушілердің фирмалық стилін ескеруге жол берілетін қоршау болуы тиіс.

Кәсіпорын аумағына, негізгі кіретін жолдың қақпағын, автопойыздарды қосқанда, ең ұзын көлік құралы моделінің арақашықтығында, «қызыл сызықтан» кейін орналастыру керек.

4.3.4 Кәсіпорын аумағын салу алаңы, станцияның жалпы ауданының 50 % құруы тиіс.

4.3.5 Техникалық қызмет көрсету станциясының жүретін бөлігін көріктендіру және көгалдандыру, жалпы ауданның 15 % алуы және телім өлшемдері бойынша шоғырлануы тиіс.

4.3.6 Көшенің жүретін бөлігін бойлай, ені кемінде 4,5 м көгалдандыру жолағы болуы тиіс.

4.3.7 Жоспарлау кезінде, жол желісіне байланыстыруды, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеудің негізгі ғимаратының және басқа имараттардың (автожанармай толтыру пункттері, қойма үй-жайлары) орналасуының технологиялық реттілігін, ішкі көлік жолдарының, тұрақтардың, көгалдандыру қажеттілігін, сонымен қатар кәсіпорынды кейінгі дамыту мүмкіндігін ескеру керек.

4.3.8 Қызмет көрсету станциясының қажетті ауданын, барлық құрылыстардың аудандарын, ішкі көлік жолдарын және тұрақтарды ескере отырып анықтайды.

4.3.9 Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу кәсіпорындарына арналған жер телімінің өлшемі, 25 жұмыс постысына кемінде 2 га болуы тиіс.

4.3.10 Тұрғын үйлерден кемінде 25 м арақашықтық болуы керек.

4.3.11 Учаскенің пішіміне, кіретін жолдар мен шығатын жолдарды ұйымдастыру сипатына әсер етуді қамтамасыз ету мақсатында, қала құрылысының жағдайын ескеру керек.

4.3.12 Аумаққа кіретін негізгі жолдың қақпалары алдында, кәсіпорынға келетін жылжымалы құрамның ең көп сағат мөлшерінен, сыйымдылығы кемінде 10 % жиынтықтау алаңын қарастыру керек.

4.3.13 Саны 10 және одан жоғары техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постары, немесе 50 және одан жоғары автомобильдерді сақтау орындары бар

кәсіпорын аумағында, автокөлік қозғалысына қарама-қарсы келмейтін және қиылысатын ағындарсыз, бір бағытта қарастыру керек.

4.3.14 Кәсіпорын қуатына байланысты, аумақта автокөлік қарқындылығы сағатына 5 автомобильден көп болмағанда, олардың қарама-қарсы және қиылысатын қозғалыстарына жол беріледі.

4.3.15 Автомобильдерді алаңдарға сақтау (ашық немесе шатырмен жабылған) қарастырылатын автомобиль көлігіне қызмет көрсету кәсіпорындарында, техникалық қызмет көрсету станциялары үшін, биіктігі кемінде 1,6 м қоршау болуы тиіс, мұнда 10 астам автокөлікке қызмет көрсету постылары қарастырылады және кемінде екі кіретін жол (шығатын жол) болуы тиіс.

4.3.16 Техникалық қызмет көрсету станциясының ғимаратының жақсы көрінуі үшін және маневр жасау үшін жолды қамтамасыз ету мақсатында, станция ғимаратын магистральдан біршама алыс орналастыру керек (алаң ортасына орналастыруға болады).

4.3.17 Автожанармай құю станцияларын, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу кәсіпорнының аумағына жобалауды, ҚР ЕЖ 3.03-107 талаптарына сәйкес, жүзеге асыру керек.

4.3.18 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, автожанармай құю станцияларында мыналарды атап көрсету керек:

- жанармай құю аймағын;
- сервистік қызмет көрсету аймағын;
- жанармайды сақтауға арналған резервуарларын;
- тазалағыш құрылыстарды.

4.3.19 Автожанармай құю станциясының отқа төзімділік дәрежесі IIIa төмен болмауы тиіс.

4.3.20 Автожанармай құю станциясынан жанармай сақтау резервуарларына дейінгі арақашықтықты, кемінде 5 м қабылдау керек.

4.3.21 Автожанармай құю станциясын, жанармай құятын автомобильдерге көрнекі бақылауды қамтамасыз етуді ескере отырып, санаты В, Г немесе Д кәсіпорынның өндірістік ғимаратында, немесе құрылыстың жеке үй-жайына, жанармай құю пунктін басқару пульттерін орналастырған кезінде, қарастырмауға жол беріледі.

4.3.22 Жанармай тарату бағанынан, автожанармай құю станциясының басқа құрылыстарына дейінгі арақашықтықты, кемінде мынадай түрде қабылдау керек:

- автожанармай құю станциясына дейін, басқару пульті үй-жайына дейін - 4 м;
- өтетін жолға дейін, тарату бағаналарына арналған арал шетіне дейін - 0,8 м;
- жерасты резервуарына дейін - 4 м;
- тарату бағанына дейін - нормаланбайды.

4.3.23 Тарату бағандарына арналған аралдар арасындағы арақашықтықты келесідей қабылдау керек:

- жанармай құятын автомобильдер бір қатарға орналасқанда - автомобильдің енінен 1 м көп, бірақ кемінде 3 м;
- жанармай құятын автомобильдер екі қатарға орналасқанда - автомобильдің екі еселенген енінен 1,5 м көп автомобиль, бірақ кемінде 6 м.

4.3.24 Автомобиль цистерналарынан жанармай құюға арналған жерасты резервуарларына өтетін жолды, жанармай құйылатын автокөлік құралдарына арналған негізгі жолмен біріктіру керек.

4.3.25 Тарату бағаналарына арналған арал және резервуар ернеуіндегі алаң, іргелес жатқан автокөліктер өтетін бөлікпен 0,15 м - 0,2 м көтеріңкі болулары керек.

4.3.26 Автожанармай құю станциясының құрылысынан, автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорнының ғимаратына дейінгі арақашықтықты 2 кесте бойынша қабылдау керек.

2-кесте – Автожанармай құю станциясының құрылысынан, автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорнының ғимаратына дейінгі арақашықтық

Ғимараттар мен имараттардың атауы	Автожанармай құю станциясының құрылысына дейінгі арақашықтық, м, кемінде		Автожанармай құюшыға арналған алаң
	Жанармайды сақтауға арналған жерасты резервуарлары	Тарату бағаналары	
1	2	3	4
1. Өндірістік ғимараттар мен имараттар:			
Отқа төзімділік дәрежесі I, II және IIIa (қабырғалар мен жабындардың қоршау конструкцияларының оттың таралуының нөлдік шегімен)	6	9	12
Отқа төзімділік дәрежесі III және IIIa	9	9	12
Отқа төзімділік дәрежесі IIIб, IV, IVa және V	12	12	18
2. Әкімшілік және тұрмыстық ғимараттар	25	25	25
3. Жылжымалы құрамды сақтау ашық алаңдары және шатырлары	9	6	12
Ескертпе - Автожанармай құю станциясынан бастап, кәсіпорындар ғимараттары мен имараттарға және басқа кәсіпорындарға дейінгі арақашықтықтарын тиісті талаптар бойынша қабылдау керек.			

4.3.27 Жүк автомобильдеріне және автобустарға қызмет көрсету кәсіпорындарынан (олардың жер телімдері шекараларынан бастап) тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттарға дейінгі арақашықтықты төмендегідей қабылдау керек:

- жүк автомобильдері және қала көлігі автобустары - 100 м;
- азаматтарға тиесілі автомобильдерден басқа жеңіл автомобильдер және автобустар – 50 м.

4.3.28 Ашық алаңдардан және жылжымалы құрамды сақтауға, күтуге арналған шатырлардан, автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындарының, өнеркәсіптік және басқа кәсіпорындар мен ұйымдардың ғимараттары мен құрылыстарына дейінгі арақашықтықты келесідей қабылдау керек:

1) өндірістік ғимараттар мен құрылыстар үшін:

- ойықсыз қабырғалар жағынан отқа төзімділік дәрежесі I, II, IIIa (қабырғалар мен жабындардың қоршау конструкцияларының оттың таралуының нөлдік шегімен) - нормаланбайды;

- сол сияқты, ойықтары бар қабырғалар жағынан - кемінде 9 м;

- ойықсыз қабырғалар жағынан отқа төзімділік дәрежесі III және IIIa - кемінде 6 м;

- сол сияқты, ойықтары бар қабырғалар жағынан - кемінде 12 м;

- ойықтардың бар-жоғына байланысты емес, отқа төзімділік дәрежесі IIIб, IV, IVa және V - кемінде 15 м.

2) әкімшілік және тұрмыстық ғимараттар үшін:

- отқа төзімділік дәрежесі I және II - кемінде 9 м;

- басқа отқа төзімділік дәрежелері үшін - кемінде 15 м.

3) жүк автостанцияларының контейнерлік алаңдары үшін:

- металл контейнерлермен - кемінде 12 м

- ағаш контейнерлермен немесе жанғыш қаптамадағы жабдықпен - кемінде 15 м.

4.3.29 Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету станциясын салу болжанатын жер телімі, сумен қамту, кәріз жүйесі және жауын-шашын суын жинау коммуникацияларының жанында, қаланың ішінде орналасады.

4.3.30 Тікелей жақын жерде электр энергияның және газдың инженерлік желілері өтеді.

4.3.31 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумағынан тыс жерде, қызметкерлер автомобиліне арналған тұрақты орналастыру керек.

4.3.32 Қозғалысты реттеу мақсатында, жол қозғалысының белгілерін орнату, сонымен қатар осы ережелерге сәйкес жол жабынына қажетті белгілерді, оның ішінде көлденең және тік белгілерді орналастыру ұсынылады.

4.3.33 Автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындарының аумақтары, биіктігі кемінде 1,6 м тұратын тұтас темірбетон қоршаумен қоршалуы тиіс.

4.3.34 Өтетін жол бөлігін жұмырлау радиусын, ҚР ЕЖ 3.01-101 және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес, қабылдау керек.

4.3.35 Автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындарының аумағынан өтетін жолдарды және алаңдарды, қалыңдығы 0,016 м қиыршықтасты негізде және құмтасты – 0,02 м төсем қабатында, қалыңдығы 0,05 м түйіршікті асфальтбетон жабынымен жобалау ұсынылады.

4.3.36 Жаяу жүргіншілерге арналған жолдың енін, кемінде 1,5 м қабылдау керек.

4.3.37 Аумақ ішінде, автомобильдер қозғалысын ұйымдастыруды, екі тәсілмен - сағат тілі бойынша және сағат тіліне қарсы, жасауға болады.

4.3.38 Тұрақ тұрған алаңдардың және оларға алып баратын жолдар көлемдері, автокөлік кәсіпорындарының шамасына және автомобильдерді орналастыру тәсіліне байланысты.

4.3.39 Тұраққа арналған орынға, көлік құралы алып жатқан алаң, автомобильдер арасындағы арақашықтық, қауіпсіздік жолағы және кірме жол кіреді.

4.3.40 Кірме жолдардың ені, орналастыру бұрышына, тұраққа кіру тәсіліне (алдыңғы немесе артқы жүріспен), автомобильдер арасындағы арақашықтыққа, олардың өлшемдік мәндеріне және маневр жасауына байланысты.

4.3.41 10 және одан жоғары техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, немесе 50 және одан жоғары автомобильдерді сақтау постылары қарастырылған кәсіпорын аумағының қоршауында, кемінде екі кіретін жол (шығатын жол) қарастыру керек.

4.3.42 Постылардың, немесе автомобильдерді сақтау орындарының саны аз кәсіпорындар үшін, аумаққа кіретін бір жол орналастыруға жол беріледі.

4.3.43 Қоршаудағы қақпалардың ойығы, кемінде 4,5 м × 4,5 м болуы тиіс.

4.3.44 Кірме жолдардың ені, 4,5 м болып қабылданбайды.

4.3.45 «Тыныш аймақтарды» болдырмау мақсатында, автомобильдерді орнатуды, кемінде 45° бұрышпен жүргізу керек.

4.3.46 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары үшін, оның аумағында, 25 жұмыс постыларын былайша қарастыру керек:

- 50 машина-орнын күтетін ашық тұрақты;
- 20 машина-орнына дайын автокөлік құралдарына арналған шатыр астындағы тұрақты;
- 80 машина-орнына сатуға арналған тұрақты (шатыр астындағы немесе жабық).

4.3.47 Автомобильдерді және қосалқы бөлшектерді сату дүкенінің келушілеріне арналған тұрақты, жөндеу және қызмет көрсету кәсіпорнының аумағынан тыс орналастырады.

4.3.48 Тұрақтарды дүкеннің негізгі кіре берісіне барынша жақындатады және оның ауданын, 15-20 машина-орынға есептеумен жобалайды.

4.3.49 Автомобильдерді сақтауға арналған алаңдардан, отқа төзімділік дәрежесі I және II ғимараттар мен құрылыстарға дейінгі арақашықтық, ойығы жоқ қабырғалар жағынан нормаланбайды, сол сияқты ойықтары бар қабырғалар жағынан, кемінде 9 м қабылданады.

4.3.50 Отқа төзімділік дәрежесі III ғимараттар үшін, көзделгеннен жоғарыда көрсетілген арақашықтық, тиісінше 6 м және 12 м қабылданады.

4.3.51 Кәсіпорынға кіруге немесе одан шығуға арналған қақпа, қызмет көрсетілетін автомобильдердің негізгі моделінің ұзындығына тең, қызыл сызықтан, кемінде шегініспен орналасуы тиіс.

4.3.52 Кемінде 30 м қақпалар арасындағы арақашықтықтағы кіретін жол, кәсіпорын жағынан, жолдың өтетін бөлігіндегі қозғалыстың бағытын есептегенде, шығатын жолдың алдын алуы тиіс.

4.3.53 Кәсіпорындарды жалпы пайдаланатын екі жолмен шектелген телімде орналастырған кезде, қақпа, қозғалыс қарқындылығы аз жол жағында орналасуы тиіс.

4.3.54 Техникалық қызмет көрсетуден, жөндеуден өткен және тапсырыс берушіге беруге кезекте тұрған автомобильдер, шатыры бар, сонымен қатар өзге тұлғалардың қатынауын болдырмайтын тормен қоршалған арнайы алаңда сақталуы тиіс.

4.3.55 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумағында, автомобильдерді сақтауды, ашық алаңда жүзеге асыру керек.

4.3.56 Ұлы, жұқпалы материалдарды, дәретхана сұйықтықтарын және қоқысты тасымалдайтын автомобильдерді сақтау және күту алаңдары, бір-бірінен және басқа автокөлік құралдарын сақтайтын алаңдарынан, кемінде 10 м арақашықтықта орналасуы тиіс.

4.3.57 Жанар-жағармай материалдарын тасымалдайтын автомобильдерді сақтау үшін, ыдыстар тобының жалпы сыйымдылығы 600 м³ аспайтын, бірақ саны 50 аспайтын автомобильдерді, қарастыру керек.

4.3.58 Жанар-жағармай материалдарын тасымалдайтын автомобиль топтарының арасындағы, сонымен қатар басқа автокөлік құралдарын сақтауға арналған алаңдарға дейінгі арақашықтық, кемінде 12 м болуы тиіс.

4.3.59 Жанар-жағармай материалдарын тасымалдайтын автомобильдерді сақтау алаңдарынан бастап, кәсіпорын ғимараттары мен имараттарына дейінгі арақашықтықты тиісті талаптар бойынша қабылдау керек.

Ескертпе – Автомобильдерді сақтаудың ашық алаңын, тиісті талаптар бойынша, автокөлік құралының есептік санына байланысты, олардың арасындағы арақашықтықтарын есептеп, санау керек.

4.3.60 Постылар саны 15 және одан аз жеңіл автомобильдерге техникалық қызмет көрсету аумақтарында, автокөлік құралдарын сақтау және күту алаңдарынан және шатырларынан бастап, ойықтары бар қабырғалар жағынан, өтқа төзімділігі I және II дәрежелі ғимараттар мен құрылыстарға дейінгі арақашықтық нормаланбайды.

4.3.61 Техникалық қызмет көрсету станциясының аумағында, өндірістік және қосалқы үй-жайлар, жөндеуге кезекте тұрған және қызмет көрсету мен жөндеуден өткен автомобиль тұрақтарын орналастыру керек.

4.3.62 Қоршау периметріндегі аумақ, гүлзары бар қарапайым жиекті орналастыру арқылы көгалдандырылады, мұнда ағаштар мен көшеттер отырғызылады.

4.3.63 Асфальтбетон қоспасын қолдануға тиісті жол төсемінің конструктивтік қабатын, нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес жасау керек.

4.4 Көлемдік-жоспарлық шешімдер

4.4.1 Өндірістік-қойма үй-жайлары

4.4.1.1 Өндірістік-қойма үй-жайларының құрамына мыналарды қосу керек:

- техникалық көмек көрсету және жөндеу аймағы;
- техникалық жөндеудің өндірістік бөлімдері;
- қоймалар;
- энергетикалық және санитарлық-техникалық қызметтердің және құрылғылардың техникалық үй-жайлары (компрессорлық, трансформаторлық, сорғы, желдету және т.б.).

4.4.1.2 I, II және III санатты автомобильдердің 200 дейін қоса алғандағы және IV санатты 50 дейін қоса алғандағы мөлшердегі кәсіпорындарда, сонымен қатар техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының 10 дейінгіні қоса алғандағы мөлшердегі автокөлік құралдарын техникалық қызмет көрсету станцияларында, агрегаттарды жөндеуге байланысты жұмыстарды қоса алғанда, слесарь-механикалық, электр техникалық және радиожөндеу, құралдарды жөндеу жұмыстары, технологиялық қондырғыларды, керек-жарақтарды және өндірістік құралдарды жөндеу және дайындау жұмыстарын, басқа үй-жайлардан, I типті өртке қарсы арақабырғалармен оқшауланған, жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларымен бір үй-жайларда жүргізуге жол беріледі.

Ескертпе – Техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының 10 дейінгіні қоса алған санымен, техникалық қызмет көрсету станцияларындағы техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постылары үй-жайларына дәнекерлеуді қолдану арқылы, шанақтарды жөндеу үшін постыларды орналастыруға жол беріледі. Аталған постылар еденнен биіктігі 2,5 м тұтас жанбайтын экрандармен қоршалуы және орталықтандырылған газбен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.4.1.3 Сақтау үй-жайын және өнеркәсіптік және басқа кәсіпорындарға, ұйымдарға қызмет ететін жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеудің, өндірістік-қойма үй-жайларын В, Г және Д санатты отқа төзімділік дәрежесі II өндірістік ғимараттарға орналастыруға жол беріледі, бұл кезде аталған үй-жайларды ғимараттың басқа бөлігінен, 2 типті өртке қарсы бітеу қабырғалармен және 3 типті аражабындармен бөлу керек.

4.4.1.4 Техникалық қызмет көрсету станцияларының өндірістік үй-жайлары, өрт қаупі бойынша мыналарға жатады:

- техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу бөлімдері, компрессор, агрегат-механикалық бөлім, электр-карбюраторлық, аккумуляторлық - «Д» санаты;
- шанақты, қосалқы бөлшектер қоймасы, шиномонтаждау, материалдар қоймасы - «Г» категориясы;
- бояу учаскесі және бояуларды дайындау үй-жайлары - «А» санаты.

4.4.1.5 Санитарлық сияптамалар бойынша, станция қызметкерлері мынадай топтарға жатады: Іб; Ів; Ів; Іб; Іг; Іа; Іб.

4.4.1.6 Өндірістік үй-жайдың ауданы, меншікті аудан бойынша, бір жұмыс постысына шамалап есептелінеді, ол жолдарды ескере опырып, 40 м² – 60 м² қабылданады.

4.4.1.7 Техникалық қызмет көрсетудің өндірістік-қойма үй-жайларын және I, II және III санатты автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындарын бір ғимаратқа орналастыру керек.

4.4.1.8 Шу және діріл көздері бар көлік объектілерін жобалаған кезде, қалған өндірістік үй-жайлардан (учаскелерден) алыс орналастырады.

4.4.1.9 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау, салу, пайдалану барысында, қауіпсіздікті, қолайлылықты қамтамасыз ету мақсатында, жұмыс орындарына діріл беретін жабдықты ескеру керек.

Оларды жеке іргетастарға немесе дірілоқшаулауы бар (дірілді басатын төсемдер, кілемдер), қолдау көрсететін конструкцияларға орналыстыру керек.

4.4.1.10 Жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу посттарының үй-жайларында, үй-жайға, немесе шұңқыршаларға орналастыратын, жалпы сыйымдылығы 5 м³ аспайтын резервуарларға, жаңа және пайдаланған жағармайларды сақтауға, сонымен қатар майлайтын материалдарды тасымалдауға арналған, сорғы жабдығын орнатуға жол беріледі.

4.4.1.11 Автокөлік кәсіпорындарында (200 қоса алғанда I санатты автомобильдер санында), тереңдетілген диагностикалау посттарын, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу посттарының үй-жайына орналастыруға жол беріледі.

4.4.1.12 Кішігірім өндірістік ағын кезінде, шағын автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары үшін, біртекті жұмыс сипатындағы кейбір бөлімдерді, сонымен қатар жеке қойма үй-жайларын біріктіруге жол беріледі.

4.4.1.13 Ғимараттың жеке үй-жайларында, материалдарды сақтау үшін бөлмелерді немесе қоймаларды қарастыру керек:

- майлау;
- лак-бояу;
- қатты жанғыш.

4.4.1.14 Үй-жайда, 25 м³ астам майлау материалдарын сақтау кезінде, ғимараттың сыртында орналасқан үй-жайда, жер үсті шығын резервуарларынан майды құю үшін, жерасты апатты резервуарларды қарастыру керек.

4.4.1.15 10 м³ артық емес мөлшердегі майлау материалдарын сақтауға арналған үй-жайларға, майларды айдауға арналған сорғы агрегаттарын орналастыруға жол беріледі.

4.4.1.16 Қосалқы бөлшектерді және материалдарды сақтау үшін ғимараттың отқа төзімділік дәрежесіне байланысты, өртке қарсы арақабырғалармен және аражабындармен қоршалған келесі жеке үй-жайларды қарастыру керек:

- қозғалтқыштар, агрегаттар, тораптар, бөлшектер, өрт қауіпті емес материалдар, металдар, құралдар, құнды ескі-құсқылар (түсті металл және т.б.) үшін;
- автомобиль шиналары (камералар мен қақпақтар);
- майлау материалдары;
- лак-бояу материалдары;
- қатты жанатын материалдар (қағаз, картон, шүберек).

4.4.1.17 Газ-дәнекерлеу жұмыстарын жасау кезінде қолданылатын оттегі және ацетилен бар баллондарды сақтауға арналған қойманы және майлар қоймасын, станция аумағында жеке үй-жайларға орналастырады.

4.4.1.18 Шиномонтаждау жұмыстарын техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постылары үй-жайында жасауға жол беріледі.

4.4.1.19 Ауданы 50 м² астам автомобиль шиналарын сақтауға арналған үй-жай, терезе ойығы бар ғимараттың сыртқы қабырғасына орналасуы тиіс.

4.4.1.20 Автомобиль шиналарын басқа материалдармен бірге сақтауға жол беріледі, бұл кезде үй-жайдың жалпы ауданының 50 м² дейін болуын ескеру керек.

4.4.1.21 Әртүрлі атаумен берілген 10 данаға дейінгі мөлшерде, оттегі мен ацетилен толтырылған және бос баллондарды, аралық қабырғаға дейін кемінде 0,5 м

арақашықтықпен, өндірістік ғимараттардың сыртында, терезе немесе есік ойықтары арасындағы аралық қабырғаға орнатылған, жеке металл шкафтарда сақтауға жол беріледі.

4.4.1.22 Пайдаланған аккумуляторларды сақтауға арналған қойма ауданын, кешенді қызмет көрсетілетін 1000 автомобильге 0,5 м² қабылдау керек.

4.4.1.23 I санатты автомобильдерді жууға арналған камераларды, жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайына орналастыруға жол беріледі.

4.4.1.24 Бірыңғай қызмет көрсету кешенінде, жуу жұмыстарының үй-жайлары арасындағы және автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының автокөлік құралдарын сақтау үшін, олармен шектес ойықтарды, су өтпейтін перделермен жабдықтауға жол беріледі.

4.4.1.25 Сыртқы ауа температурасы 0 °C және одан жоғары болғанда, бірыңғай қызмет көрсету кешенінің, жуу, жинау және басқа жұмыстарын жасау үшін, ашық алаңға немесе шатыр астына орналастыратын посттарды қарастыруға жол беріледі.

4.4.1.26 Постылар саны екіден артық емес, IV дәрежелі автокөлік құралдары үшін дәнекерлеу, қаңылтыр және арматура жұмыстарының постыларын, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайларынан, көтеру-көлік жабдығын өткізуді қамтамасыз ету үшін, еденнен биіктігі кемінде 4 м, жанбайтын материалдан жасалған арақабырғамен бөлуге жол беріледі.

4.4.1.27 Жарықтағы туннельдің биіктігі кемінде 2 м, тоннельдің ені – кемінде 1 м болуы тиіс.

4.4.1.28 Траншеяның енін келесідей қабылдау керек:

- траншеяға жабдықтарды орналастырмағанда – кемінде 1,2 м;
- траншеяға жабдықтарды орналастырғанда - 2,0 м -2,2 м.

4.4.1.29 Еңбек шартын және технологиялық процестердің икемділігін қамтамасыз ету үшін, тексеру арықтарын қарастыру керек, оларды келесі шарттардан жобалау қажет:

- жұмыс аймағының ұзындығы көлік құралының габариттік ұзындығынан кем емес, бірақ 0,8 м аспауы тиіс;
- ені жолдардың өлшемдерімен таңдалады және жеңіл автомобиль көлігі үшін 0,9 м және жүк автомобильдері және автобустар үшін 1,1 м құрайды;
- тереңдігі, төменгі жағынан тораптарға және агрегаттарға еркін қатынауды қамтамасыз етуі және ерекше кіші класты жеңіл автомобильдер және автобустар үшін 1,3 м –1,5 м; жүк автомобильдері және автобустар үшін (ерекше кіші кластан басқа) 1,1 м –1,2 м құруы тиіс.

4.4.1.30 Тексеру арығының кіретін бөлігінде, биіктігі 0,15 м – 0,20 м шашыратқышты қарастыру керек.

4.4.1.31 Бір-біріне қатар орналасқан, тексеру арықтары, тоннельдермен (жерасты өткелдерімен), ал тұйық арықтар – ашық траншеялармен бірігуі тиіс.

4.4.1.32 Тексеру арықтарына кіру үшін ені кемінде 0,7 м баспалдақтарды қарастыру керек, олардың саны:

- траншеялармен біріктірілген тұйық тексеру арықтары үшін - үш тексеру арығына кемінде бір баспалдақ;

- тоннельдермен біріктірілген жеке өтетін тексеру арықтары үшін - төрт тексеру арығына кемінде бір баспалдақ;

- тасқынды желінің өтетін тексеру арықтары үшін – қарама-қарсы жағында орналасқан әрбір тасқынды желіге кемінде екі баспалдақ (жақын шыға беріске дейінгі арақашықтық 25 м аспауы тиіс);

- траншеялармен біріктірілмеген тұйық тексеру арықтары үшін - әрбір тексеру арығына бір баспалдақтан.

4.4.1.33 Жұмыс постысының меншікті өндірістік ауданы (яғни, бір техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу жұмыс постысын техникалық жарықтандыруға және жұмыс істеуге берілетін аудан), станцияның қуатына байланысты төмендегілерге тең:

- а) 6 – 10 пост – $120 \text{ м}^2 - 110 \text{ м}^2$;
- б) 11 – 15 пост – $110 \text{ м}^2 - 100 \text{ м}^2$;
- в) 16 – 25 пост – $100 \text{ м}^2 - 90 \text{ м}^2$;
- г) 25 постыдан жоғары – $90 \text{ м}^2 - 80 \text{ м}^2$.

4.4.1.34 Бояу учаскесінде келесі жұмыстар үшін, кемінде үш оқшау үй-жайлар (бөлімдер) болуы тиіс:

- бояуға дайындау (дайындау бөлімі);
- лак-бояу жабынын жағу (сырлау бөлімі);
- лак-бояу жабындарын кептіру (кептіру бөлімі).

4.4.1.35 Бояу жұмыстары үй-жайына сұйық және газ отынымен жұмыс істейтін бояу-кептіру камераларын орналастырған кезде, жылу генератордың жеке үй-жайын қарастыру керек. Оны сыртқа шығатын, сыртқы қабырғаға орналастырып және басқа үй-жайлардан 1 типті арақабырғалармен және 3 типті аражабындармен бөлу керек.

4.4.1.36 I санатты автомобильдерді жууға арналған камераларды, жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайына орналастыруға жол беріледі.

4.4.1.37 Жеке ғимаратқа, бірыңғай қызмет көрсету кешені, бояу, шанақты, шиномонтаждау және жылжымалы құрамды ағымдағы жөндеудің ілеспе үй-жайларын орналастыруға жол беріледі.

4.4.2 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлар

4.4.2.1 Әкімшілік үй-жайларға мыналар жатады: кеңселік, касса, келушілерге арналған бөлме, посттарды жүктеулерді бақылау және нормалау бюросы, бухгалтерия, бастықтың, шеберлердің, инженер-экономистің, қойма меңгерушісінің, жабдық жөніндегі шебердің, диспетчердің кабинеттері, автомобильдерді жөндеуге қабылдау, бақылаушы-қабылдаушыларға арналған, санитарлық-тұрмыстық посттар, қоғамдық тамақтану пункттері, денсаулық сақтау (медициналық пункттер), мәдени қызмет көрсету, басқару үй-жайлары.

4.4.2.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, пост жұмыстары аймақтарында жұмыс істейтіндерге демалу үшін үй-жайлар қажет. Ол үй-жайларда киімге арналған ілгіштер, қол жуғыш, ішетін су құрылғысы, сонымен қатар тамақ дайындауға, сергітетін

сусындарды таратуға арналған аспаптар және дене шынықтырумен айналысатын орындар болуы тиіс.

4.4.2.3 150 және одан артық адам жұмыс істейтін ең көп ауысымдағы жеңіл автомобильдерді, автобустарды, кондукторлардың киімдерін сақтау үшін, қызмет көрсететін және жүргізушілердің тізімдегі санына тең ілгіштердегі орындар санымен киім сақтайтын орындарды қарастыру керек. Адам саны 150 төмен болғанда киімдерді сақтау үшін шкафтар қарастыру керек.

4.4.2.4 I б топтағы жүргізушілердің киімдерін, I в және III топтардағы дала және үй киімдерін сақтау үшін, қызмет көрсететін және жүргізушілердің тізімдегі санына тең ілгіштердегі орындар санымен киім сақтайтын орындар қарастыруға жол беріледі. Шкафтарға сақтау арқылы I в және III топтары үшін, киім сақтайтын арнайы киімдер дала және үй киімдерін сақтайтын орындармен шектесіп орналасуы тиіс.

4.4.2.5 Далаға киетін киімдерді сақтау орнының ауданы, 1 адамға 0,1 м² есебімен қабылданады.

4.4.2.6 Жеке шкафтарға сақтаған кезде, оларды 0,4 м × 0,5 м өлшемімен қабылдау керек.

4.4.2.7 Жүк автомобильдерінің, автобустар жүргізушілері және кондукторлары үшін қолжуғыштардың, душ торларының, унитаздардың және писсуарлардың санын, бір сағат ішінде кәсіпорынға қайтып келетін қызметкерлердің санының 50 % есебімен қабылдау керек; санитарлық сипаттамалар топтарын, нормативтік құжаттарға сәйкес қабылдау керек.

4.4.2.8 Душ бөлмелері ашық кабиналармен жабдықталады.

4.4.2.9 Душ кабиналарының жанында, біреуіне есептегенде ауданы 0,7 м², бірақ кемінде 2,0 м², душ алдындағы бөлме қарастырылады.

4.4.2.10 Санитарлық-тұрмыстық бөлмелер, станцияның әкімшілік-тұрмыстық аймақтың, қосымша үй-жайларында, ең аз ауданды алады.

4.4.2.11 Тұрмыстық үй-жайларға, жұмысшылардың демалу бөлмелері, асхана, киім шешетін орындар, душ, қол жуғыш, сантораптар кіреді.

4.4.2.12 Санитарлық-тұрмыстық үй-жайлардың ауданының орта есептік жалпы шығынын, бір қызмет көрсетушіге 1,5 м² қабылдау керек.

4.4.2.13 Шектес 2 қабаттағы жұмысшылар саны 30 адам болғанда, санитарлық тораптарды адамдар көп қабаттардың біреуіне орналастыру керек.

4.4.2.14 Дәретханаға кіре беріс өздігінен жабылатын тамбур арқылы қарастырылуы тиіс.

4.4.2.15 Тамбурдың ауданы, бір унитазға 0,4 м² есебімен анықталады.

4.4.2.16 Әкімшілік-тұрмыстық аймақ құрамына, жұмысшыларға қызмет көрсететін асхана қосылады.

4.4.2.17 Асхана орнына, ыстық тамақтар тарататын буфет қарастыруға жол беріледі.

4.4.2.18 Буфеттерді, 8-ден 50 адамға дейін залдағы отырғызу орындарының санына есептеу керек.

4.4.2.19 Буфет үй-жайларының ауданы, 30 м² бастап 110 м² дейін өзгереді.

4.4.2.20 Тамақ қабылдауға арналған үй-жайлардың ауданын, әрбір келушіге 1 м², бірақ кемінде 12 м² есебімен анықтау керек.

4.4.2.21 Ауысымда жұмыс істейтіндер саны 10 адамға дейін болғанда, тамақ қабылдау бөлмесінің орнына, киім сақтайтын орында үстелді қою үшін, ауданы 6 м² қосымша орынды қарастыруға жол беріледі.

4.4.2.22 Автомобиль көлігін жөндеу және қызмет көрсету кәсіпорнының үй-жайының құрамына, келушілерге, дүкенге келушілерге, іргелес тұрғын ауданның халқына қызмет көрсететін кафе үй-жайлары қосылуы мүмкін.

4.4.2.23 Кафе ауданын есептеуге, қалаға қатысты жөндеу және қызмет көрсету кәсіпорындарын орналастыру әсер етеді.

4.4.2.24 Автокөлік кәсіпорны үшін, орталық басқару аппаратын (жалпы басшылық, жоспарлы-өндірістік, материалдық-техникалық жабдықтау, еңбек және жалақы, әкімшілік-шаруашылық бөлімдер), кіші қызмет көрсетуші және өрт-күзет қызметі қарастыру керек.

4.4.2.25 Әкімшілік-тұрмыстық бөлімнің жалпы ауданын, кемінде 1000 м² қабылдау керек, олардың: әкімшілік-басқару аппаратына арналған үй-жай – 200 м², өндірістік және қосымша жұмысшыларға арналған тұрмыстық үй-жайлар – кемінде 500 м², келушілер үй-жайлары – кемінде 300 м².

4.4.2.26 Келушілер үй-жайлары: келушілерге арналған күту залы – кемінде 100 м², техникалық консультацияларға арналған үй-жай – кемінде 70 м², кафетерия – 95 м², сантораптар – кемінде 35 м².

4.4.2.27 Асханалар мен буфеттерге отырғызатын орындар санын, осы ауысымда жұмыс істейтін жүргізушілер мен кондукторлардың 10 % санын ескере отырып, ең көп ауысымда жұмыс істейтін жұмысшылар санына байланысты қабылдау керек.

4.4.2.28 Жүргізушілер мен кондукторлардың 10 % астам санына, қоғамдық тамақтандыруды ұйымдастыру қажеттілігі кезінде, олардың есептік санын жобалауға берілген тапсырмамен анықталуы тиіс.

4.4.2.29 Осы ауысымдардың бірінде жұмыс істейтіндердің саны 30 адам және одан жоғары болғанда, кешкі және түнгі ауысымдарда жұмыс істейтіндерге тамақтандыруды ұйымдастыру үшін, ыстық тамақтарды беретін буфетті, ал саны 30 адамнан аз болғанда, тамақ қабылдайтын бөлме қарастыру керек.

4.4.2.30 Асханалардың жанында, тамақтанатын залдың жалпы санынан, 20 % есептеу арқылы, диеталық тамақтануды қарастыру қажет.

4.4.2.31 Жобалауға берілген тапсырмаға сәйкес, тұрмыстық үй-жайлар құрамында, ҚР ЕЖ 3.02-108 және ҚР ЕЖ 3.02-117 сәйкес, орналастырылуы тиіс буланатын бөлімдерді («сауналарды») қарастыруға жол беріледі.

4.4.2.32 Буланатын бөлмені, киім сақтайтын орынның блок құрамына орналастыру кезінде, ондағы орындар санын, кабинадағы 4 душ торына, 1 орынды есептеу арқылы қабылдау керек.

4.4.2.33 Буланатын бөлме жанындағы киім ілуге арналған бөлме ауданы, 1 орынға 1,8 м² есептеу арқылы қабылдау керек.

4.4.2.34 Буланатын үй-жай ауданын, 1 орынға 1,5 м², бірақ кемінде 6 м² · есептеу арқылы қабылдау керек, буланатын үй-жайдың сыйымдылығы 8 орыннан аспауы тиіс.

4.4.2.35 Буланатын үй-жай, душ алдындағы бөлме арқылы, душ бөлмесімен және демалу бөлмесімен байланысуы тиіс (буланатын бөлмеде 1 орынға 3 м², кемінде 12 м² есептеу арқылы).

4.4.2.36 Буланатын үй-жайлар жанына, әрбір 4 адамға 4 м² есептеу арқылы микробассейндерді орналастыруға жол беріледі.

4.4.2.37 Микробассейн үй-жайына кіреберісті, душ алдындағы бөлме арқылы қарастыру керек.

4.4.2.38 Саны 1000 адамнан аз жұмыс істейтін кәсіпорындарда, сауда және тұрмыстық қызмет үй-жайларын, жобалауға берілген тапсырмаға сәйкес қарастыру керек.

4.4.2.39 Саны 500 адамнан артық жұмыс істейтін кәсіпорындарда, денсаулық орталығы, спорттық ойын түрлерімен айналысуға арналған алаңдар (волейбол, баскетбол және басқалары) кіретін спорттық-сауықтыру кешендерін, сонымен қатар, жобалауға берілген тапсырмаға сәйкес, спорт залдарын және жүзу бассейндерін ұйымдастыру ұсынылады.

4.4.2.40 Тізімдік саны 50 бастап 300 дейін жұмыс істейтіндер болғанда, медпункт қарастырылуы тиіс, оның ауданын 12 м² бастап 18 м² дейін қабылдау керек.

4.4.2.41 Денсаулық орталығының, денсаулық кабинеттерінің, рейс алдындағы және рейстен кейінгі тексеру кабинетінің құрамы мен аудандары 3 кестеде берілген.

4.4.2.42 Жұмыс істейтіндер саны 300 жоғары 500 адамға дейін кәсіпорындардағы денсаулық кабинеттері, денсаулық пункттерінің жанында қарастырылуы тиіс.

4.4.2.43 Жұмыс істейтіндер саны 300 адамнан аз кәсіпорындардағы денсаулық кабинеттері, жүргізушілерді рейс алдындағы және рейстен кейінгі тексеру кабинетінің жанында орналасуы тиіс.

4.4.2.44 Жол құжаттарын (жүргізуші құжаттарын) ресімдеуге арналған үй-жайдың ауданын, үй-жайда бір уақытта болатын және бір адамға 1 м², кемінде 18 м², нормадағы жүргізушілер мен кондукторлардың санына сүйене отырып қабылдау керек.

Жүргізушілер бөлмесіне бір уақытта келгендердің санын, бір сағат ішінде кәсіпорыннан шыққан жүргізушілер мен кондукторлардың ең көп санының, 25 % мөлшерінде қабылдау керек.

3-кесте – Денсаулық орталығының құрамы мен аудандары

Үй-жайлар	Кәсіпорында жұмыс істейтіндердің тізімдік саны кезіндегі ауданы, м ²			
	300 дейін	300 жоғ. 500 дейін	500 жоғ. 1700 дейін	1700 жоғ.
1	2	3	4	5
1. Денсаулық орталығы				
ауданы 1 адамға 5 м ² норма кезінде гигиена-лық және емдік дене шынықтыру кабинеті	-	-	40	70
психологиялық жеңілдену кабинеті	-	-	20	30
физиотерапевтік кабинет	-	-	20	30
массаж жасау кабинеті	-	-	-	20

3-кесте – Денсаулық орталығының құрамы мен аудандары

Үй-жайлар	Кәсіпорында жұмыс істейтіндердің тізімдік саны кезіндегі ауданы, м ²			
	300 дейін	300 жоғ. 500 дейін	500 жоғ. 1700 дейін	1700 жоғ.
1	2	3	4	5
2. Денсаулық кабинеті	18	35	-	-
3. Рейс алдындағы және рейстен кейінгі тексеру кабинеті	12	12	18	18
Ескертпелер: 1. Құрамында денсаулық орталығы бар физиотерапевтік кабинеттерді денсаулық пункті құрамында осы кабинет болмағанда қарастыру керек. 2. Гигиеналық және емдік дене шынықтыру кабинетінде жұмыс істейтіндер саны 500 адамнан асқанда ауданы 8 м² массаж жасауға арналған кабинаны қарастыру керек. 3. Гигиеналық және емдік дене шынықтыру кабинеттерінің жанында душ (10 адамға 1 тор) және киім ілетін (1 адамға 1,3 м²) бөлмелер қарастырылуы тиіс.				

4.4.2.45 Тапсырыс берушілер үй-жайының ауданын, бір жұмыс постысына 9 м² бастап 12 м² дейін, қала кәсіпорындары үшін қабылдау керек.

4.4.2.46 Вестибюль ауданын, ең көп ауысымдағы бір жұмыс істеушіге 0,2 м², бірақ кемінде 18 м² есебімен қабылдау керек.

4.4.2.47 Басшылар кабинетінің ауданы, жалпы жұмысшы үй-жайларының 15 % аспайтындай болуы тиіс.

4.4.2.48 Басшылар мен олардың жетекшілерінің үй-жайларының жанында, ауданы кемінде 9 м², қабылдау бөлмелері қарастырылуы тиіс.

4.4.2.49 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, диспетчерлік орталық үй-жайын ескеру керек, оларды жер төле үй-жайларына орналастыруға жол берілмейді.

4.4.2.50 Диспетчерлік бөлменің ауданын, ең көп ауысымда жұмыс істейтін бір диспетчерге, 6 м² есебімен қабылдау керек.

4.4.2.51 Қолайлылықты қамтамасыз ету мақсаттарында, диспетчерлік орталықтың қабырғалары мен төбелерінің жабынын, дыбыс өткізбейтін материалдардан жасау керек.

4.4.2.52 Кәсіпорында тәулік бойы кезекшілікті ұйымдастыру кезінде, кезекші жүргізушілерге арналған үй-жайдың ауданын, кезекші қызметкердің есептік санына және бір адамға 3 м², кемінде 12 м² нормаға сүйене отырып қабылдау керек.

4.4.2.53 Жылжымалы құраманы, түнгі тәулікте шығару және қайтару қажеттілігі болғанда, жүргізушілер мен кондукторлардың уақытша демалуына арналған үй-жайдың ауданын, бір адамға 6 м² есептік санына және нормасына сүйене отырып қабылдау керек.

4.4.2.54 Кәсіпорынның бақылау-өткізу пункті, механиктері үй-жайларының ауданын, ең көп ауысымдағы бір жұмысшыға 4 м², кемінде 9 м² есебімен қабылдау керек.

4.4.2.55 Қозғалыс қауіпсіздік кабинетінің ауданын, жүргізушілердің тізімдік санына байланысты келесідей қабылдау керек:

- 101 адамнан 500 дейін – 24 м² дейін;
- 500 адамнан жоғары 1000 дейін – 36 м² дейін;
- 1000 адамнан астам – 54 м² дейін.

4.4.2.56 Тізімдік саны 100 дейін жүргізушілер болғанда, қозғалыс қауіпсіздігі кабинетін, еңбекті қорғау үй-жайымен біріктіруге жол беріледі.

4.4.2.57 Кәсіптік бейімделу кабинетінің ауданын, кәсіпорындағы автомобильдердің тізімдік саны бойынша қабылдау керек:

- 150 адамнан жоғары 500 дейін – 18 м² дейін;
- 500 адамнан жоғары 1000 дейін – 24 м² дейін;
- 1000 адамнан астам – 36 м² дейін.

4.4.2.58 Жиналыс өткізетін залдардың сыйымдылығын, жүргізушілер мен кондукторлардың санын есепке алумен анықтау керек, олардың ауданы 1 орынға кемінде 0,9 м² болуы тиіс.

4.4.2.59 Жиналыс өткізетін залдардың жанында, киноаппарат бөлмелері, сонымен қатар залдағы 1 орынға 0,03 м² есебімен президиум бөлмесі қарастырылуы тиіс.

4.4.2.60 Залдың жанында, 30 м дейін арақашықтықта санитарлық тораптарды қарастыру қажет.

4.4.2.61 Тұйық дәлізге шығаберістері бар үй-жайлардан, баспалдақ торына шығаберіске дейінгі арақашықтықты екі есеге азайту керек.

4.4.3 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайлары

4.4.3.1 Азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдер үшін тікелей сыртқа шығатын оқшауланған бокстарда, әрбір автомобиль көлігі үшін, бокстар арасында, 2 типті өртке қарсы бітеу арақабырғалары бар, отқа төзімділік дәрежесі I, II, IIIа болатын, бір қабатты ғимараттарда орналастыру арқылы орындауға жол беріледі.

4.4.3.2 Автомобильді әрбір бокстан сыртқа тікелей шығаруды қамтамасыз ету жағдайында, 2 типті өртке қарсы бітеу арақабырғалары және 3 типті аражабындары бар, отқа төзімділік дәрежесі I және II 2 қабатты ғимараттарда, боксты гараж-тұрақтарды орналастыруға жол беріледі.

4.4.3.3 Азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдердің, гараж-тұрақтар ғимараттарында, ғимараттың сыйымдылығына және қабат санына байланысты, автомобиль құралдарын сақтайтын әрбір орын үшін, торлы қоршауларды орналастыруға жол беріледі.

4.4.3.4 Ашық алаңдардағы және жабық тұрақтардағы жолдың енін анықтау кезінде, 4 кестеге сәйкес, көлік құралының өлшемдік ұзындығына байланысты белгіленген сыртқы және ішкі қорғаныс аймақтарының өлшемдерін басшылыққа алу керек.

4-кесте – Қорғаныс аймақтарының өлшемдері

метрмен

Көлік құралының өлшемдік ұзындығы	Қорғаныс аймағы	
	сыртқы	ішкі
6 дейін	0,7	0,2
6 бастап 8 дейін	0,8	0,3
8 бастап 12 дейін	1,0	0,4
12 жоғары	1,0	0,4

4.4.3.5 Жылжымалы құрамды сақтауға арналған шатыр астына орналасқан ашық алаңдарда, қатты жабыны және автомобильдердің бойлық бағытында 1 % аспайтын және көлденең бағытында - 4% аспайтын еңістер боуы тиіс.

4.4.3.6 Жылжымалы құрамды жуу және жинау посттарын ашық алаңға, немесе тігінен орнатылған шатыр астына орналастыру кезінде, траптар жағына, кемінде 3 % еңіс қамтамасыз етілуі керек және сарқын сулардың кәсіпорын аумағына таралуын болдырмауы тиіс.

4.4.3.7 а), б), г) топтағы жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларын, отқа төзімділік дәрежесі I, II және III өндірістік және қойма ғимараттарында қарастыруға және басқа үй-жайлардан, 2 типті өртке қарсы бітеу арақабырғаларымен және 3 типті аражабындарымен бөлуге жол беріледі.

4.4.3.8 Саны 10 автомобильге дейін және автоцистерналарының жалпы сыйымдылығы 30 м³ дейінгі в) топтағы жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларын, отқа төзімділік дәрежесі II төмен емес, бір қабатты өндірістік ғимараттарға жапсарлай салуды қарастыруды және оларды басқа үй-жайлардан, I типті өртке қарсы бітеу арақабырғаларымен, немесе жеке тұрған ғимараттарға бөлуге жол беріледі.

4.4.3.9 Жерасты гараж-тұрақтарды бір қабатты етіп жобалау керек және оларға мыналарды орналастыруға жол беріледі:

а) салынбаған аумақта – өтпе жолдардың, жолдардың, алаңдардың, саябақтардың, гүлзарлардың және басқа алаңдардың астына;

б) ҚР ЕЖ 3.01-101 көзделген мекеме ғимараттарынан басқа, қоғамдық ғимараттар астына.

в) тұрғын ғимараттардың астына – тек азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдер үшін;

г) өрт қаупі бойынша, үй-жайлардың санаттары В, Г және Д, кәсіпорындардың отқа төзімділік дәрежесі II төмен емес, өндірістік ғимараттар астына.

Ескертпе – Жерасты гараж-тұрақ – бұл автомобильдерді жертіле қабатына, сонымен қатар жердің жоспарлық белгісі деңгейінен 2 метрден жоғары емес аражабынның жоғарғы белгісімен цокольдық қабатқа сақтауға байланысты үй-жай.

4.4.3.10 Жерасты гараж-тұрақтарын жобалау барысында, келесідей талаптарды сақтау керек:

- гараж-тұрақтарға тек автомобильдерді сақтау үшін үй-жайларды орналастыруға жол беріледі;

- гараж-тұрақтарды сыйымдылығы 100 автомобильден артық емес секцияға, 1 типті өртке қарсы арақабырғалармен; әрбір 200 автомобильге 1 типті бітеу өртке қарсы арақабырғамен бөлу керек;

- әрбір секциядан шығу үшін, кемінде 2 әр жердегі қақпалар болуы тиіс (бір шектес секция арқылы 2 шығу жолы рұқсатсыз);

- гараж-тұрақтың әрбір секциясында, адамдар үшін, кемінде екі эвакуациялық шығаберістер болуы тиіс;

- гараж-тұрақтың әрбір секциясында, шұңқыршаларға немесе түтін шығару шахталарына орналасқан, кемінде 0,75 м × 1,2 м өлшемді терезе болуы тиіс; терезелердің немесе шахталардың жалпы ауданы, секция еденінің ауданынан кемінде 0,2 % болуы тиіс; түтінді шығаруға арналған жерасты гараж-тұрақтардың үй-жайларында, апатты түтінге қарсы желдеткішке қойылатын талаптарға жауап беретін, механикалық себеппен соратын желдеткішті қолдануға жол беріледі, егер ол

- гараж-тұрақтардың құрылыс конструкциялары, құрылыстардың II дәрежесінен төмен емес, отқа төзімділігін қамтамасыз етуі тиіс;

- ғимараттардың астына орналасқан гараж-тұрақтардың үй-жайлары, бірінші қабаттан және басқа мақсаттағы жертөленің басқа шектес үй-жайларынан, 1 типті бітеу өртке қарсы арақабырғалармен және 2 типті аражабындармен оқшаулануы тиіс;

- жерасты гараж-тұрақтардан шығатын жолдар оқшаулануы тиіс.

4.4.3.11 Жылжымалы құраманы сақтау үй-жайларын, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеудің өндірістік-қойма үй-жайларымен, В, Г және Д дәрежедегі кәсіпорынның бір ғимаратында, бірге орналастыруға жол беріледі.

4.4.3.12 Жылжымалы құраманы сақтау үй-жайлары, басқа үй-жайлардан, 2 типті өртке қарсы қабырғалармен және 3 типті аражабындармен бөлінуі тиіс.

4.4.3.13 Жылжымалы құраманы сақтау үй-жайын, автомобильдер саны төмендегідей болғанда, жеке ғимаратқа орналастыруға жол беріледі:

- а) I санатты - 500 дейін;

- б) II және III - 200 дейін;

- в) IV –100 дейін;

- автомобильдердің жалпы саны 500 және одан жоғары болғанда, олардың санаттарына байланысты.

4.4.3.14 Сұйытылған мұнай газымен және сұйытылған табиғи газбен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерден басқа, жылжымалы құраманы сақтау үй-жайларын, жалпы білім беретін мектептерді, мектепке дейінгі балалар мекемелерін және стационары бар емдеу мекемелерін қоспағанда, қоғамдық ғимараттарға жапсарлас салынған үй-жайларға орналастыруға жол беріледі.

4.4.3.15 Көп қабаты жапсаржай, отқа төзімділік дәрежесі II төмен болмауы тиіс.

4.4.3.16 Автомобильдердің өлшемдерінің мәндеріне байланысты, жылжымалы құрамның санаттарын 5 кесте бойынша қабылдау керек.

5-кесте – Жылжымалы құрам санаты

Жылжымалы құрамның санаты	Автомобильдер өлшемдері, м	
	ұзындығы	ені
I	6 дейін қоса алғанда	2,1 дейін қоса алғанда
II	6 жоғары 8 дейін	2,1 жоғары 2,5 дейін
III	8 жоғары 12 дейін	2,5 жоғары 2,8 дейін
IV	12 жоғары	2,8 жоғары
Ескертпе 1 5-кестеде көрсетілген өлшемдерден өзгеше ені мен ұзындығы бар автомобильдер үшін жылжымалы құрамның санаты ең жоғары өлшем бойынша белгіленеді. 2 Автопойыздар санаты автомобиль-тартқыштардың габариттік өлшемдері бойынша белгіленеді. 3 Біріктірілген автобустар III санатқа жатады.		

4.4.3.17 Жапсарлас салынған жылжымалы құраманы сақтау үй-жайлары, ғимараттың басқа бөлігінен, I типті бітеу өртке қарсы қабырғалармен бөлінуі тиіс.

4.4.3.18 Сұйытылған мұнай газымен және табиғи газбен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерден басқа, жылжымалы құраманы сақтау үй-жайларын, отқа төзімділік дәрежесі I және II жоғарыда көрсетілген мақсатта, көп қабатты қоғамдық ғимараттарда, автомобильдер саны төмендегідей болғанда, бірінші қабатқа және іргекабатқа орналастыруға болады:

а) I санат – 20 артық емес;

б) II санат – кемінде 15;

в) III санат – кемінде 10.

- санаттарда көрсетілген автомобильдердің жалпы саны, 20 артық емес.

4.4.3.19 Автомобильдерді сақтау үй-жайларының үстіне, жалпы 50-ден астам адам келетін үй-жайды орналастыруға жол берілмейді.

4.4.3.20 Жапсарлас салынған жылжымалы құраманы сақтау үй-жайлары, ғимараттың басқа бөлігінен, I типті бітеу өртке қарсы қабырғалармен және 2 типті аражабындармен бөлінуі тиіс және талаптарға сәйкес түтін шығару жүйесімен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.4.3.21 Техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу бойынша, жұмыстарды орныдау постыларын, диагностикалау постыларының жанына, ал қозғалтқыш және электр жабдық жүйелерін жөндеу постыларын- бір блокқа орналастыру керек.

4.5 Газ-баллон автомобильдеріне қызмет көрсету кәсіпорындары үшін қосымша талаптар

4.5.1 Осы бөлімде қабылданатын шешімдер, сақтау үй-жайларына және жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларына, газсыздандырылған бос балондары бар газ-баллон автомобильдері түскен жағдайға таратылмайды.

4.5.2 Жанғыш газы және оттегі бар баллондарды қолдану арқылы, газбен кесу және

дәнекерлеу жабдығын қолдануға жол беріледі. Бұл жағдайда постылар саны 10-нан аспауы тиіс.

4.5.3 Автомобиль көлігіне қызмет көрсетуге арналған үй-жайға, сонымен қатар ашық алаңдарға газ-баллон автомобилін кіргізуге, тек газ жағу жабдығының герметикалығын тексергеннен кейін жол беріледі, бұл кезде жұмыс балонындағы қысым 5 МПа аспауы тиіс.

4.5.4 Басқа баллондардың шұралары немесе магистраль шұралары жабық болуы тиіс.

4.5.5 Сұйытылған мұнай газымен және табиғи газбен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдер кәсіпорнында, газдарды шығару және құю постыларын бірлесіп пайдаланған жағдайда, олар бір алаңға орналасуы мүмкін.

4.5.6 Жұмыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында, постылар жылжымалы құрамға қызмет көрсететін, биіктігі ең жоғарғы биіктіктен 0,5 м асатын, бітеу жанбайтын арақабырғамен бөлінеді.

4.5.7 Алынған балондарда, немесе бос газдалмаған балондарда, газ отынында, автомобиль көлігімен жасалатын барлық жұмыстар, бензинмен немесе дизель отынымен жұмыс істейтін автомобильдер сияқты, қосымша талаптарсыз жүзеге асырылады.

4.5.8 Газ шығару және балондарды газсыздандыру постыларында, редуцияланатын құрылғылармен жабдықталған, жанбайтын үрлеу газдары бар (N_2 , CO_2 және басқалары) кемінде екі балонды орналастыруға арналған, шкафтар болуы тиіс.

4.5.9 Тікелей автомобильдегі газ жүйесін реттеу жүргізілетін үй-жайларды, басқа өндірістік үй-жайлардан бөлу керек.

4.5.10 Сұйытылған мұнай газын құю және сұйытылған табиғи газды шығару постылары үшін, шатыр, кемінде 2 жағынан қоршау конструкцияларсыз болуы тиіс.

4.5.11 Сұйытылған табиғи газды шығару постысында, балондардағы газдар қысымын түсіруге, сұйытылған табиғи газды шығарып және құйғаннан кейін, балондарды газсыздандыруға арналған газ құбыры, диаметрі кемінде 50 мм және ол еден деңгейінен 6 м, бірақ 20 м дейінгі радиустағы жақын жатқан ғимараттың шатырынан кемінде 1 м жоғары шығарылуы керек.

4.5.12 Газ-баллон автомобильдеріне қызмет көрсету кәсіпорындарында, 10-ға дейін қырық литрлі балондар мөлшерінде, жанбайтын (инертті) газбен толтырылған баллондарды сақтау үшін металл шкафтар немесе жанбайтын шатырлар қарастырылуы тиіс.

4.5.13 Ойықтары бар, отқа төзімділік дәрежесі I және II кәсіпорындардың, басқа ғимараттарға дейінгі арақашықтығын, қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес қабылдау керек.

4.5.14 Ауданы 200 м² дейін көрсетілген аудандардан, отқа төзімділік дәрежесі I, II және III кәсіпорындардың ғимараттары мен имараттарының бітеу қабырғасына дейінгі арақашықтығы нормаланбайды.

4.5.15 Шкафтың тереңдігі 1 м аспайтын тереңдігі кезінде, жанбайтын (инертті) газбен, 10 артқы емес, толтырылған балондарды сақтауға арналған металл шкафтарды, осы газды тұтынушының сұйытылған мұнай газын құю, немесе сұйытылған табиғи газды шығару постына, тікелей орналастыруға жол беріледі.

6-кесте – Сұйытылған мұнай газын құю немесе сұйытылған табиғи газды шығару постысы алаңдарының арақашықтығы

Ғимараттар мен имараттар	Сұйытылған мұнай газын құю немесе сұйытылған табиғи газды шығару постысы алаңдарының арақашықтығы, м, кемінде		
	Сығылған мұнай газын құю немесе сығылған табиғи газды шығару постысының шатыры	Бірлік сыйымдылығы 25 м ³ және жалпы сыйымдылығы 50 м ³ кезінде сығылған табиғи газдың жерасты резервуарлары	Бірлік сыйымдылығы 5 м ³ дейін және жалпы сыйымдылығы 10 м ³ дейінгі кезде сығылған мұнай газының жерасты резервуарлары
Қоғамдық ғимараттар мен құрылыстар	30	40	15
Тұрғын үйлер	20	40	10
Өндірістік, әкімшілік және тұрмыстық ғимараттар	20	40	8
Сұйытылған мұнай газын құю немесе сұйытылған табиғи газды шығару постының шатыры	-	10	10
Автомобильдердің ашық тұрағы	20	20	8

4.5.16 Сақтау үй-жайларын және газ-баллон автомобильдеріне техникалық қызмет көрсететін, ағымдағы жөндеу постыларын, қабаттар саны жетіден аспайтын, I және I дәрежелі көп қабатты ғимараттарға орналастыруға болады.

4.5.17 Сұйытылған мұнай газын құю постысының, немесе сұйытылған табиғи газды шығару постысының алаңдарынан, ғимараттар мен құрылыстарға дейінгі арақашықтықты 6 кесте бойынша қабылдау керек.

4.5.18 Тікелей автомобильдерді қуаттандырудың газ жүйесінің аспаптарын реттеу постыларының үй-жайларын, басқа өндірістік үй-жайлардан, I дәрежелі өртке қарсы арақабырғалармен және 3 типті аражабындармен бөлу керек.

4.5.19 Кәсіпорында, аталған талаптарға жауап беретін автомобильдерді тереңдетілген диагностикалау (Д-2) үшін, жеке оқшауланған үй-жай болған жағдайда, автомобильдермен газды қуаттандыру жүйелерінің аспаптарын реттеу үшін, жеке постылар қарастырмауға жол беріледі.

4.5.20 Сақтау үй-жайларында және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, диагностикалау және қалыпты режимде газ-баллон автомобильдерінің реттеу жұмыстары постыларында, бір реттік ауа алмасу көлемінде, тұрақты әрекет ететін табиғи желдеткішті ескеру арқылы, бензинмен немесе дизельдік отынмен жүретін автомобильдер қозғалтқыштарының жұмыс істеу жағдайларына есептелген, механикалық жалпы ауа алмастыратын сору-тарту желдеткішін қарастыру керек.

4.5.21 Табиғи желдету есебінен, бір реттік ауа алмасуды орындаудың мақсатсыздылығы кезінде (сұйытылған мұнай газын қолдану), көп қабатты ғимараттар үшін, бір реттік ауа алмасу, резервті сору жүйесімен, жарылудан қорғалған, механикалық себеппен және резервті автоматты енгізу арқылы (бұған әрі РАЕ), тұрақты жұмыс істейтін сору желдеткішімен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.5.22 Апатты жағдай (балондардың кенеттен герметикалығының ажырауы) орын алуы мүмкін үй-жайларды жобалау барысында, сұйытылған табиғи газ, немесе сұйытылған мұнай газы үй-жайында, жалынның таралуының төменгі шоғыры шегінің 0,1 дейін еруінің тексеру есебін қарастыру керек.

4.5.23 Газдың, негізгі желдету жүйелері есебінен, жалынның таралуының төменгі шоғыры шегінің (бұдан әрі ТТКШ) 0,1 дейін еруі мүмкін болмаған жағдайда – апатты желдету жүйелері, ҚР ЕЖ 4.02-101 сәйкес, орындалуы тиіс.

4.5.24 Үй-жайда, газ шоғыры жалынның таралуының төменгі шоғырының шегінен 20% мөлшеріне жеткен кезде, сақтау үй-жайларының және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, диагностикалау және қалыпты режимде газ-баллон автомобильдерінің реттеу жұмыстары постыларының, газ ортасын, автоматты бақылау жүйесі, автоматты түрде келесідей қамтамасыз ету керек:

- жоғарыда аталған үй-жайлардың, сонымен қатар, үй-жайдың шыға берістерінің үстінде орналасқан жарық көрсеткіштерін қосатын рампаларды қосқанда, барлық эвакуациялау жолдарына дыбыстық сигналды және апатты жарықтандыруды қосу;

- осы үй-жайлардың, сонымен қатар шектес үй-жайлардың және көп қабатты ғимараттағы қабаттардың сору желдеткіштерін, эвакуациялау жолдарына әрбір 50 м сайын қосу;

- осы үй-жайда, жарылудан қорғалған, тартатын желдеткішті, өртке қарсы автоматика және байланыс, апатты жарықтандыру жүйелерін қоспағанда, барлық басқа энергия тұтынатын көздерін сөндіру.

4.5.25 Сақтау үй-жайларының және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, диагностикалау және сұйытылған табиғи газда жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерінің реттеу жұмыстары постыларының, есік ойықтарынан 5 м аймақта орналасқан, шектес үй-жайлардың, электр жабдығы В-Ia жарылу қауіпті тиісті орындалуы тиіс, немесе қалыпта орындалу кезінде, газ ортасын бақылау жүйелері іске қосылған кезде, тиісінше үй-жайдың электр жабдығымен бір уақытта сөндірілуі тиіс.

4.5.26 Аталған электр техникалық үй-жайлардың және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, диагностикалау және сұйытылған мұнай газында жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдердің реттеу жұмыстары постыларының арасында, кемінде бір шектес қабырға болатындай етіп орналастыруға жол беріледі.

4.5.27 Жуу бөлімдерінің шұңқырларында және сұйытылған мұнай газында жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерді жуудан аққан ағын суларға арналған қабылдау резервуарларында, кемінде бір реттік ауа алмасуы көлемінде табиғи желдетуді қарастыру керек.

4.6 Қақпалар, лифтілер, рампалар

4.6.1 Жылжымалы құрамды сақтаудың кірістірме және жапсарлас үй-жайлар қақпалары ойықтарының үстінен, отқа төзімділігі кемінде EI 45 шегінде, ені кемінде 1 м күнқағарларды қарастыру керек. Күнқағардың шетінен, қоғамдық ғимараттың терезе ойықтарының астаны дейінгі кемінде 4 м арақашықтықты қамтамасыз ету үшін, жылжымалы құрамды сақтаудың кірістірме және жапсарлас үй-жайлардың терезе ойығының үстінен, қоғамдық ғимараттағы терезе ойығының астына дейінгі арақашықтық кемінде 4 м болуы тиіс.

4.6.2 Оқшауланған рампалар, табиғи жарығы бар ғимараттың сыртқы қабырғасында орналасуы тиіс және өндірістік үй-жайлардан және автомобильдерді сақтау үй-жайынан, 1 типті өртке қарсы арақабырғалармен бөлінуі тиіс.

4.6.3 Рампаны, сақтау үй-жайларынан және жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларынан бөліп тұратын арақабырғадағы ойықтар өртке қарсы қақпалармен жабылуы, немесе 1 м² тамбур еденіне, судың 1 л/с көлемді шығынынан автоматты іске қосатын дренчерлік перделермен жабдықталған, ұзындығы, кемінде 4 м, ашық тамбурлар қарастырылуы тиіс.

4.6.4 Тамбурдың өртке қарсы қоршау конструкцияларының отқа төзімділік шегі REI45 болуы тиіс.

4.6.5 Келесідей жағдайларда оқшауланбаған рампаларды орнатуға жол беріледі:

а) рампалардың орын алған конструктивтік сызбасымен, отқа төзімділік дәрежесі I және II қолданыстағы ғимараттардағы жылжымалы құрамның барлық түріне арналған кәсіпорындарды реконструкциялау және техникалық жабдықтау, 1 кестеде көрсетілген өрт бөлігінің ауданы шегінде, тиісті өртке қарсы кедергілерді орнату кезінде, бұл жағдайда, өрт бөлігінің ауданы, оқшауланбаған рампалармен және аражабындармен жалғанған қабаттардың ауданының қосындысы ретінде анықталуы және бір қабатты ғимарат үшін, көрсетілген қабат ауданынан аспауы тиіс;

б) отқа төзімділік дәрежесі I және II, 3 қабатқа дейінгі, қабаттарының жалпы ауданы 10400 м² артық емес, бензинмен немесе дизельдік отынмен жұмыс істейтін жеңіл автомобильдерді сақтауға арналған ғимараттарда.

4.6.6 Рампалар саны, автомобильдердің 15 км/сағ. жылдамдықпен және олардың арасында 20 м интервалмен қозғалысы кезінде, ғимараттан барлық автомобильдерді 1 сағат ішінде эвакуациялау жағдайына сүйене отырып анықталуы тиіс.

4.6.7 Бұл жағдайда рампалардың түрлері мен санын, бірінші қабаттан басқа, барлық қабаттарда орналасқан автомобильдердің санына байланысты келесідей қабылдау керек:

- 100 дейін қоса алғанда - кемінде бір жолды бір рампа;
- 100 жоғары 200 дейін – екі жолды бір рампа;
- 200 жоғары 1000 дейін – бір жолды екі рампа;
- 1000 жоғары – бір жолды үш рампа немесе екі жолды екі рампа.

4.6.8 Лифтілер санын, бір стационарлық лифт, әрбір 100 автомобильге, бір жылжымалы лифт, әрбір 200 автомобильге, бірақ барлық жағдайда, кемінде екі лифт есебімен қабылдау керек.

4.6.9 Инженерлік коммуникацияларды (су құбыры және жылумен қамту желілерін қоспағанда), жылжымалы құрамды сақтайтын кірістірме және жапсарлас үй-жайлар арқылы транзиттік төсеу кезінде, олар отқа төзімділігі EI 150 шегімен, бітеу құрылыс конструкцияларында жүргізілуі тиіс.

4.6.10 Рампаларды жобалаған кезде келесідей нормаларды сақтау керек:

- тік сызықты жабық рампалардың қозғалыс жолағы осі бойынша, бойлық еңістігі 18 % аспауы тиіс, қисық сызықты - 13 % аспауы, атмосфералық жауын-шашындардан қорғалмаған ашық рампалардың бойлық еңістігі - 10 % аспауы тиіс;

- қисық сызықты және тік сызықты рампалардың вираждарының көлденең еңістігі 6 % артық болмауы тиіс;

- еденнің көлденең учаскелерімен рампалардың түйісуі біркелкі, ал автомобильдің астынан еденге дейінгі кемінде 0,1 м болуы тиіс;

- рампалардың өтетін бөлігінің екі жағынан да, биіктігі 0,1 м және ені 0,2 м дөңгелекті тіреуіш құрылғы (қоршаулар) қарастырылуы тиіс; екі жолдың өтетін бөлігін бөлетін орташа қоршаудың ені кемінде 0,3 м болуы тиіс;

- жаяу жүргіншілер қозғалысты рампаларда, бір дөңгелекті тірегіш құрылғының (бөгеудің) орнына, ені кемінде 0,8 м тротуар қарастырылуы тиіс, қисық сызықты рампаларда тротуар ішкі жағынан орналасуы тиіс;

- рампаның өтетін бөлігінің еденінен, шығыңқы құрылыс конструкцияларына дейін, немесе аспалы жабдыққа дейінгі арақашықтық, ең биік жылжымалы құрам биіктігінен кемінде 0,2 м, бірақ кемінде 2 м болуы тиіс.

4.6.11 Дөңгелек тіреуіш құрылғылардың биіктігі, автомобильдер үшін, кемінде келесідей құрауы тиіс:

- I санат - кемінде 0,12 м;

- II және III санаттары - кемінде 0,30 м;

- IV - кемінде 0,4 м.

4.6.12 Қабырғадан, дөңгелек тіреуіш құрылғының шетіне дейінгі арақашықтық, автомобильдерді қабырғаға қатар орнатқан кезде:

- I санат - кемінде 0,4 м;

- II - кемінде 0,5 м;

- III және IV - кемінде 0,7 м болуы тиіс;

- автомобильдерді барлық санаттары үшін, қабырғаға тіктік орнатқан кезде – автомобильдерді орналастыру сызбасына байланысты, артқы немесе алдыңғы құламасынан 0,3 м көп болуы тиіс.

4.6.13 Бірінші қабатта орналасқан, азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдерді сақтау үй-жайларынан басқа, сақтау үй-жайларынан, жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларынан шығуға және кіруге арналған ғимараттағы сыртқы қақпалар санын, көлік құралдарының келесідей саны кезінде қабылдау керек:

- 25 дейін қоса алғанда – бір қақпа;

- 25 жоғары 100 дейін – екі қақпа;

- 100 жоғары — екі қақпа және әрбір кейінгі толық немесе толық емес 100 автомобильге қосымша бір қақпа.

4.6.14 Бірінші қабатта орналасқан, сыртқы бір қақпасы бар үй-жайлардан басқа, сақтау үй-жайларынан, жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларынан шығуға және кіруге арналған сыртқы қақпалардың санын, осы үй-жайлардағы автомобильдердің жалпы санына есептелген, сыртқы қақпалардың нормативтік санымен қамтамасыз етілген шектес бір үй-жай арқылы кіру және шығу мүмкіндігі болған жағдайда, бір қақпаны азайтуға жол беріледі.

4.6.15 Жылжымалы құрамның қозғалуы үшін оқшауланбаған рампаларды қолдану кезінде, көп қабатты ғимараттарда, бірінші қабат үй-жайы арқылы, жоғарғы қабаттардан шығатын жолдарды жүзеге асыруға жол беріледі, бұл жағдайда, ғимараттың бірінші қабатындағы қақпалар санына, рампалар бойынша әрбір қозғалыс жолағына, сыртқы бір қақпаны қосымша қабылдау керек.

4.6.16 Автомобильдердің бірінші қабат арқылы ғимараттың цокольдық, немесе жертөле қабаттарынан кіруіне (шығуына) жол берілмейді.

4.6.17 Азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдерді сақтау үй-жайлары бар ғимараттардағы сыртқы қақпалар санын, жерасты ғимараттарынан басқа ғимараттар түріне және қабатына байланысты, автомобильдер саны төмендегідей болғанда қабылдау керек:

- 50 дейін қоса алғанда — бір қақпа;
- 50 жоғары 200 дейін — екі қақпа;
- 200 жоғары — екі қақпа және әрбір кейінгі толық немесе жартылай 200 автомобильге қосымша бір қақпа.

4.6.18 Күнделікті қызмет көрсетудің (КҚ) ТО-1, ТО-2 ағын желісінен жылжымалы құрамның кіруіне және шығуына арналған сыртқы қақпалармен басқару, көлік құралдарының (конвейерлердің) жұмысымен және ауа-жылу перделерін басқарумен оқшаулануы тиіс.

4.6.19 Сыртқы қақпалар, табалдырықтары жоқ, немесе биіктігі 0,1 м аспайтын табалдырықтар болғанда, қақпалардың кез келген түрін орналастыру кезінде, эвакуациялық шығаберістер ретінде қолданылуы мүмкін.

4.6.20 Кішкене қақпалардың өлшемдері және оларды орналастыру, эвакуациялық шыға берістерге ұсынылатын талаптарға жауап беруі тиіс.

4.6.21 Сақтау үй-жайларындағы, техникалық қызмет көрсету және техникалық реттеу постыларындағы қақпалардың орналасуы (қақпалар саны бірліктерден көп болғанда) шашыраңқы болуы тиіс.

4.6.22 Лифт шахталарының, лифтілердің машина бөлімі үй-жайларының, шахта арналарының және коммуникациялық төсемдерге арналған қуыстардың қоршау конструкцияларын, нормативтік талаптарға сәйкес жобалау керек.

4.7 Ғимараттың конструктивтік шешімдері және есептеу әдістері

4.7.1 Сенімділік пен орнықтылықты қамтамасыз ететін құрылыс конструкциялары мен негіздер есебін, сейсмикалық жағдайларды, іргетастарды ескере отырып жүргізу керек, сондай-ақ тиісті функционалдық мақсаттар жүктемелерінің барлық түрлерін,

ғимараттың конструктивтік шешімін, климаттық жүктемелерді, қажет жағдайда, Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар ережелеріне сәйкес, технологиялық әсерлерді де ескеру керек.

4.7.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, ҚР ЕЖ 2.01-101 сәйкес, құрылыс конструкцияларын тоттанудан қорғауды ескеру қажет.

4.7.3 Көтергіш конструкцияны жобалау және есептеу кезінде, келесілерді ескеру керек:

- талап етілген көтергіш қабілеті;
- пайдалану жарамдылығы;
- төзімділігі.

4.7.4 Құрылыс нысандарының динамикалық әсерлер кезіндегі әсерін бағалау үшін, тиісті динамикалық модельдерді қолдану керек. Бұл жағдайда, кернеулі-деформацияланған күйдің көрсеткіштерін (күш, кернеу, жылжыту және басқалары) динамикалық есептеу кезінде анықтайды.

4.7.5 Динамикалық әсерлерді, құрылыстарда туындайтын инерция күштерін ескеретін динамиканың тиісті коэффициенттерін енгізу есебінен, баламалы статикалық жүктемелерге келтіруге жол беріледі.

4.7.6 Техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының жұмыс постыларын жобалау және орналастыру кезінде, кәсіпорындар үшін, ең орынды аралық, маневр жасауға ең көп орынды қамтамасыз ететін, 12 м қадам кезінде (кемінде) 18 м тең.

4.7.7 Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу кәсіпорындарында, темірбетоннан дайындалған бағаналар, әртүрлі биіктіктегі тікбұрышты қимамен қолданылуы мүмкін. Үй-жайдың биіктігі 3,6 бастап 7,2 м дейін болғанда (аражабын конструкциясының 0,000 белгісінен жоғарғы жағына дейін), көлденең қимада 0,4 м × 0,4 м өлшемді бағаналар, 4,8 м бастап 9,6 м дейінгі - үй-жайдың биіктігі кезінде, 0,5 м × 0,5 м және 0,5 м × 0,6 м қималы бағаналар қолданылады.

4.7.8 Қабат арасындағы еңіс жабындарда, 6 % аспайтындай еңіс болуы тиіс.

4.7.9 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының сыртқы қабырғаларының қалыңдығы, ҚР ЕЖ 2.04-107 талаптарына сәйкес, жылу техникалық есептеулер негізінде анықталуы тиіс.

4.8 Кәсіпорынның инженерлік жүйелері мен қондырғылары

4.8.1 Сумен қамтамасыз ету және кәріз жүйесі

4.8.1.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының суық және ыстық (орталықтандырылған) сумен қамту жүйелерін жобалауда шаруашылық-ауыз су қажеттіліктері үшін суды, екінші рет және айналмалы сумен қамтуды қолдану мүмкін өндірістік және өртке қарсы су құбырларын, сонымен қатар кәріз жүйесін ҚР ЕЖ 4.01-103, ҚР ЕЖ 4.01-101 талаптарына, санитарлық ережелерге, сонымен қатар Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес, жобалау қажет.

4.8.1.2 Айналымы сумен қамту жүйесін толтыру 10 % дейінгі мөлшерде жуылатын автомобильдерге жұмсалатын судың жоғалуын толтыру үшін жүргізілуі тиіс және шаруашылық ауыз су немесе техникалық су құбырымен жүзеге асуы мүмкін.

4.8.1.3 Өнеркәсіптік арнауағы тегеурін сүзгілерді қолданған орынды. Өнімділік бойынша таңдауға олардың кең диапазоны ұсынылады.

4.8.1.4 Жүргізушілер мен кондукторлар үшін шаруашылық-ауыз су қажеттілігіне қажетті су шығынын, келген қызметкерлердің санына және 7 кестеде көрсетілген бір адамға келетін шығын нормасына байланысты анықтау қажет.

7-кесте – Бір адамға есептелген су шығынының нормасы

литрмен

Су шығыны	Бір адамға есептелген шығым нормасы			
	жүргізуші мен автобус кондукторының, жеңіл автокөлік жүргізушісінің		жүк автокөлігі жүргізушісінің	
	ауысымда	сағатына	ауысымда	сағатына
Судың жалпы шығыны, оның ішінде:	15	4	25	9,4
ыстық судың	5	1,2	10	4,4

4.8.1.5 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау, құрылысын салу кезінде орталықтандырылған су бұру жүйесіне қосылуды қамтамасыз ету қажет. Ал ол болмаған кезде, жергілікті су бұру жүйесі көзделеді.

4.8.1.6 Қабылдау ағын сулар резервуарынан, тегеурінсіз гидроциклонға су әперуге арналған бірінші көтерілудегі сорғы станциясының жұмыс өнімділігі, ағын судың сағаттық ағысы бойынша анықталуы тиіс, сорғылармен жабдықталуы тиіс.

4.8.1.7 Қосымша тазалау үшін тегеурінсіз гидроциклондардан тегеурінді сүзгілерге ашықталған суды әперуге арналған екінші көтерілудегі сорғы станциясының жұмыс өнімділігі, бірінші көтерілудегідей сорғылармен жабдықталуы тиіс.

4.8.1.8 Судың шығымын анықтаған уақытта, өрт сөндіруге, жылжымалы құрамды, бөлшектер мен технологиялық жабдықты жууға, душ қабылдауға, еден жууға және аумақты суаруға қажетті су шығымын ескермеу керек.

4.8.1.9 Автокөліктер сақталатын алаңқайлардағы, сыртқы өрт сөндіруге қажетті есептелген су шығынын 8 кесте бойынша алу қажет.

8-кесте – Сыртқы өрт сөндіруге қажетті су шығыны

Автокөліктер санаты	Автокөліктер саны төмендегідей болған сыртқы өрт сөндіруге қажетті су шығыны, л/с	
	200 дейін	200 артық
I	5	10

8-кесте – Сыртқы өрт сөндіруге қажетті су шығыны (жалғасы)

Автокөліктер санаты	Автокөліктер саны төмендегідей болған сыртқы өрт сөндіруге қажетті су шығыны, л/с	
	200 дейін	200 артық
II және III	10	15
IV	15	20

4.8.1.10 Өндіріс орындарын қалқа астына орналастырған уақытта, сыртқы өрт сөндіруге қажетті су шығымын, оларды автокөліктер ашық сақталатын орындар санына теңей келе, жұмыс постыларының немесе сақтау орындарының жалпы санына қарай, 8 кесте бойынша қабылдау қажет. Бұл ретте өрт сөндіру крандарын орнату талап етілмейді.

4.8.1.11 Жанармай құю станциясындағы және жылжымалы жанармай құю алаңқайларындағы, өртті сырттан сөндіруге қажетті есептелген су шығынын, кемінде 10 л/с көлемде алу қажет.

4.8.1.12 Жанармай құю станциялары, автокөлік кәсіпорындарының аумағынан тысқары орналасқан жағдайда, өртті өртке қарсы резервуарлардан сөндіруге жол беріледі.

4.8.1.13 Өртке қарсы су құбыры желілерінен, 250 м аспайтын қашықтықта орналасқан жанармай құю станцияларында, өртке қарсы резервуарлар қарастырылмайды; бұл жағдайда, жанармай құю станциясы алғашқы өрт сөндіру құралдарынан басқа, екі көмір қышқылды өрт сөндіргішпен қамтамасыз етілуі тиіс.

4.8.1.14 Өртке қарсы құбыр болмаған жағдайда, елді- мекендерден тысқары және елді - мекендерде орналасқан, желілік жанармай құю пункттерінде, өртке қарсы сумен жабдықтауды (оның ішінде резервуарларды) қарастырмауға болады.

4.8.1.15 Өртке қарсы сумен жабдықтау болған жағдайда, табиғи көздері жанармай құю станциясынан, кемінде 250 км қашықтықта өрт сөндіру машиналарына арналған алаңқай мен көлік жақындайтын жол болу керек.

4.8.1.16 Кәсіпорын аумағында, жанармай құю станцияларын, автокөлік құралына техникалық қызмет көрсету станцияларында, санитарлық нормаларға және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес, өндірістік-жауын-шашын және тұрмыстық су бұруды қарастыру қажет.

4.8.1.17 Орталықтандырылған су бұру жүйесіне қосылу мүмкін болмаған жағдайда, тиісті талаптарға сай жергілікті су бұру жүйесін қарастыру керек.

4.8.1.18 Кәсіпорындардың тура және кері ағысты жүйелерін, судың әперілуі I санатқа жататын, өрт сөндірумен байланысты сумен қамту жүйелерінің элементтерін (су бұрғыштар, сорғы станциялары, өртке қарсы су қорының резервуарлары) қоспағанда, қамтамасыз ету дәрежесі бойынша III санатқа жатқызу қажет.

4.8.1.19 Кері су бұру жүйелерінде, судың тұрақты өңделуін қарастырмауға болады.

4.8.1.20 Өндірістік сумен қамту үшін, ауыз су сапасындағы суды техникалық су құбыр болмаған кезде және кері су бұру жүйесін орнату орынсыз екендігі, техникалық-экономикалық негізделгенде пайдалануға жол беріледі.

4.8.1.21 Жуу үдерістерін жүргізу кезінде, судың жоғалуын жобаның технологиялық бөлігінде айқындалатын судың жалпы мұқтаждығының 10 % - 15 % мөлшерінде қабылдау қажет.

4.8.1.22 Автокөлік кәсіпорындарының өндірістік сарқын суларын тазалау құрылыстары, бөлек тұруы, немесе ғимараттың ішіне орналастырылуы мүмкін.

4.8.1.23 Жанатын және қиын жанатын заттар жоқ, ағын суға арналған, бөлек тұрған жер асты тазалау құрылыстарынан, автокөлік кәсіпорындарына дейінгі қашықтық нормаланбайды.

4.8.1.24 Құрамында мұнай, бояу және беткі ағын суы бар бөлек тұрған жер асты тазалау құрылыстарынан арақашықтық, отқа төзімділік дәрежесі I, II және IIIa кәсіпорындар үшін, кемінде 6 м және отқа төзімділік дәрежесі III, IIIб, IV, IVa және V кәсіпорындар үшін- 9 м болу тиіс. Егер тазалау құрылыстарына қаратылған қабырға өртке қарсы болса, мұндай арақашықтық нормаланбайды.

4.8.1.25 Өндірістік ғимараттың құрамында, жабық типті (ашық беткейсіз) жабдықты орналастыру үшін, төмендегілерді тазалау үшін бөлек үй-жайларды қарастыруға болады.

- ұсталған мұнай өнімдерінің меншікті мөлшері 120 м² аспайтын, жабық резервуарлардың жалпы ауданы, 1 м² су бетінен 10 кг аспайтын, өнімділігі 30 л/с аспайтын, құрамында жуатын ерітінділер бар автокөліктерді жуғаннан кейінгі ағын суды;

- құрамында бояу бар ағын суды;

- қышқыл-сілтілік ағын суды;

- механикалық қосындылар бар ағын суды.

4.8.1.26 Аталған үй-жайлар, өзге өндірістік үй-жайлардан, 1-дәрежелі өртке қарсы арақабырғалармен және 2-типті аражабындармен бөлінуі керек.

4.8.1.27 Өндірістік ағын суға арналған, сыйымдылығы осы ағын суды өнімділігі 20 м³/тәул дейінгі тазалау құрылыстары мен жергілікті тазалау құрылыстарына айдайтын сорғының 10 минуттық өнімділігінен аспайтын, жабық типті қабылдау резервуарларын (беті ашық емес), өндірістік үй-жайларға жиналған су көзі болып табылатын технологиялық жабдықтың тура қасына орналастыруға жол беріледі.

4.8.1.28 Жылжымалы құрам жуылатын шұңқырларда көлбеуі кемінде 3 % су бұру лотоктарын қарастыру керек.

4.8.1.29 Шұңқырдың едені лотокқа қарай кемінде 3 % еңіс болуы тиіс.

4.8.1.30 Ағын судың жылжымалы құрам жуатын орыннан, өздігінен ағатын құбырдың еңісі, қолмен басқарылатын шланг жуғыш болса, кемінде 3 % және диаметрі кемінде 0,15 м және егер механикаландырылған жуғыш болса, кемінде 0,2 м болу керек.

4.8.1.31 Өндірістік ағын суды айдауға арналған, сорғы станцияларын, сенімділік дәрежесі бойынша III санатқа жатқызуға болады.

4.8.1.32 Жылжымалы құрам ашық сақталатын алаңқайлардан және кәсіпорын аумағының өтпелерінен, анағұрлым ластанған беткі ағын суды тазалау үшін, тазалау құрылыстарын, ағынның 0,05 жыл есептелген қарқындылықтың бір мәрте асырылу кезеңімен; немесе жаңбыр жауған 0,01 м қабатпен, ағынның кейінгі уақытта тазалануымен, шоғырлануымен қарқыны төмен, жиі қайталанатын жаңбырдан қабылдануын, сондай-ақ ағынның еріген қардан және аумақты жуу кезінде аққан ағынның жиналуын есептеу қажет.

4.8.1.33 Техникалық қызмет көрсету және автокөлік жөндеу кәсіпорындарының жобаларында, автокөліктерді жуып болғаннан кейін, суды механикалық тазалау әдісі бойынша, тегеуіріні жоқ гидроциклондары бар тазалау құрылыстарын қарастыру қажет.

4.8.1.34 Тегеуірінсіз гидроциклонды қолдану негізінде, кері сумен қамту жүйесімен, бір кешенде тазалау құрылыстарының және техникалық қызмет көрсету және автокөлік жөндеу кәсіпорындарды кері сумен қамту жүйесінің жобалары әзірленуі керек.

4.8.1.35 Автокөлік кәсіпорындарындағы ағын судың өлшенетін заттардың келесі мөлшерімен мг/л. сипатталады: жүк автокөлік - 3000, автобустардың - 1600 және жеңіл автокөліктердің - 700, ал мұнай өнімдерінің - 900, 850 және тиісінше 75 мг/л.

4.8.1.36 Беткі ағын судағы өлшенетін заттар шоғырын А қосымшасы бойынша қабылдау қажет.

4.8.1.37 Беткі ағын суды тазалау құрылыстарына жылжымалы құрам жуғышынан тазалауға жол беріледі. Бұл үшін оның реттемелі резервуарда жиналуы және тазалауға жуатын орынның жұмысымен әртүрлі тәулік уақытында берілуі шарт.

4.8.1.38 Өнімділігі 10 л/с дейінгі беткі ағын су мен өндірістік суды тазалауға арналған тазалау құрылыстарын, бір секциялы етіп қарастыруға жол беріледі.

4.8.1.39 Тұрмыстық кәріз желісіне тасталатын өндірістік ағын суды тазалау дәрежесі ҚР ЕЖ 4.01-101 талаптарына сай келуі тиіс.

4.8.1.40 Беткі ағын су, су нысандарына тасталған кезде, оның тазалау дәрежесі тиісті талаптарға сай келуі тиіс.

4.8.2 Жылыту, желдету және ауа баптау

4.8.2.1 Жылыту және желдетуді, ауаны баптауды, ҚР ЕЖ 4.02-101 белгіленген талаптарына сәйкес, қабылдау керек.

4.8.2.2 Жылыту және желдету, ауа баптау жүйелерінің жобаларында, энергия тиімді техникалық шешімдер, жанармай-энергетикалық ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін, энергия үнемдеу технологиялары және жабдық, сонымен қатар экономикалық мақсатты және экологиялық ахуалды ескере отырып, жаңартылмалы көздер мен жанармайдың жергілікті түрлерінің энергиясын қолдану қарастырылуы тиіс.

4.8.2.3 Жылыту және желдету, ауа баптау жүйелерінің жобаларында, техникалық шешімдерді қарастыру керек, олар келесілерді қамтамасыз етеді:

а) қызмет көрсетілетін аймақтағы, кәсіпорынның әкімшілік және тұрмыстық ғимарат үй-жайларындағы, нормаланатын микроклимат пен ауа тазалығын;

б) ғимараттардағы өндірістік, қойма үй-жайларының жұмыс аймағындағы нормаланатын микроклимат пен ауа тазалығын;

в) апатты желдету және түтінге қарсы қорғаныс жүйелерінен басқа, жабдықтардың және жылыту және желдету, ауа баптау жүйелерінің жұмысынан шығатын, нормаланған шу деңгейі мен діріл, осы жабдық орнатылған үй-жайлардағы, оның жұмыс істеуі, немесе байқап көру үшін, шу 110,0 дБА артық емес, ал импульстік кезінде - 125,0 дБА артық емес болуы мүмкін;

г) жылыту және желдету, ауа баптау жүйелерінің жөндеуге жарамдылығы;

д) жылыту және желдету, ауа баптау жүйелерінің жарылыс-өрт қауіпсіздігі;

е) тұтынылатын жылу мөлшерін автоматты реттеу және есепке алу.

4.8.2.4 Табиғи себеппен, желдету жүйелерінен, ауа жылуын қолдануды қарастырмауға жол беріледі.

4.8.2.5 Зиянды, немесе жанғыш газдардың, булардың немесе аэрозольдердің көп мөлшерінің кенеттен түсуі мүмкін, өндірістік үй-жайлар үшін, апатты желдеткішті технологиялық және желдету жабдығының, апатының, уақыт бойынша, үйлесімсіздігін ескере отырып, жобаның технологиялық бөлігінің талаптарына сәйкес қарастыру керек.

4.8.2.6 Ғимараттың өндірістік үй-жайларындағы, салқын мезгілдегі ауаның есептік температурасын келесі үй-жайларда қабылдау керек:

- жылжымалы құраманы сақтау – кемінде + 5 °С;
- қойма - кемінде +10 °С;
- автомобильді жуу – кемінде +18 °С;
- басқа үй-жайларда – МЕМСТ 12.1.005 талаптары бойынша.

4.8.2.7 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларын, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларын жылытуды, соратын желдеткішпен бірге ауамен жылытуды қарастыру керек.

4.8.2.8 Қырланбаған тегіс беті бар, жергілікті қыздыру аспаптарымен, көлемі 10000 м³ дейін қоса алғанда, бір қабатты ғимараттардағы автомобильдерді сақтау үй-жайларын, сонымен қатар, көлеміне байланысты көп қабатты ғимараттардағы автокөлік құралдарын сақтау үй-жайларын, жылытуға жол беріледі.

4.8.2.9 Механикалық қашықтату арқылы, жергілікті сору жүйесіне қосылатын автомобильдер саны шектелмейді.

4.8.2.10 Газ-баллон автомобилімен жұмыс жүргізілетін үй-жайларға қызмет көрсететін желдету камераларының шектерінде, ауа сору жүйелерінің ауа өткізгіштерінде кері клапандар құрылғысын қарастыру керек.

4.8.2.11 Үй-жайға кіретін, жылжымалы құрамды қыздыруға жұмсалатын жылудың қажеттілігін, сыртқы және ішкі ауа температураларының бір градус айырмасының жабдықталған күйіндегі бір кг салмағына, сағатына 0,029 Вт мөлшерінде қабылдау керек.

4.8.2.12 Өте суық бескүндіктегі, кемінде -15 °С және одан жоғары есептік сыртқы температурасы бар аудандардағы, I санатты жеңіл автомобильдерді қыздыруға жұмсалған жылу шығынын ескермеу керек.

4.8.2.13 Жылжымалы құрамды сақтау, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постылары үй-жайларының сыртқы қақпаларын, сыртқы ауаның - 15 °С және одан төмен, орташа есептік температурасы бар аудандарда, ауа-жылу перделермен келесідей жағдайларда жабдықтау керек:

- жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайындағы, бір қақпаға тура келетін, бір сағаттағы бес және одан жоғары мөлшерде кіре берістер мен шыға берістер болғанда;

- техникалық қызмет көрсету постыларын, сыртқы қақпалардан 4 және одан аз қашықтықта орналастырған кезде;

- азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдерден басқа, жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларында, бір қақпаға тура келетін, бір сағаттағы 20 және одан көп кіреберіс пен шығаберістер мөлшерінде;

- үй-жайда, 50 және одан көп азаматтарға тиесілі жеңіл автомобильдерді сақтағанда.

4.8.2.14 Жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, сыртқы кіреберістер мен шығаберістердің ауа-жылу перделерін ескеру қажет.

4.8.2.15 Рампаларды, ауаны шығаруды қосқанда жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларында, үй-жайдың жоғарғы және төменгі аймақтарын теңдей қарастыру керек; үй-жайға соратын ауаны беру шоғырланған түрде, жолдарды бойлай жүзеге асыру керек.

4.8.2.16 Қабаттың төменгі аймағынан, ауаны шығаруға арналған ауа өткізгіштерді, дөңгелек бекіткіш құралдарға (тротуарларға) орналастыруға жол беріледі.

4.8.2.17 Соратын ауа өткізгіштерді, желдеткіш алдындағы тармақтарда, қабаттарға автоматты кері клапандарды орнату жағдайында, бір магистральға біріктіруге жол беріледі.

4.8.2.18 Қабаттар бір-бірінен оқшауланбаған, көп қабатты гараждарда, барлық қабаттар үшін, автомобильдерді сақтау үй-жайларының сорып және тартатын желдету жүйелерін жобалауға жол беріледі.

4.8.2.19 Тексеру арықтарындағы, шұңқырлардағы және туннельдердегі қыс мезгіліндегі соратын ауа температурасы $+ 16^{\circ}\text{C}$ төмен емес және $+ 25^{\circ}\text{C}$ жоғары емес болуы тиіс.

4.8.2.20 Тексеру арықтарының, шұңқырлардың және тоннельдердің көлемінің бір текше метріндегі соратын және тартатын ауаның мөлшерін, олардың он еселі ауа алмасу есебінен қабылдау керек.

4.8.2.21 Ауа-жылу перделерін, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу посттары үй-жайларының сыртқы қақпаларында, бестен аспайтын постылар үшін қарастырмауға жол беріледі.

4.8.2.22 Желдету және ауа баптау жүйелерін есептеу кезінде, өндірістік үй-жайлардағы жұмыс орындарындағы жұмыс аймағы ауасындағы шоғыры, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің нормативтік құжаттарына сәйкес, жұмыс аймағы ауасындағы шекті жол берілген шоғырға тең болуы керек.

4.8.2.23 Үй-жайларға орналастырылған, тұтану қаупін тудыратын, жылыту және желдету жабдықтарының, құбырлардың және ауа өткізгіштердің ыстық беттерінің температуралары, газдардың, булардың, аэрозольдардың, немесе шаңдардың өздігінен тұтану температураларынан, кемінде 20 % төмен болуы үшін, жылу шығаратын жабдықтарды ерекше оқшаулау керек.

4.8.2.24 Оқшаулау бетіндегі температура 45°C аспауы тиіс.

4.8.2.25 Үй-жайда, адам болмағанда, қолайлы жағдайларды сақтауда қажеттілігі болмағандықтан, жылу энергиясының берілуін азайту қажет.

Ескертпе – Техникалық мүмкіндік болмаған жағдайда, оқшаулау бетінің температурасын көрсетілген деңгейге дейін төмендету мүмкіндігі кезінде жылыту-желдету жабдығын, құбырларды және ауа өткізгіштерді аталған үй-жайларға орналастырмау керек.

4.8.2.26 Ауа таратқыштардан және басқа сору саңылауларынан шыққан кезде, сору ауасындағы зиянды заттар шоғырын, рециркуляциялау ауасындағы осы заттардың шоғырын және ауаны қабылдау құрылғыларын орналастыратын жердегі фонды шоғырлануды есептеу арқылы қабылдау керек. Бұл жағдайда, өндірістік ғимараттар үшін

соратын қоспаны қалыптастыруда зиянды заттар шоғырының мәндері келесіден аспауы тиіс:

- сыртқы ауа үшін, жұмыс аймағы ауасындағы 30 % шекті жол берілген шоғырланымнан;

- рециркуляциялау ауасы үшін, жұмыс аймағы ауасындағы 80 % шекті жол берілген шоғырланымнан .

4.8.2.27 Үй-жайдың ішкі қоршау конструкциялары арқылы, жылудың жоғалуын, егер осы үй-жайлардағы ауа температурасының айырмасы 3 °С және одан аз болса, ескермеуге жол беріледі.

4.8.2.28 Жылу тасымалдаушының, қатуы мүмкін орындарындағы, жылытылмайтын үй-жайларға төселетін жылыту жүйелерінің құбырлары үшін, сонымен қатар, күйіктердің және олардағы ылғал конденсациясының пайда болуын алдын алу үшін, құбырларда жылу оқшаулағыштар қарастырылуы керек.

4.8.2.29 Тамбурсыз есіктер мен қақпалар арқылы, сақтау және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайларымен қатынасатын, өндірістік үй-жайлардағы соратын ауаның көлемін 1,05 коэффициентімен қабылдау керек.

4.8.2.30 Бұл жағдайда сақтау және техникалық қызмет көрсету техникалық жөндеу постыларының үй-жайларындағы соратын ауаның көлемі тиісінше азайтылуы тиіс.

4.8.2.31 Қозғалтқыштар қуатына байланысты жұмыс істейтін қозғалтқыштардан шығатын ауаның мөлшерін келесідей қабылдау керек:

- 90 кВт (120 л.с.) дейін қос алғанда - 350 м³/сағ.;
- 90 жоғары 130 кВт (120 180 л.с. дейін) дейін - 500 м³/сағ.;
- 130 жоғары 175 кВт (180 240 л.с. дейін) дейін- 650 м³/сағ.;
- 175 кВт (240 л.с.) жоғары - 800 м³/сағ.

4.8.2.32 Үй-жайға, бестен аспайтын автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларын орналастыру кезінде, қуаты 130 кВт (180 л.с.) артық емес, автомобильдер үшін, табиғи түрде шығаратын жергілікті соруларды жобалауға жол беріледі.

4.8.2.33 Үй-жайға өтетін, қозғалтқыштардың пайдаланған газдарының мөлшерін шлангпен сору кезінде – кемінде 10 %, ашық сору кезінде – кемінде 25 % қабылдау керек.

4.8.2.34 Сыйымдылығы, азаматтарға тиесілі, 25 дейін автомобиль көліктерінің жылытылмайтын гараж-тұрақтарының үй-жайларында және басқа барлық автомобильдер үшін жылытылмайтын тұрақтар үй-жайларында, бір сыртқы қақпа арқылы, бір сағатта көп дегенде екі автокөлік құралдары шыққан кезде, табиғи желдеткішті қарастыруға жол беріледі.

4.8.2.35 Автомобильдер қозғалтқыштарының ауа жылытқышын қолдану арқылы, жылытылмайтын гараж-тұрақтардың үй-жайларында, ауаның табиғи келуін және төменгі және жоғарғы аймақтардан механикалық тәсілмен шығаруды қолдануға жол беріледі.

4.8.2.36 Ауаны жергілікті сорғыштардан механикалық желдету көмегімен шығарған кезде, оның температурасы 80 °С аспауы тиіс.

4.8.2.37 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларында, 10 автомобильге дейін және автоцистерналардың жалпы сыйымдылығы 30 м³ дейінгі мөлшерде, жанар-жағармай материалдарын тасымалдау үшін, негізгі желдеткіштер тоқтаған кезде, автоматты қосылатын резервтік желдеткіштерді орнату арқылы, жарылыстан қорғалған, үш еселі ауа алмасу көлемінде тартатын, механикалық желдеткішті орнатуды қарастыру керек.

4.8.2.38 Ауаны тартатын желдету жүйелерінің қабылдау құрылғыларын, бір сағатта кіретін және шығатын автомобильдердің 10 астам мөлшерінде, қақпалардан кемінде 12 м арақашықтықта орналасуы тиіс.

4.8.2.39 Бір сағатта кіретін және шығатын автомобильдердің 10 кем мөлшерінде тартатын желдету жүйелерінің қабылдау құрылғыларын, қақпалардан кемінде бір метр арақашықтықта орналастыруға мүмкін болады.

4.8.2.40 Ауа соратын желдеткішті табиғи тәсілмен, ауа тартатын желдеткішті, газ ортасын автоматты бақылау жүйесі іске қосылғанда қосылатын жасанды тәсілмен жобалау керек.

4.8.2.41 Ауаны соратын желдеткішті, ауаны қыздырмай-ақ орнатауға жол беріледі.

4.8.2.42 Тұрғын және қоғамдық ғимараттар астына орналасатын, жерасты гараж-тұрақтар үй-жайларынан шығатын ауаны тартатын желдету шахталарын, ауа соратын шахтадан 15 метр радиусында орналасқан ең биік ғимараттың шатырының деңгейінен, кемінде 2 м биіктікке шығару керек және олар EI 45 отқа төзімділік шегімен жанбайтын материалдардан жасалуы тиіс.

4.8.2.43 Аталған гараж-тұрақтар үшін, соратын ауаның көлемін, шығарылатын ауаның көлемінен 20 % аз қарастыру керек.

4.8.2.44 Салынбаған аумақта рұқсат етілетін жерасты гараж-тұрақтардың үй-жайларындағы (өтетін жолдар, жолдар, саябақтар және басқа алаңдар астында) ауа соратын желдету шахталары, жер бетінен кемінде 3 метр биіктікте қарастырылып және тұрғын және қоғамдық ғимараттардан, балалардың ойын алаңдарынан, спорт алаңдарынан және халық демалатын орындардан, кемінде 15 м арақашықтықта орналасуы тиіс.

4.8.2.45 Соратын желдеткіштердің қалақтары, түсті материалдардан дайындалуы тиіс және соратын арнамен байланысудың алдын алу үшін орнатылуы тиіс.

4.8.2.46 Табиғи жарықсыз, немесе үй-жайдың ең алыс нүктесі, терезелерден 30 м асатын арақашықтықта болса, жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларында, ауа соратын шахталарды, немесе жалпы ауданы, кемінде 0,2 % еден ауданынан, түтін шығаруға арналған үй-жайдың жоғарғы бөлігінде ашылатын терезелерді қарастыру керек.

4.8.2.47 Шахталар санын, әрбір шахтадан радиусы, кемінде 30 м үй-жай ауданынан түтінді шығару есебімен қабылдау керек.

4.8.2.48 Түтін шығаратын шахталардың қоршау конструкцияларының шекті отқа төзімділігі EI 60 төмен емес, от ұстайтын клапандар - EI 30 төмен емес болуы тиіс.

4.8.2.49 Өртке қарсы арақабырғалармен бөлінген, қызмет көрсетілетін қабаттан, немесе үй-жай шектерінен тыс, көп қабатты ғимараттардағы транзиттік ауа өткізгіштерін, EI 15 отқа төзімділік шегімен жобалау керек.

4.8.2.50 Түтін шығаруды келесідей түрде қарастыру керек:

а) табиғи жарығы жоқ, немесе табиғи жарығы бар, еденнен фрамуг астына дейін 2,2 м және одан жоғары деңгейде орналасқан фрамугаларды ашу үшін және шамдардағы

ойықтарды ашу үшін (екі жағдайда да өрт кезінде түтінді шығару үшін жеткілікті ауданымен) механикаландырылған жетектері жоқ, әрбір өндірістік, немесе қойма үй-жайларынан;

б) егер үй-жайда тұрақты жұмыс орындары болмаса, жанғыш материалдарды сақтауға, немесе пайдалануға арналған ауданы 55 м^2 және одан жоғары үй-жайлардан.

4.8.2.51 Түтінді қабылдау құрылғыларын, дәліз немесе холл төбесінің астына, түтін шахталарына орналастыру керек.

4.8.2.52 Түтін қабылдау құрылғыларын, тармақтардағы түтін шахталарына жалғауға жол беріледі.

4.8.2.53 Тікелей бір қабатты ғимарат үй-жайларынан түтінді шығаруды, желдетумен тартатын, түтін клапандары бар шахталары арқылы, немесе ашылатын үрленбейтін шамдары бар табиғи тәсілмен тартатын жүйелермен қарастыру керек.

4.8.2.54 Түтін қабылдау құрылғыларын үй-жайдың, түтін аймағының немесе «түтін резервуары» ауданы бойынша біркелкі етіп орналастыру керек.

4.8.2.55 Бір түтін қабылдау құрылғысымен қызмет көрсетілетін ауданы 900 м^2 аспайтындай қабылдау керек.

4.8.2.56 Бір түтін қабылдау құрылғысымен қызмет көрсетілетін дәліздің ұзындығы 30 м артық қабылданбайды.

4.8.2.57 Ауданы 1600 м^2 артық үй-жайларды түтін аймақтарына бөлу керек, олардың біреуінде өрттің туындау мүмкіндігін ескеру керек.

4.8.2.58 Әрбір түтін аймағын, жанбайтын материалдардан жасалған, төбеден еденге дейін түсіп тұратын, одан 2,5 төмен емес, төбе (аражабындар) астында «түтін резервуарларын» жасай отырып, тығыз тік перделермен қоршау керек.

4.8.2.59 Түтінге қарсы қорғауды есептеу кезінде келесілерді қабылдау керек:

а) салқын жыл мезгілі үшін сыртқы ауа температурасы. Желдің жылдамдығын 5 м/с аспайтындай қабылдау керек;

б) ғимараттың эвакуациялық шығаберісіне қарама-қарсы, желдің қасбетке бағыты;

в) түтінбейтін H_2 баспалдақ торларындағы және тамбур-шлюздердегі лифт шахталарындағы артық қысым – ғимараттың жел жағындағы сыртқы ауаның қысымына қатысты;

г) эвакуациялау жолдарындағы жабық есіктердегі қысым 150 Па артық емес;

д) екі жаққа ашылатын есіктердегі, бір үлкен жарманың ауданы.

4.8.3 Электр техникалық құрылғылар

4.8.3.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарында электр техникалық құрылғыларды жобалауды, ҚР ЕЖ 4.04-107 шешімдеріне сәйкес, жүзеге асыру керек.

4.8.3.2 Техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, диагностикалау және сығылған табиғи газда жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдердің реттеу жұмыстары постыларының есік ойықтарынан 5 метрлік аймақта орналасқан, шектес үй-жайлардың электр жабдығы В-1а жарылу қауіпті кластың тиісті аймақтарында орындалуы тиіс.

4.8.3.3 Қалыпты орындау барысында, осы электр жабдық, газ ортасын автоматты бақылау жүйесі іске қосылған кезде, тиісті үй-жайдың электр жабдығымен бірге бір уақытта сөндірілуі тиіс.

4.8.3.4 Сенімділікті қамтамасыз ету бойынша, кәсіпорын тұтынушыларының электрмен қамтылуын келесі санаттарға жатқызу керек:

- 1 санат – ауа ортасын автоматты бақылау жүйелерінің, апатты эвакуациялық жарықтандырудың және хабарлағыштардың (сигнализации), жарылудан қорғалған түрінде орындалған тарту желдеткіштері мен соратын желдеткіштердің электр қабылдағыштары;

Ескертпе

1. Ғимараттар мен имараттардың инженерлік қондырғылар жүйелерін электрмен қамту сенімділігін санаттарға бөлу (дабыл автоматтары, өрт сөндіру автоматтары, түгінді жою) тиісті талаптармен анықталады.

2. Аталған тұтынушылардың бір көзден қуаттандырылуы жүзеге асыруға жол беріледі: екі трансформаторлық шағын станцияның әртүрлі трансформаторларынан, немесе әртүрлі қуаттандыру желілеріне қосылған, төмен кернеулі жағындағы АВР құрылғысымен әртүрлі трассалар бойынша жүргізілген, екі жақын орналасқан бір трансформаторлық шағын станциядан.

- 2-ші санат – тек лифтілердің көмегімен жүзеге асатын, көлік құралдарын жылжытуға арналған лифтілердің электр сымдары; қол жетегінсіз қақпаларды ашу тетіктерінің электр сымдары және үнемі шығуға дайын көлік құралдары тұрақтарын апатты жарықтандыру;

- 3-ші категория – технологиялық жабдықтың барлық басқа электр тұтынушылары.

4.8.3.5 Электрмен жабдықтайтын ұйымды, I санатты сенімділік бойынша электрмен қамтуды қамтамасыз ету мүмкін еместігі туралы құжатпен растау кезінде, аталған тұтынушылардың бір көзден: екі трансформаторлық шағын станцияның әртүрлі трансформаторларынан, немесе кернеулігі төмен жағында АВР құрылғысы бар, әртүрлі трассалар бойынша төселген, әртүрлі қуаттандыру желілеріне қосылған, екі жақын жатқан бір трансформаторлық шағын станциялардан қуаттандыруды жүзеге асыруға жол беріледі.

4.8.3.6 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларын, табиғи жарықсыз, немесе биологиялық әсер ету бойынша, жеткіліксіз жарықтандыру арқылы жобалауға жол беріледі.

4.8.3.7 Құрамдастырылған жарықты жобалаған кезде, жарық режимінің, көруге қолайлы аймақты барынша қорғайтын және ұлғайтатын жарық көздері сияқты, энергияны үнемдейтін шамдар қолдану ұсынылады.

4.8.3.8 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, баспалдақ торларын, дәліздерді эвакуациялық жарықтандырумен басқаруды, ғимаратқа кіреберістердегі жарық көрсеткіштерін орталықтандырылған, қашықтықтан, немесе автоматты өрт дабылы бекетінің үй-жайынан, немесе жарықтандыру қалқандарынан қарастыру керек.

9-кесте – Автомобиль көлігі кәсіпорындары үй-жайларын жарықтандыру нормативтері

Учаскенің атауы	Жарықтандыру, лк		
	құрамдастырылған жарықтандыру жүйесі кезінде		жалпы жарықтандыру жүйесі кезінде
	барлығы	оның ішінде жалпы	
Автомобильдерді жуу және жинау постылары	-	-	200
ТҚ және жөндеу постылары	400*	200	300
Тексеру арықтары	400*	200	-
Агрегаттық, моторлық, электр техникалық	750*	200	300
Ұсталық, қаңылтыр, дәнекерлеу және медициналық	500	200	200
Аккумуляторды жөндеу	500	200	200
Электролитті дайындау	-	-	300
Шиналарды жөндеу және монтаждау	400	200	300
Сырлау және бояу дайындау	500	200	200
Ағаш ұста және тұсқағаз	1000	200	400
Автомобильдерді сақтау үй-жайы	-	-	75
Қойма үй-жайлары (тұрақты жұмыс орындары жоқ)	-	-	50

*Жасанды жарықтандыруды тасымалдау көздерінің болуы міндетті

4.8.3.9 Автомобиль көлігін техникалық жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарында, негізгі (жұмыс) жарықтандыру қуаты бұзылған жағдайда, апатты жарықтандыруды қарастыру керек.

4.8.3.10 Тексеру арықтарын жарықтандыру үшін, энергия үнемдейтін шамдармен қарастыру керек, сонымен қатар, ҚР ЕЖ 4.04-107 талаптарын ескеру қажет.

4.8.3.11 Автомобиль көлік кәсіпорындары үй-жайларының жарығын 9 кесте бойынша қабылдау керек.

4.9 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін қолжетімділік

4.9.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының жүруі үшін, бейімделген ғимаратқа жер бетінен және әрбір жерасты, немесе осы ғимаратпен жалғасқан жерүсті өткелдерінен, кемінде бір кіреберісті қамтамасыз ету керек.

4.9.2 Есік ойықтарының таза енін қамтамасыз ету керек, ол ені кемінде 0,9 м құрауы, табалдырықтары болмауы керек, қажеттілігіне қарай олардың құрылғыларының биіктігі 0,025 м аспауы тиіс.

4.9.3 Ғимараттағы және іргелес аумақтағы өтетін жолдың қозғалыс жолағының таза ені, кресло-арбаның бір бағытында кемінде 1,5 м, ал қарама-қарсы қозғалыс кезінде - кемінде 1,8 м болуы тиіс.

4.9.4 Кресло-арбалардың бұрылыстарын қамтамасыз ету үшін, 90 °С бұру кезіндегі кеңістік өлшемдерін, кемінде 1,4 м × 1,4 м, 180 °С айналу кезінде - кемінде 1,4 м × 1,5 м қабылдау керек.

4.9.5 Кресло-арбалардың «өзінен кері» ашылатын есік алдындағы бұрылыстары үшін, кеңістік тереңдігін кемінде 1,2 м, ал «өзіне қарай» ашылғанда - кемінде 1,5 м қабылдау керек.

4.9.6 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қатынауын қамтамасыз ету мақсатында пандусты қамтамасыз ету керек, бір жақты қозғалу кезіндегі оның ені кемінде 1,0 м, ал екі жақты қозғалыс кезінде - кемінде 1,8 м болуы тиіс.

4.9.7 Пандусты бір көтерудің ең жоғарғы биіктігі 8 % артық емес, еңіс кезінде 0,8 м аспауы тиіс, қозғалу жолдарындағы еденнің 0,2 м және одан аз, биіктігі өзгерген кезде, еңісті 10 % дейін ұлғайтуға жол беріледі.

4.9.8 Автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындарының жанындағы ашық тұрақтарда, мүгедектерді тасымалдайтын көліктер үшін, кемінде 10 % орынды белгілеу керек.

4.9.9 Кресло-арбадағы мүгедектер автомашиналарының тұрақтарына арналған орындарды белгілеуді, 6,0 м × 3,6 м өлшеммен қарастыру керек, бұл машинаның бүйір және артқы жағынан, кемінде 1,2 м қауіпсіз аймақтарды жасау мүмкіндігі беріледі.

4.9.10 Мүгедектер тамақтанатын залдардың ауданын, бір орынға, кемінде 3 м² аудан нормаларына сүйене отырып анықтау керек.

4.9.11 Буфеттерде және дәмханаларда, биіктігі 0,8 м артық емес, кемінде бір үстел болуы тиіс, тізе кеңістігі кемінде - 0,7 м, тереңдігі кемінде - 0,5 м болуы тиіс.

4.9.12 Есептік-касса аймағында, кемінде бір қолжетімді бақылау-касса аппараты болуы тиіс.

4.9.13 Есептеу-касса аппаратының жанындағы өтетін жолдың ені, кемінде 1,1 м болуы тиіс.

4.10 Қоршаған ортаны қорғау

4.10.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, қоршаған ортаға және микроклиматқа кез келген кері әсерлерді мейлінше азайту, ландшафты дұрыс қолдануды және энергия мен ресурстарды тиімді қолдану арқылы биологиялық әртүрлілікті қамтамасыз ету қажет.

4.10.2 Ағаштарды отырғызу кезінде, климаттық жағдайларды, топырақ түрін, жауын-шашын көлемін, жел бағытын, өсімдіктерді күтуді ескеру керек.

4.10.3 Ғимараттың бұтақтармен зақымдануын болдырмау үшін, ғимаратқа тікелей жақын биік ағаштарды отырғызу ұсынылмайды.

4.10.4 Ғимараттар мен имараттарды жобалау, салу, реконструкциялау кезінде, қоршаған ортаны қорғау, табиғат ортасын қалпына келтіру, табиғат ресурстарын орынды пайдалану және өндіру, экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары қарастырылуы тиіс.

4.10.5 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, ластанған ағын сулардың ағуының алдын алатын және жерасты және беткі сулардың тікелей ластануына жол бермейтін шаралар қарастырылуы тиіс.

4.10.6 Жер телімін жобалау барысында, ландшафтың табиғи даму жағдайын ескеру қажет.

5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

5.1 Энергия үнемдеу және жылу шығынын азайту

5.1.1 Экологиялық жағдайды ескере отырып, жаңартылған көздер энергиясын және жанармайдың жергілікті түрлерін, сонымен қатар жылыту, желдету және ауа баптау үшін, ВЭР қолданудың мақсаттылығы, екінші энергетикалық ресурстардың жүйелердегі жылуды тұтынудың бір қалыпты еместігін назарға ала отырып, техника-экономикалық есепке негізделуі тиіс. Осының негізінде жаңартылған көздер энергиясын қолданудың, жылу шығынын, жанармайдың жергілікті түрлерін қолдану үшін қондырғыларды таңдау, жылу сорғы қондырғылары түрлерінің сызбаларын таңдауды жүзеге асырады.

5.1.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының энергия тиімділігін арттыру бойынша шаралар шешімін және кешенін, Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормалар мен стандарттарға сәйкес қарастыру керек.

5.1.3 Жобалау барысында, қыс мезгілінде жылуды табиғи сақтау және жаз мезгілінде оны салқындату мақсатында, жарық жақтары бойынша дұрыс бағдарлауды, сонымен қатар, үй-жайдың инсоляциясын қамтамасыз етуді қарастыру керек.

5.1.4 Ғимараттың энергетикалық тиімділігін жетілдіру кезінде, климаттық және жергілікті жағдайлар, сонымен қатар, үй-жай ішіндегі климаттық жағдайлар назарға алынуы, экономикалық тиімділігі ескерілуі тиіс. Осы шаралар, ғимараттың басқа техникалық талаптарына, сонымен қатар, олардың жалпы қолжетімділігіне, қауіпсіздігіне және мақсатты қолданылуына әсер етпеуі тиіс.

5.1.5 Жылуды тиімді пайдалануды қамтамасыз ету үшін, ғимараттың қоршау конструкциялары энергия үнемдеу материалдарын қолдану арқылы орындалуы тиіс.

5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

5.2.1 Автомобильдерді жууды ұйымдастыру, маңызды экологиялық міндеттерді – табиғи ресурстарға ұқыпты қараудың тікелей шешіміне көмектесу мақсатында, оны қайтадан қолдану есебінен, үнемді шығындау кезінде, ең көп механикаландыру процесін

қарастырады.

5.2.2 Құрылыс кезінде, құрылыс қоқысы үйіндісінің пайда болуын болдырмау үшін, құрылыс қалдықтарын өңдеудің баламалы нұсқаларының жүйесін шамалайтын, құрылыс алаңдарында қалдықтарды жоюды қарастыру ұсынылады.

5.2.3 Өңдеу үшін материалдың саны, салмағы мен көлемі бойынша белгіленеді және есептеледі.

5.2.4 Ағаштарды отырғызу кезінде климаттық жағдайларды, топырақ түрін, жауын-шашындардың көлемін, желдің бағытын ескеру керек.

5.2.5 Құрылыс және жұмыстарды өндіру ұйымдарын жобалау барысында, бұру жолақтары шектерінен тыс, топырақ-өсімдік жабынының тазалағын, бүтіндігін сақтау, сонымен қатар, барынша аз зақымдану талаптарын ескеру керек.

5.2.6 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында, суды орынды пайдалануды қамтамасыз ету мақсатында, ыстық және суық су есептегіштерді орнату ұсынылады.

А ҚОСЫМШАСЫ
(ақпараттық)

Беткі ағын сулардағы өлшенген заттар шоғырланымы

А.1-кесте – Беткі ағын сулардың ластану шоғырланымы

Автомобильдер санаты	Автомобильдер саны кезінде беткі ағын сулардың өлшенген заттармен ластану шоғырланымы, мг/л			
	200 дейін қоса алғанда	200 жоғары 500 дейін	500 жоғары 1000 дейін	1000 жоғары
I	300	500	700	1000
II және III	500	1000	1500	2000
IV	1500	2000	2500	3000
Ескертпе 1 Құмтасты және қиыршықтасты жабыны бар жолдардағы I, II және III санаттар автомобильдерді пайдалану кезінде, кестеде көрсетілген өлшенген заттар шоғырланымын 1,2 коэффициентпен, ал қара жолдарда пайдалану кезінде - 1,5 коэффициентпен қабылдау керек. 2 Беткі ағын сулардағы мұнай өнімдерінің шоғырланымын 40 мг/л, ал оттегідегі биохимиялық қажеттілікті - 30 мг/л қабылдау керек.				

БЕЛГІ ҮШІН

ӘОЖ 656.13.07

МКЖ 91.040.99

Түйінді сөздер: автомобильдер кәсіпорындары, пост (бекет), техникалық тексеру, жөндеу, тұрақтар, табиғи газ, қызмет көрсету, резервуар

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	2
4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ	3
4.1 Основные положения	3
4.2 Пожарная безопасность	5
4.3 Градостроительные решения	9
4.4 Объемно-планировочные решения	14
4.4.1 Производственно-складские помещения	14
4.4.2 Административные и бытовые помещения	18
4.4.3 Помещения хранения подвижного состава	23
4.5 Дополнительные требования для предприятий по обслуживанию газобаллонных автомобилей	26
4.6 Ворота, лифты, рампы	30
4.7 Конструктивные решения и методы расчетов здания	32
4.8 Инженерные системы и оборудование предприятий	33
4.8.1 Водоснабжение и канализация	33
4.8.2 Отопление и вентиляция, кондиционирование воздуха	37
4.8.3 Электротехнические устройства	43
4.9 Доступность для маломобильных групп населения	45
4.10 Охрана окружающей среды	46
5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ	46
5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла	46
5.2 Рациональное использование природных ресурсов	47
ПРИЛОЖЕНИЕ А (<i>информационное</i>) Концентрация взвешенных веществ в поверхностных сточных водах	48

ВВЕДЕНИЕ

Данный свод правил разработан в рамках реформирования нормативной базы строительной отрасли Республики Казахстан в соответствии с положениями параметрического метода нормирования.

Настоящий свод правил является одним из нормативных документов доказательной базы технического регламента «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий» применительно к предприятию по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта.

Настоящий свод правил устанавливает приемлемые решения и параметры к требованиям рабочих характеристик строительных норм «Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта» и не является единственным.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ

СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

ENTERPRISES ON REPAIR AND MAINTENANCE OF MOTOR VEHICLES

Дата введения 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящий свод правил устанавливает приемлемые решения к размещению, архитектурно - планировочным решениям, инженерному обеспечению предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта.

1.2 Свод правил распространяется на проектирование и строительство, реконструкцию, расширение, зданий и сооружений предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта, а также на все типы подвижного состава, включая автомобили с двигателями, работающими на бензине, дизельном топливе, сжатом природном газе и сжиженном нефтяном газе.

1.3 Данный документ не распространяется на здания и сооружения, предназначенные для ремонта и технического обслуживания внедорожных большегрузных и городских электрических транспортных средств.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящего свода правил необходимы следующие ссылочные нормативно-технические документы и стандарты:

СП РК 2.01-101-2013 Защита строительных конструкций от коррозии.

СП РК 2.02-102-2012 Пожарная автоматика зданий и сооружений.

СП РК 2.04-104-2012 Естественное и искусственное освещение.

СП РК 2.04-107-2013 Строительная теплотехника.

СП РК 3.01-101-2013 Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских населенных пунктов.

СП РК 3.02-117-2013 Бани и банно-оздоровительные комплексы.

СП РК 3.02-108-2013 Административные и бытовые здания.

СП РК 3.03-107-2013 Автозаправочные станции стационарного типа.

СП РК 4.01-101-2013 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СП РК 4.01-103-2013 Наружные сети и сооружения водоснабжения и канализации.

СП РК 4.02-101-2012 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СП РК 4.04-107-2013 Электротехнические устройства.

ГОСТ 12.1.005-88 Система стандартов безопасности труда. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны.

Примечание – При пользовании целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационным каталогам «Перечень нормативных правовых и нормативно-технических актов в сфере архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», «Указатель нормативных документов по стандартизации Республики Казахстан» и «Указатель межгосударственных нормативных документов по стандартизации Республики Казахстан», составляемым ежегодно по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням-журналам. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящем своде правил применяются термины и определения, приведенные в строительных нормах к данному объекту, а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Автозаправочная станция: Технологический комплекс сооружений, оснащенный оборудованием, обеспечивающий хранение и розничную реализацию нефтепродуктов.

3.2 Автотранспортное предприятие: Часть инфраструктуры автомобильного транспорта, включающая комплекс сооружений, предназначенный для технического обслуживания, ремонта и хранения автомобильных транспортных средств, в том числе пассажирских автобусов.

3.3 Внедорожные большегрузные транспортные средства: Механические транспортные средства, по конструкции и назначению специально предназначенные для перевозки крупногабаритных и/или тяжеловесных грузов, преимущественно вне автомобильных дорог общего пользования, у которых один из габаритных параметров превышает допустимые нормы, установленные законодательством для проезда по автомобильным дорогам общего пользования, а полная масса, приходящаяся на одну ось, превышает 10 т.

3.4 Восстановительный ремонт: Ремонт транспортных средств, выполняемый для восстановления функциональной исправности транспортных средств и его составных частей, не подлежащих капитальному ремонту (КР) из-за физического износа или аварии.

3.5 Диспетчерский центр (пункт): Здание (помещение) для размещения рабочих мест диспетчеров с необходимым оборудованием.

3.6 Объект по обслуживанию транспортных средств: Сооружение или комплекс сооружений недвижимого имущества транспорта, предназначенные для технического обслуживания, ремонта.

3.7 Транспортное средство: Устройство, предназначенное для перевозки по дорогам людей, грузов или оборудования, установленного на нем.

4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ

4.1 Основные положения

4.1.1 Состав и площади помещений определяются видами выполняемых услуг предприятий.

4.1.2 Площади предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта по своему функциональному назначению подразделяются на:

- 1) производственные (зона постовых работ, производственные участки);
- 2) складские;
- 3) технические (трансформаторная, тепловой узел, водомерный узел, компрессорная, котельная);
- 4) административно-бытовые (офисные помещения, туалеты, душевые и т.п.);
- 5) обслуживание клиентов (клиентская, бар, буфет, помещения для продажи запасных частей и автопринадлежностей);
- 6) продажу автомобилей (салон-выставка продаваемых автомобилей, зоны хранения).

4.1.3 Плотность застройки предприятия определяется отношением площади застройки к площади участка предприятия и измеряется в процентах. Минимальную плотность застройки территории автотранспортных предприятий следует принимать при типах предприятий и числа автомобилей:

1) грузовые автотранспортные предприятия на 200 автомобилей при независимом выезде:

- 100 % подвижного состава - 45 %;
- 50 % подвижного состава - 51 %;

2) грузовые автотранспортные предприятия на 300 и 500 автомобилей при независимом выезде следует принимать:

- 100 % подвижного состава - 50 %;
- 50 % подвижного состава - 55 %;

3) автобусные автотранспортные предприятия:

- на 100 автобусов - 50 %;
- на 300 автобусов - 55 %;
- на 500 автобусов - 60 %;

4) базы централизованного технического обслуживания:

- 1200 автомобилей - 45 %;

5) станции технического обслуживания автомобилей:

- на 5 постов - 20 %;
- на 10 постов - 28 %;
- на 25 постов - 30 %;
- на 50 постов - 40 %.

4.1.4 В многоэтажных зданиях, где предусмотрено хранение транспортных средств, помещения технического осмотра и ремонта автомобилей допускается размещать только на первом и последнем этажах с исключением транзитного движения автомобилей по этажам.

4.1.5 В зданиях с количеством шесть и более этажей допускается предусматривать лифты.

4.1.6 В многоэтажных зданиях для въезда и выезда подвижного состава со второго и вышерасположенных этажей дополнительно к количеству наружных ворот, рассчитанных для выезда с первого этажа, следует предусматривать одни наружные ворота на каждую полосу движения по рампам и одни ворота на каждые два стационарных или передвижных лифта.

4.1.7 Изолированные рампы должны иметь непосредственный выезд наружу.

4.1.8 Для обслуживания (осмотр, ремонт, замена отдельных деталей и узлов, окраска, мойка, шиномонтаж и т.д.) автомобилей могут использоваться отдельные помещения (для узкого круга работ), группа помещений встроенных или пристроенных к зданию другой функциональной пожарной опасности, отдельно стоящие или группа зданий.

4.1.9 Обслуживание автомобилей включает комплекс технологических операций, предназначенных для автотранспорта (легкового, грузового, пассажирского и т.д.), работающего на различных видах топлива.

4.1.10 При проектировании предприятий средних и крупных размеров возможно размещение магазинов по продаже легковых автомобилей, запасных частей и сопутствующих товаров.

4.1.11 Общую площадь магазина допускается проектировать не менее 1000 м². Магазин должен состоять из следующих помещений:

- демонстрационного зала – не менее 250 м²;
- зала подготовки, осмотра и выдачи проданных автомобилей – не менее 250 м²;
- склада запасных частей и сопутствующих товаров – не менее 300 м²;
- конторы, кабинета директора, зам. директора, помещения для оформления документов, страхования автомобилей, комнаты водителей-перегонщиков, бюро обслуживания и оформления покупок – не менее 100 м².

4.1.12 Допускаются устройства неизолированных рамп в случаях реконструкции и технического перевооружения предприятий в существующих зданиях I и II степеней огнестойкости при устройстве соответствующих преград в пределах площади пожарного отсека, не превышающей 10400 м².

4.1.13 При размещении в комплексе автозаправочной станции и отдельно стоящей мойки автомобилей необходимо учитывать в общей транспортной схеме самостоятельные потоки движения к этим сооружениям и накопительные площадки.

4.1.14 Транспортные потоки следует проектировать таким образом, чтобы не пересекали основные движения и выезды автомобилей на предприятия технического обслуживания.

4.1.15 Территорию предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует изолировать от городского движения транспорта и пешеходов.

4.1.16 Вне территории размещают открытые стоянки для автомобилей клиентов и персонала.

4.1.17 При проектировании, строительстве, эксплуатации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта в целях безопасности необходимо обеспечить сбор твердых бытовых отходов (ТБО), использование контейнеров, установленных на бетонированной или асфальтированной площадке, огражденной с трех сторон на высоту не более 1,5 м в соответствии с санитарными правилами и нормами, а также другими действующими нормативными документами на территории Республики Казахстан.

4.1.18 В проектах предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо учитывать расположение контейнеров, расстояние должно быть не менее 25 м и не более 100 м от административных, производственных и вспомогательных помещений объектов транспорта согласно с соответствующими требованиями.

4.1.19 Естественное освещение и инсоляция помещений предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует проектировать в соответствии с требованиями СП РК 2.04-104.

4.1.20 В помещениях, имеющих зоны с разными условиями естественного освещения и различными режимами работы, рекомендуется предусматривать раздельное управление освещением таких зон.

4.1.21 Освещение только вторым светом можно предусматривать в помещениях, которые допускается проектировать без естественного освещения в предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта.

4.2 Пожарная безопасность

4.2.1 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию следует защищать соответствующими автоматическими установками пожарной сигнализации все помещения независимо от площади, кроме:

- с мокрыми процессами (душевые, санузлы, охлаждаемые камеры, помещения мойки и т. п.);

- венткамер (приточных, а также вытяжных, не обслуживающих производственные помещения категории А или Б), насосных водоснабжения, бойлерных и других помещений для инженерного оборудования зданий, в которых отсутствуют горючие материалы;

- категории В4 и Д по пожарной опасности;
- лестничных клеток;
- при хранении 3-х и более автомобилей здания следует защищать автоматическими установками пожаротушения.

4.2.2 Охранно-пожарная сигнализация на агрегатном участке должна осуществляться при помощи телефонной связи и электрической пожарной сигнализации.

4.2.3 Системы автоматического пожаротушения рекомендуется устанавливать в помещениях технического обслуживания и ремонта автомобилей, диагностирования и осмотра подвижного состава, размещаемых:

а) в одноэтажных зданиях I и II степени огнестойкости при общей площади помещений 7000 м² и более;

б) то же не менее 3600 м² для помещений хранения автобусов II и III категорий, а также при смешанном хранении более 50 % автобусов;

в) в зданиях IIIа и IIIб степени огнестойкости при общей площади этих помещений 3600 м² и более;

г) в зданиях III, IV, IVа степени огнестойкости при общей площади этих помещений 2000 м² и более;

д) в зданиях для подвижного состава, перевозящего горюче-смазочные материалы, независимо от площади;

е) в зданиях в два и более этажей, независимо от площади.

4.2.4 Допускается размещать помещения комплекса технического обслуживания, окрасочных, кузовных, шиномонтажных и сопутствующих им работ предприятий по обслуживанию автомобилей I, II и III категории в зданиях I - III степени огнестойкости, отделяя их противопожарными стенами 2-го типа и противопожарными перекрытиями 3-го типа, а в зданиях IV степени - огнестойкости перегородками 2-го типа и противопожарными перекрытиями 3-го типа.

4.2.5 Допускается не предусматривать автоматическое пожаротушение для 2-этажных гаражей-стоянок боксового типа для легковых автомобилей, принадлежащих гражданам, в подвальных и цокольных этажах зданий, а также под мостами независимо от площади.

4.2.6 Автоматическим пожаротушением должны быть обеспечены также складские помещения для хранения автомобильных шин площадью 750 м² и более, смазочных материалов площадью 500 м² и более, складские помещения хранения смазочных материалов в подвальных и цокольных этажах площадью более 200 м². Площадь помещения следует определять между противопожарными перегородками 1-го типа.

4.2.7 Выбор средств автоматического пожаротушения (водяное, пенное, газовое, порошковое и т.п.) определяется требованиями технологии производства.

4.2.8 Автоматическая пожарная сигнализация должна быть установлена в производственных и складских помещениях, не подлежащих оборудованию автоматическими устройствами пожаротушения, за исключением производственных помещений категорий Г и Д.

Примечания – При необходимости устройства охранной сигнализации указанные помещения должны быть оборудованы автоматической охранно-пожарной сигнализацией.

4.2.9 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию должны применяться негорючие стены, перегородки и покрытия с пределом огнестойкости REI 45-120.

4.2.10 В помещениях, где применяются или хранятся легковоспламеняющиеся и горючие жидкости, полы следует выполнять из негорючих материалов или горючести Г1, устойчивых к нефтепродуктам.

4.2.11 В противопожарных преградах, отделяющих помещения категорий А и Б по взрывопожарной опасности от помещений других категорий, коридоров, лестничных клеток и лифтовых холлов, следует предусматривать тамбур-шлюзы с постоянным подпором воздуха.

4.2.12 Противопожарные разрывы от зданий и навесов до других зданий и сооружений производственного назначения следует принимать не менее 20 м, до административно-бытового назначения – не менее 25 м, до жилых и общественных зданий – не менее 100 м.

4.2.13 Место для проведения сварочных и резательных работ на предприятиях, в конструкциях которых использованы горючие материалы, ограждается сплошной перегородкой из негорючих материалов.

4.2.14 Высота перегородки должна быть не менее 1,8 м, а зазор между полом и перегородкой - не более 0,05 м.

Таблица 1 – Степень огнестойкости зданий

Степень огнестойкости здания	Допустимое количество этажей здания	Площадь этажа в пределах пожарного отсека здания, м ² не более	
		одноэтажного	многоэтажного
I и II	9	10400	5200
III	1	3600	-
IIIa	1	7800	-
IIIб	1	7800	-
IVa	1	2600	-
V	1	1200	-
Примечание - Для многоэтажных зданий с полурами общее число этажей считается как число полуэтажей деленное на два, площадь этажа определяется как сумма двух смежных полуэтажей.			

4.2.15 Степень огнестойкости зданий гаражей-стоянок, площадь этажа в пределах пожарного отсека и допустимое количество этажей зданий следует принимать по таблице 1.

4.2.16 Системы пожаротушения могут включать спринклеры и другие виды основных установок, предназначенных для автоматического срабатывания и подавления пожара.

4.2.17 Части здания различной функциональной пожарной опасности, разделенные противопожарными стенами и перекрытиями 1 типа (пожарные отсеки), должны быть обеспечены самостоятельными путями эвакуации.

4.2.18 Количество эвакуационных выходов, их ширина должны определяться расчетным путем в соответствии с правилами пожарной безопасности и других действующих нормативных документов.

4.2.19 Эвакуационные выходы из помещений вентиляционных камер, расположенных на антресолях и вставках (встройках) в одноэтажных зданиях I, II, III степени огнестойкости при отсутствии в них масляных и других сгораемых фильтров, допускается предусматривать на внутренние открытые стальные наклонные лестницы, размещаемые в помещениях хранения, постов технического обслуживания и технического регулирования подвижного состава, в помещениях категорий В, Г и Д пожарной опасности.

4.2.20 Эвакуационные выходы из помещений таких вентиляционных камер, расположенных в многоэтажных зданиях, допускается предусматривать через указанные помещения.

4.2.21 Расчет суммарной ширины эвакуационных выходов из раздевальных при гардеробных, расположенных отдельно от вестибюля в подвальном или цокольном этажах, следует выполнять исходя из числа людей перед барьером, равного 30 % количества мест в гардеробной.

4.2.22 Расстояние от наиболее удаленного рабочего места до ближайшего эвакуационного выхода из зданий V степени огнестойкости принимать не более:

- для одноэтажных зданий с помещениями категории В1 - 45 м, категории В2 - 50 м, категории В3 - 55 м, категории В4 - 60 м, категорий Г1 - 70 м, категории Г2 - 75 м, категории Д - 80 м;

- для двухэтажных зданий с помещениями категории В1 - 35 м, В2 - 40 м, В3 - 45 м, В4 - 50 м, Г1 и Г2 - 55 м, Д - 60 м.

4.2.23 Указанные расстояния допускается увеличивать на 50 %, если площадь пола, не занятая оборудованием, в помещениях составляет 75 м² и более на одного работающего в наиболее многочисленной смене.

4.2.24 Системы оповещения и автоматической пожарной защиты здания, выполняющие задачу обнаружения пожара и формирования управленческих сигналов для обеспечения безопасности людей следует объединять.

4.2.25 Из помещений автотранспортных предприятий и гаражей для эвакуации людей допускается предусматривать в распашных и раздвижных воротах калитки (без порогов или с порогами высотой не более 0,1 м), открывающиеся по направлению выхода.

4.2.26 Наружные лестницы (или их части) и площадки высотой от уровня тротуара более 0,45 м при входах в здания в зависимости от назначения и местных условий должны иметь ограждения.

4.2.27 Число подъемов в одном лестничном марше или на перепаде уровней должно быть не менее трех и не более 16.

4.2.28 В одномаршевых лестницах, а также в одном марше двух-трех маршевых лестниц в пределах первого этажа допускается не более 18 подъемов.

4.2.29 В общих коридорах не допускается предусматривать устройство встроенных шкафов, за исключением шкафов для коммуникаций и пожарных кранов.

4.2.30 Приборы отопления и другое оборудование, установленное на путях эвакуации, не должны выступать за плоскость стен на высоте до 2 м от уровня пола.

4.2.31 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует соблюдать требования СП РК 2.02-102.

4.3 Градостроительные решения

4.3.1 Планировка территорий и объемно-планировочные решения должны соответствовать СП РК 3.01-101, а также параметрам, установленным в настоящем своде правил.

4.3.2 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо учитывать территорию, размещаемую с подветренной стороны селитебной и рекреационных зон.

4.3.3 Территория предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должна иметь ограждение, которое допускает размещать в нем фирменные стили производителей автомобилей.

Ворота основного въезда на территорию предприятия следует размещать с отступом от «красной линии» на расстояние не менее самой длинной модели транспортного средства, включая автопоезда.

4.3.4 Площадь застройки территории предприятий должна составлять 50 % от общей площади станции.

4.3.5 Благоустройство и озеленение проезжей части станции технического обслуживания должны занимать 15 % от общей площади и должны быть сосредоточены по периметру участка.

4.3.6 Озеленение вдоль проезжей части улицы должно быть не менее 4,5 м в ширину.

4.3.7 При планировке следует учитывать привязку к дорожной сети, технологическую последовательность расположения основного здания технического обслуживания и ремонта автомобилей и прочих сооружений (автозаправки, складских помещений), необходимость внутренних транспортных путей, стоянок, зелёных насаждений, а также возможность дальнейшего развития предприятия.

4.3.8 Необходимую площадь под станцию обслуживания определяют с учётом площади всех сооружений, внутренних транспортных путей и стоянок.

4.3.9 Размер земельного участка для предприятий технического обслуживания и ремонта автомобилей на 25 рабочих постов должен быть не менее 2 га.

4.3.10 Расстояние от жилых домов следует выдерживать не менее 25 м.

4.3.11 Необходимо учитывать градостроительную ситуацию с целью обеспечения влияния на конфигурацию участка, характер организации въездов и выездов.

4.3.12 Перед воротами основного въезда на территорию следует предусматривать накопительную площадку вместимостью не менее 10 % от максимального часового количества подвижного состава, прибывающего в предприятие.

4.3.13 На территории предприятия с количеством 10 и более постов технического обслуживания и текущего ремонта, или 50 и более мест хранения автомобилей, движение автотранспорта предусматривать в одном направлении без встречных и пересекающихся потоков.

4.3.14 На территории предприятия, независимо от его мощности допускаются встречные и пересекающиеся потоки автотранспорта при их интенсивности не более 5 автомобилей в час.

4.3.15 Предприятия по обслуживанию автомобильного транспорта, где предусматривается хранение автомобилей на площадках (открытых или с навесом), должны иметь ограждение высотой не менее 1,6 м, для станции технического обслуживания, где предусматривается более 10 постов обслуживания автотранспорта, должны иметь не менее двух въездов (выездов).

4.3.16 Здание станции технического обслуживания следует размещать на некотором удалении от магистрали (возможно размещение и в центре площадки) с целью лучшего обзора и обеспечения проезда для манёвра.

4.3.17 Проектирование автозаправочных станций на территории предприятий по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей необходимо осуществлять в соответствии с требованиями СП РК 3.03-107.

4.3.18 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта на автозаправочных станциях следует выделять:

- заправочную зону;
- зоны сервисного обслуживания;
- резервуары для хранения топлива;
- очистные сооружения.

4.3.19 Автозаправочная станция должна быть не ниже IIIа степени огнестойкости.

4.3.20 Расстояние от автозаправочной станции до резервуаров хранения топлива следует принимать не менее 5 м.

4.3.21 Автозаправочную станцию допускается не предусматривать при условии размещения пультов управления топливозаправочного пункта в отдельном помещении производственного здания или сооружения предприятия категории В, Г или Д с учетом обеспечения визуального контроля за заправляемыми автомобилями.

4.3.22 Расстояние от раздаточной колонки до других сооружений автозаправочной станции следует принимать не менее:

- до автозаправочной станции, до помещения пульта управления - 4 м;
- до проезда, до края островка для раздаточных колонок - 0,8 м;
- до подземного резервуара - 4 м;
- до раздаточной колонки - не нормируется.

4.3.23 Расстояния между островками для раздаточных колонок следует принимать:

- при однорядном расположении заправляемых автомобилей - на 1 м больше ширины автомобиля, но не менее 3 м;
- при двухрядном расположении заправляемых автомобилей - на 1,5 м больше удвоенной ширины автомобиля, но не менее 6 м.

4.3.24 Подъезд к подземным резервуарам для слива топлива из автомобильных цистерн допускается совмещать с основным проездом для заправляемых автотранспортных средств.

4.3.25 Островок для раздаточных колонок и площадка у горловины резервуара должны иметь возвышение над прилегающей проезжей частью на 0,15 м - 0,2 м.

4.3.26 Расстояние от сооружений автозаправочной станции до зданий предприятия по обслуживанию автомобилей следует принимать по таблице 2.

Таблица 2 – Расстояние от сооружений автозаправочной станции до зданий предприятия по обслуживанию автомобилей

Наименование зданий и сооружений	Расстояния до сооружений автозаправочной станции, м не менее		Площадка для авто-заправщика
	Подземные резервуары для хранения топлива	Раздаточные колонки	
1	2	3	4
1. Производственные здания и сооружения: I, II и IIIa (с нулевым пределом распространения огня ограждающих конструкций стен и покрытий) степени огнестойкости	6	9	12
III и IIIa степени огнестойкости	9	9	12
IIIб, IV, IVa и V степени огнестойкости	12	12	18
2. Административные и бытовые здания	25	25	25
3. Открытые площадки и навесы хранения подвижного состава	9	6	12
Примечание - Расстояния от автозаправочной станции до зданий и сооружений других предприятий следует принимать по соответствующим требованиям.			

4.3.27 Расстояние от предприятий по обслуживанию грузовых автомобилей и автобусов (от границ их земельных участков) до жилых домов и общественных зданий следует принимать:

- грузовых автомобилей и автобусов городского транспорта - 100 м;
- легковых автомобилей, кроме автомобилей, принадлежащих гражданам, и автобусов - 50 м.

4.3.28 Расстояния от открытых площадок и от навесов, предназначенных для хранения и ожидания подвижного состава, до зданий и сооружений предприятия по обслуживанию автомобилей, промышленных и других предприятий и организаций следует принимать:

- 1) для производственных зданий и сооружений:
 - I, II, IIIa (с нулевым пределом распространения огня ограждающих конструкций стен и покрытий) степени огнестойкости со стороны стен без проемов - не нормируется;
 - то же, со стороны стен с проемами - не менее 9 м;

- III и IIIa степени огнестойкости со стороны стен без проемов - не менее 6 м;
- то же, со стороны стен с проемами - не менее 12 м;
- IIIб, IV, IVa и V степени огнестойкости независимо от наличия проемов - не менее 15 м.

2) для административных и бытовых зданий:

- I и II степени огнестойкости - не менее 9 м;
- других степеней огнестойкости - не менее 15 м.

3) для контейнерных площадок грузовых автостанций:

- с металлическими контейнерами - не менее 12 м
- с деревянными контейнерами или с оборудованием в горючей упаковке - не менее 15 м.

4.3.29 Участок, на котором предполагается строительство станции технического обслуживания автомобилей, располагается в городской черте рядом с коммуникациями водоснабжения, канализации и ливневого сброса.

4.3.30 В непосредственной близости проходят инженерные сети электроэнергии и газа.

4.3.31 За территорией предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует располагать стоянки для автомобилей персонала.

4.3.32 В целях регулирования движения рекомендуется устанавливать знаки дорожного движения, а также наносить необходимые знаки на дорожное покрытие в соответствии с настоящими правилами, в том числе горизонтальную и вертикальную разметки.

4.3.33 Территория предприятий по обслуживанию автомобилей должна ограждаться сплошной железобетонной оградой высотой не менее 1,6 м.

4.3.34 Радиусы закругления проезжей части следует принимать в соответствии с требованиями СП РК 3.01-101 и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

4.3.35 Проезды и площади на территории предприятий по обслуживанию автомобилей рекомендуется проектировать с покрытием из зернистого асфальтобетона толщиной 0,05 м, на щебенчатом основании толщиной 0,016 м и песчаном подстилающем слое - 0,02 м.

4.3.36 Ширину пешеходных дорожек следует принимать не менее 1,5 м.

4.3.37 Организация движения автомобилей внутри территории может строиться двумя способами - по часовой стрелке и против нее.

4.3.38 Размеры площади под стоянки и ведущие к ним пути зависят от величины автотранспортного предприятия и способа расстановки автомобилей.

4.3.39 Место для стоянки включает в себя площадь, занимаемую транспортным средством, расстояние между автомобилями, полосу безопасности и подъездной путь.

4.3.40 Ширина подъездного пути зависит от угла расстановки, способа въезда на стоянку (передним или задним ходом), расстояния между автомобилями, их габаритных размеров и маневренности.

4.3.41 В ограждении территории предприятия, в котором предусмотрено 10 и более постов технического обслуживания и текущего ремонта или хранение 50 и более автомобилей, следует предусматривать не менее двух въездов (выездов).

4.3.42 Для предприятий с меньшим количеством постов или мест хранения автомобилей допускается устройство одного въезда на территорию.

4.3.43 Проем ворот в ограде должен быть не менее 4,5 м × 4,5 м.

4.3.44 Ширина проездного пути принимается не уже 4,5 м.

4.3.45 В целях исключения «мертвых зон» расстановку автомобилей следует производить под углом не менее 45°.

4.3.46 Для предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта на 25 рабочих постов следует предусматривать на его территории:

- открытую стоянку для ожидающих на 50 машино-мест;
- стоянку под навесом для готовых автотранспортных средств на 20 машино-мест;
- стоянку для продажи (под навесом или крытую) на 80 машино-мест.

4.3.47 Стоянку для посетителей магазина по продаже автомобилей и запасных частей располагают вне территории предприятий по ремонту и обслуживанию.

4.3.48 Стоянку максимально приближают к главному входу в магазин и проектируют её площадь из расчёта на 15-20 машино-мест.

4.3.49 Расстояние от площадок для хранения автомобилей до зданий и сооружений I и II степени огнестойкости со стороны стен без проёмов не нормируется, то же со стороны стен с проёмами принимается не менее 9 м.

4.3.50 Выше указанное расстояние для зданий III степени огнестойкости принимается соответственно 6 м и 12 м.

4.3.51 Ворота для въезда на предприятие или выезда из него должны располагаться с отступом от красной линии, равным не менее длины основной модели обслуживаемых автомобилей.

4.3.52 При расстоянии между воротами менее 30 м въезд должен предшествовать выезду, считая по направлению движения на проезжей части дороги со стороны предприятия.

4.3.53 При размещении предприятий на участке, ограниченном двумя дорогами общего пользования, ворота должны располагаться со стороны дороги с наименьшей интенсивностью движения.

4.3.54 Автомобили, прошедшие техническое обслуживание, ремонт и ожидающие выдачи заказчику, должны храниться на специальной площадке, с навесом обнесённой сеткой для исключения доступа посторонних лиц.

4.3.55 Хранение автомобилей на территории предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует осуществлять на открытой площадке.

4.3.56 Площадки хранения и ожидания автомобилей, перевозящих ядовитые, инфицирующие материалы, фекальные жидкости и мусор, должны располагаться на расстоянии не менее 10 м друг от друга и от площадок хранения других автотранспортных средств.

4.3.57 Хранение автомобилей, перевозящих горюче-смазочные материалы, следует предусматривать группами с общей вместимостью емкостей для перевозки не более 600 м³, но не более 50-ти автомобилей.

4.3.58 Расстояния между группами автомобилей для перевозки горюче-смазочных материалов, а также до площадок для хранения других автотранспортных средств должны быть не менее 12 м.

4.3.59 Расстояния от площадок хранения автомобилей для перевозки горюче-смазочных материалов до зданий и сооружений предприятия следует принимать по соответствующим требованиям.

Примечание – Открытой площадкой хранения автомобилей следует считать площадь, занятую расчетным количеством автотранспортных средств с расстояниями между ними по соответствующим требованиям.

4.3.60 На территории станций технического обслуживания легковых автомобилей с количеством постов 15 и менее расстояние от площадок и навесов хранения и ожидания автотранспортных средств до зданий и сооружений I и II степени огнестойкости со стороны стен с проемами не нормируется.

4.3.61 На территории станции технического обслуживания должны размещаться производственные и подсобные помещения, стоянки автомобилей, ожидающих ремонта и прошедших обслуживание и ремонт.

4.3.62 Территория в периметре ограды озеленяется устройством - обыкновенным бордюром с газоном, где высаживаются деревья и кустарники.

4.3.63 Конструктивный слой дорожной одежды, на который предстоит укладывать асфальтобетонную смесь, следует устраивать в соответствии с нормативно-техническими документами.

4.4 Объемно-планировочные решения

4.4.1 Производственно-складские помещения

4.4.1.1 В состав производственно-складских помещений следует включать:

- зону технического обслуживания и ремонта;
- производственные участки технического ремонта;
- склады;
- технические помещения энергетических и санитарно-технических служб и устройств (компрессорные, трансформаторные, насосные, вентиляционные и т.п.).

4.4.1.2 В предприятиях при количестве автомобилей I, II и III категорий до 200 включительно и количестве автомобилей IV категории до 50 включительно, а также на станциях технического обслуживания автотранспортных средств с количеством постов технического обслуживания и текущего ремонта до 10 включительно работы, связанные с ремонтом агрегатов, слесарно-механические, электротехнические и радиоремонтные, работы по ремонту инструмента, ремонту и изготовлению технологического оборудования, приспособлений и производственного инвентаря, допускается производить в одном помещении с постами технического обслуживания и текущего ремонта

подвижного состава, изолированном от других помещений противопожарной перегородкой I-го типа.

Примечание – На станциях технического обслуживания с количеством постов технического обслуживания и текущего ремонта до 10 включительно, в помещениях постов технического обслуживания и текущего ремонта допускается размещать посты для ремонта кузовов с применением сварки при условии, что указанные посты должны быть ограждены сплошными несгораемыми экранами высотой 2,5 м от пола и обеспечены централизованным газоснабжением.

4.4.1.3 Помещения хранения и производственно-складские помещения технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава, обслуживающего промышленные и другие предприятия и организации, допускается размещать в производственных зданиях II степени огнестойкости категорий В, Г и Д при условии отделения указанных помещений от остальной части здания глухими противопожарными стенами 2-го типа и перекрытиями 3-го типа.

4.4.1.4 Производственные помещения станций технического обслуживания по пожарной опасности производства относятся:

- участок технического обслуживания и текущего ремонта, компрессорная, агрегатно-механический участок, электро-карбюраторный, аккумуляторный - к категории «Д»;
- кузовной, склад запасных частей, шиномонтажный, склад материалов - к категории «Г»;
- окрасочный участок и помещения для приготовления красок - к категории «А».

4.4.1.5 По санитарным характеристикам персонал станции относится к группам Iб; Ib; IIв; IIб; IIг; IIIа; IIIб.

4.4.1.6 Площадь производственных помещений ориентировочно рассчитывается по удельной площади на один рабочий пост, которая с учетом проездов принимается $40 \text{ м}^2 - 60 \text{ м}^2$.

4.4.1.7 Производственно-складские помещения технического обслуживания и предприятий по обслуживанию автомобилей I, II и III категории следует размещать в одном здании.

4.4.1.8 Объекты транспорта с источниками шума и вибрации при проектировании размещаются в удалении от остальных производственных помещений (участков).

4.4.1.9 В процессе проектирования, строительства, эксплуатации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта в целях обеспечения безопасности, комфорта необходимо учитывать оборудование, передающее вибрацию на рабочие места, его следует устанавливать на отдельные фундаменты или поддерживающие конструкции с виброизоляцией (виброгасящие настилы, коврики).

4.4.1.10 В помещении постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава допускается хранение свежих и отработанных смазочных масел в резервуарах общей емкостью не более 5 м^3 , размещаемых в помещении или в приямке, а также установка насосного оборудования для транспортировки смазочных материалов.

4.4.1.11 На автотранспортных предприятиях (при количестве автомобилей I категории до 200 включительно) посты углубленного диагностирования допускается

размещать в помещении постов технического обслуживания и текущего ремонта.

4.4.1.12 Для малых предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта при небольшом производственном потоке некоторые участки с однородным характером работ, а также отдельные складские помещения допускается объединять.

4.4.1.13 В отдельных помещениях здания следует предусматривать кладовые или склады для хранения материалов:

- смазочных;
- лакокрасочных;
- твердых горючих.

4.4.1.14 При хранении в помещении более 25 м³ смазочных материалов, необходимо предусматривать вне здания подземные аварийные резервуары для слива масла из наземных расходных резервуаров, расположенных в помещении.

4.4.1.15 В помещениях для хранения смазочных материалов в количестве не более 10 м³ допускается размещать насосные агрегаты для перекачки масел.

4.4.1.16 Для хранения запасных частей и материалов следует предусматривать отдельные помещения, выгороженные противопожарными перегородками и перекрытиями, в зависимости от степени огнестойкости здания:

- для двигателей, агрегатов, узлов, деталей, непожароопасных материалов, металлов, инструмента, ценного утиля (цветной металл и т.п.);
- автомобильных шин (камер и покрышек);
- смазочных материалов;
- лакокрасочных материалов;
- твердых сгораемых материалов (бумага, картон, ветошь).

4.4.1.17 Склад для хранения баллонов с кислородом и ацетиленом, используемых при производстве газосварочных работ, и склад масел размещаются в отдельных помещениях на территории станции.

4.4.1.18 Шиномонтажные работы допускается производить в помещении постов технического обслуживания и текущего ремонта.

4.4.1.19 Помещение для хранения автомобильных шин площадью более 50 м² должно располагаться у наружной стены здания с оконным проемом.

4.4.1.20 Хранение автомобильных шин допускается совместно с другими материалами исходя из условия их совместимости при общей площади помещения до 50 м² включительно.

4.4.1.21 Хранение наполненных и порожних баллонов кислорода и ацетилена в количестве до 10 штук включительно каждого наименования допускается в отдельных металлических шкафах, устанавливаемых в простенках между оконными или дверными проемами снаружи производственных зданий с расстоянием не менее 0,5 м от шкафа до края простенка.

4.4.1.22 Площадь кладовой для хранения отработанных аккумуляторов следует принимать 0,5 м² на 1000 комплексно обслуживаемых автомобилей.

4.4.1.23 Камеры для мойки автомобилей I категории допускается размещать в помещении постов технического обслуживания и текущего ремонта

подвижного состава.

4.4.1.24 Проемы между помещениями моечных работ комплекса единого обслуживания и смежными с ними для хранения автотранспортных средств, постов технического обслуживания и текущего ремонта автомобилей допускается оснащать водонепроницаемыми шторами.

4.4.1.25 Для производства моечных, уборочных и других работ комплекса единого обслуживания при температуре наружного воздуха 0 °С и выше, допускается предусматривать посты, размещаемые на открытой площадке или под навесом.

4.4.1.26 Посты сварочных, жестяных и арматурных работ для автотранспортных средств IV категории с количеством постов не более двух допускается отделять от помещений постов технического обслуживания и текущего ремонта автомобилей перегородкой из не горючих материалов высотой не менее 4 м от пола для обеспечения, пропуска подъемно-транспортного оборудования.

4.4.1.27 Высота тоннеля в свету должна быть не менее 2 м, ширина тоннеля – не менее 1 м.

4.4.1.28 Ширину траншеи следует принимать:

- без размещения оборудования в траншее – не менее 1,2 м;
- при размещении оборудования в траншее - 2,0 м - 2,2 м.

4.4.1.29 Для обеспечения условий труда и гибкости технологических процессов следует предусматривать осмотровые канавы, их необходимо проектировать из следующих условий:

- длина рабочей зоны должна быть не менее габаритной длины транспортного средства, но не превышать ее более чем на 0,8 м;
- ширина выбирается из размеров колеи и составляет 0,9 м для легкового автомобильного транспорта и 1,1 м для грузовых автомобилей и автобусов;
- глубина должна обеспечивать свободный доступ к узлам и агрегатам снизу и составлять для легковых автомобилей и автобусов особо малого класса 1,3 м – 1,5 м; грузовых автомобилей и автобусов (кроме особо малого класса) 1,1 м – 1,2 м.

4.4.1.30 На въездной части осмотровой канавы следует предусматривать рассекатель высотой 0,15 м – 0,20 м.

4.4.1.31 Проездные осмотровые канавы, располагаемые параллельно друг другу, должны объединяться тоннелями (подземными переходами), а тупиковые канавы – открытыми траншеями.

4.4.1.32 Для входа в осмотровые канавы следует предусматривать лестницы шириной не менее 0,7 м в количестве:

- для тупиковых осмотровых канав, объединенных траншеями, - не менее одной лестницы на три осмотровые канавы;
- для индивидуальных проездных осмотровых канав, объединенных тоннелями, - не менее одной лестницы на четыре осмотровые канавы;
- для проездных осмотровых канав поточных линий - не менее двух лестниц на каждую поточную линию, расположенных с противоположных сторон (расстояние до ближайшего выхода должно быть не более 25 м);

- для тупиковых осмотровых канав, не объединенных траншеями, - по одной лестнице на каждую осмотровую канаву.

4.4.1.33 Удельная производственная площадь рабочего поста (т.е. площадь, отводимая на техническое оснащение и функционирование одного рабочего поста технического обслуживания и текущего ремонта) в зависимости от мощности станции равна:

- а) 6 – 10 постов – 120 м^2 – 110 м^2 ;
- б) 11 – 15 постов – 110 м^2 – 100 м^2 ;
- в) 16 – 25 постов – 100 м^2 – 90 м^2 ;
- г) свыше 25 постов – 90 м^2 – 80 м^2 .

4.4.1.34 Окрасочный участок должен иметь не менее трех обособленных помещений (отделений) для следующих работ:

- подготовки к окраске (подготовительное отделение);
- нанесения лакокрасочного покрытия (малярное отделение);
- сушки лакокрасочного покрытия (сушильное отделение).

4.4.1.35 При размещении в помещении окрасочных работ окрасочно-сушильных камер, работающих на жидком и газовом топливе, следует предусматривать отдельное помещение теплогенераторной, которое следует располагать у наружной стены с выходом наружу и отделять от других помещений противопожарными перегородками 1-го типа и перекрытиями 3-го типа.

4.4.1.36 Камеры для мойки автомобилей I категории допускается размещать в помещении постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава.

4.4.1.37 Допускается размещение в отдельном здании помещений комплекса единого обслуживания, окрасочных, кузовных, шиномонтажных и сопутствующих им работ текущего ремонта подвижного состава.

4.4.2 Административные и бытовые помещения

4.4.2.1 К административным помещениям следует относить следующие: конторские, касса, комната для клиентов, бюро контроля загрузки постов и нормирования, бухгалтерия, кабинеты начальника, мастеров, инженера-экономиста, зав. складом, мастера по оборудованию, диспетчера, посты приёмки автомобилей на ремонт, для контролёров-приёмщиков, санитарно-бытовые, пункты общественного питания, здравоохранения (медицинские пункты), культурного обслуживания, управления.

4.4.2.2 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта для работающих в зонах постовых работ необходимы помещения для отдыха, в них должны быть вешалки для одежды, умывальник, питьевые устройства, а также приборы для приготовления пищи, раздачи тонизирующих напитков и места для занятия физической культурой.

4.4.2.3 Для хранения одежды водителей легковых автомобилей, автобусов, кондукторов при численности работающих в наиболее многочисленной смене 150 чел. и более следует предусматривать гардеробные с обслуживанием и количеством мест на

вешалках, равным их списочной численности при менее 150 человек хранение одежды следует предусматривать в шкафах.

4.4.2.4 Для хранения одежды водителей группы Ib, уличной и домашней одежды групп Ib и III допускается предусматривать гардеробные с обслуживанием и количеством мест на вешалках, равным их списочной численности; гардеробные спецодежды для групп Ib и III с хранением в шкафах должны размещаться смежно с гардеробными уличной и домашней одежды.

4.4.2.5 Площадь гардеробной уличной одежды принимается из расчета $0,1 \text{ м}^2$ на 1 человека.

4.4.2.6 При хранении в индивидуальных шкафах их следует принимать размером $0,4 \text{ м} \times 0,5 \text{ м}$.

4.4.2.7 Для водителей грузовых автомобилей, автобусов и кондукторов количество душевых сеток умывальников, унитазов и писсуаров следует принимать из расчета 50 % от наибольшей их численности, возвращающихся в предприятие в течение одного часа, группы санитарных характеристик следует принимать в соответствии с нормативными документами.

4.4.2.8 Душевые оборудуются открытыми кабинами.

4.4.2.9 При кабинах душевых предусматриваются преддушевые, с учетом на одну кабину, площадью $0,7 \text{ м}^2$, но не менее $2,0 \text{ м}^2$.

4.4.2.10 Санитарно-бытовые комнаты занимают наименьшую площадь во вспомогательных помещениях административно-бытовой зоны станции.

4.4.2.11 Бытовые помещения включают комнату для отдыха рабочих, столовую, раздевалки, душевые, умывальные, санузлы.

4.4.2.12 Усреднённый расчётный суммарный расход площади санитарно-бытовых помещений на одного обслуживаемого следует принимать $1,5 \text{ м}^2$.

4.4.2.13 Санитарные узлы при численности работающих на 2-х смежных этажах 30 человек следует размещать на одном из этажей с наибольшим количеством людей.

4.4.2.14 Вход в уборную должен предусматриваться через тамбур с samozакрывающейся дверью.

4.4.2.15 Площадь тамбура определяется из расчета $0,4 \text{ м}^2$ на унитаз.

4.4.2.16 В состав административно-бытовой зоны включается столовая для обслуживания работающих.

4.4.2.17 Допускается предусматривать вместо столовой буфет с отпуском горячих блюд.

4.4.2.18 Буфеты следует рассчитывать на число посадочных мест в зале от 8 до 50 человек.

4.4.2.19 Площадь помещений буфетов колеблется от 30 м^2 до 110 м^2 .

4.4.2.20 Площадь помещений для приёма пищи следует определять из расчёта 1 м^2 на каждого посетителя, но не менее 12 м^2 .

4.4.2.21 При числе работающих до 10 человек в смену вместо комнаты приема пищи допускается предусматривать в гардеробной дополнительное место площадью 6 м^2 для установки стола.

4.4.2.22 В состав помещений предприятий по ремонту и обслуживанию автомобильного транспорта могут быть включены помещения кафе, обслуживающего клиентов, посетителей магазина, население прилегающего жилого района.

4.4.2.23 На расчёт площади кафе будет влиять размещение предприятий по ремонту и обслуживанию относительно города.

4.4.2.24 Для автотранспортного предприятия следует предусматривать центральный аппарат управления (общее руководство, планово-производственный, материально-технического снабжения, труда и заработной платы, кадров, административно-хозяйственный отделы), младший обслуживающий персонал и пожарно-сторожевую охрану.

4.4.2.25 Общую площадь административно-бытовой части следует принимать не менее 1000 м², из них: помещения для административно-управленческого аппарата – 200 м², бытовые для производственных и вспомогательных рабочих – не менее 500 м². Клиентские помещения – не менее 300 м².

4.4.2.26 Клиентские помещения: зал ожидания для клиентов – не менее 100 м², помещение для технических консультаций – не менее 70 м², кафетерий – 95 м², санузлы – не менее 35 м².

4.4.2.27 Количество посадочных мест в столовых и буфетах следует принимать в зависимости от численности работающих в наиболее многочисленной смене с учетом 10 % численности водителей и кондукторов, работающих в этой смене.

4.4.2.28 При необходимости организации общественного питания более 10 % численности водителей и кондукторов, их расчетное количество должно определяться заданием на проектирование.

4.4.2.29 Для организации питания работающих в вечерней и ночной сменах при численности работающих в одной из этих смен 30 человек и более следует предусматривать буфет с отпуском горячих блюд, при численности менее 30 человек – комнату приема пищи.

4.4.2.30 При столовых необходимо предусматривать диетическое питание из расчета 20 % от общего числа мест в обеденном зале.

4.4.2.31 В составе бытовых помещений в соответствии с заданием на проектирование допускается предусматривать парильные отделения («сауны»), которые должны размещаться в соответствии с СП РК 3.02-108 и СП РК 3.02-117.

4.4.2.32 Количество мест в парильной при ее размещении в составе гардеробного блока следует принимать из расчета 1 место на 4 душевые сетки в кабине.

4.4.2.33 Площадь комнаты для раздевания при парильных отделениях следует принимать из расчета 1,8 м² на 1 место.

4.4.2.34 Площадь парильного помещения следует принимать из расчета 1,5 м² на 1 место, но не менее 6 м², вместимость парильного помещения должна быть не более 8 мест.

4.4.2.35 Парильное помещение должно сообщаться с душевой и комнатой отдыха (из расчета 3 м² на 1 место в парильной, но не менее 12 м²) через преддушевую.

4.4.2.36 При парильных помещениях допускается устройство микробассейнов из расчета 4 м² на каждые 4 человека.

4.4.2.37 Вход в помещение микро-бассейна следует предусматривать через преддушевую.

4.4.2.38 На предприятиях с численностью работающих менее 1000 человек помещения торговли и службы быта следует предусматривать в соответствии с заданием на проектирование.

4.4.2.39 На предприятиях с численностью работающих более 500 человек рекомендуется организация спортивно-оздоровительных комплексов в составе центров здоровья, площадок для занятий игровыми видами спорта (волейбол, баскетбол и др.), а также спортивных залов и плавательных бассейнов, которые могут предусматриваться в соответствии с заданиями на проектирование.

4.4.2.40 При списочной численности от 50 до 300 работающих должен быть предусмотрен медпункт, площадь которого следует принимать от 12 м² до 18 м².

4.4.2.41 Состав и площади центра здоровья, кабинеты здоровья, предрейсового и послерейсового осмотра приведены в таблице 3.

4.4.2.42 Кабинеты здоровья на предприятии с численностью работающих св. 300 до 500 человек должны предусматриваться при здравпункте.

4.4.2.43 Кабинет здоровья на предприятии с численностью работающих менее 300 человек должен размещаться рядом с кабинетом предрейсового и послерейсового осмотра водителей.

4.4.2.44 Площадь помещения для оформления путевых документов (водительской) следует принимать исходя из численности водителей и кондукторов, одновременно находящихся в помещении и из нормы 1 м² на одного человека, но не менее 18 м².

Численность одновременно находящихся в водительской следует принимать в количестве 25 % от наибольшей численности водителей и кондукторов, выезжающих из предприятия в течение одного часа.

Таблица 3 – Состав и площади центра здоровья

Помещения	Площадь, м ² , при списочной численности работающих на предприятии			
	до 300	св. 300 до 500	св. 500 до 1700	св. 1700
1	2	3	4	5
1. Центр здоровья				
кабинет гигиенической и лечебной физкультуры при норме площади на 1 чел. 5 м ²	-	-	40	70
кабинет психологической разгрузки	-	-	20	30
физиотерапевтический кабинет	-	-	20	30
кабинет массажа	-	-	-	20

Таблица 3 – Состав и площади центра здоровья (продолжение)

Помещения	Площадь, м ² , при списочной численности работающих на предприятии			
	до 300	св. 300 до 500	св. 500 до 1700	св. 1700
1	2	3	4	5
2. Кабинет здоровья	18	35	-	-
3. Кабинет предрейсового и послерейсового осмотра	12	12	18	18
Примечания: 1. Физиотерапевтические кабинеты в составе центра здоровья следует предусматривать при отсутствии такого кабинета в составе здравпункта. 2. При численности работающих св. 500 чел. в кабинете гигиенической и лечебной физкультуры следует предусматривать кабину для массажа площадью 8 м ² . 3. При кабинетах гигиенической и лечебной физкультуры должны предусматриваться душевые (1 сетка на 10 чел.) и раздевальные (1,3 м ² на 1 чел.).				

4.4.2.45 Площадь помещения заказчиков следует принимать для городских предприятий от 9 м² до 12 м² на один рабочий пост.

4.4.2.46 Площадь вестибюля следует принимать из расчета 0,2 м² на одного работающего в наиболее многочисленной смене, но не менее 18 м².

4.4.2.47 Площадь кабинета руководителей должна составлять не более 15 % от общей площади рабочих помещений.

4.4.2.48 При помещениях руководителей и их заместителей должны быть предусмотрены приемные площадью не менее 9 м².

4.4.2.49 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует учесть помещение диспетчерского центра, не допускается размещение его в подвальных помещениях.

4.4.2.50 Площадь диспетчерской следует принимать из расчета 6 м² на одного диспетчера, работающего в наиболее многочисленной смене.

4.4.2.51 В целях обеспечения комфорта покрытие стен и потолков диспетчерского центра следует выполнять из звукопоглощающих материалов.

4.4.2.52 Площадь помещения для дежурных водителей, при организации в предприятии круглосуточного дежурства, следует принимать исходя из расчетной численности дежурного персонала и нормы 3 м² на одного человека, но не менее 12 м².

4.4.2.53 Площадь помещения для временного отдыха водителей и кондукторов при необходимости выпуска и возврата подвижного состава в ночное время суток, следует принимать исходя из расчетной численности и нормы 6 м² на одного человека.

4.4.2.54 Площадь помещения механиков контрольно-пропускного пункта предприятия следует принимать из расчета 4 м² на одного работающего в наиболее многочисленной смене, но не менее 9 м².

4.4.2.55 Площадь кабинета безопасности движения следует принимать при списочной численности водителей:

- от 101 до 500 чел. - до 24 м²;
- св. 500 до 1000 чел. - до 36 м²;
- св. 1000 чел. - до 54 м².

4.4.2.56 При списочной численности до 100 водителей включительно, кабинет безопасности движения допускается совмещать с помещением охраны труда.

4.4.2.57 Площадь кабинета профориентации следует принимать по списочному количеству автомобилей в предприятии:

- св. 150 до 500 - до 18 м²;
- св. 500 до 1000 - до 24 м²;
- св. 1000 - до 36 м².

4.4.2.58 Вместимость залов собраний следует определять с учетом количества водителей и кондукторов, их площадь должна быть не менее 0,9 м² на 1 место.

4.4.2.59 При залах собраний должны быть предусмотрены киноаппаратные, а также комнаты президиума из расчета 0,03 м² на 1 место в зале.

4.4.2.60 Рядом с залом необходимо предусматривать санитарные узлы на расстоянии до 30 м.

4.4.2.61 Расстояние до выхода на лестничную клетку из помещений с выходами в тупиковый коридор следует уменьшать в два раза.

4.4.3 Помещения хранения подвижного состава

4.4.3.1 Для легковых автомобилей, принадлежащих гражданам, допускается устройство изолированных боксов с непосредственным выездом наружу, для каждого автомобильного транспорта при условии их размещения в одноэтажных зданиях I, II, III степени огнестойкости с глухими противопожарными перегородками 2-го типа между боксами.

4.4.3.2 Допускается размещать боксовые гаражи-стоянки в 2-этажных зданиях I и II степени огнестойкости с глухими противопожарными перегородками 2-го типа и перекрытиями 3-го типа при условии обеспечения непосредственного выезда автомобиля из каждого бокса наружу.

4.4.3.3 В зданиях гаражей-стоянок легковых автомобилей, принадлежащих гражданам, допускается устройство сетчатых ограждений для каждого места хранения автомобильного средства независимо от вместимости и этажности здания.

4.4.3.4 При определении ширины проезда на открытых площадках и закрытых стоянках, необходимо руководствоваться размерами внешней и внутренней защитных зон, которые установлены в зависимости от габаритной длины транспортного средства в соответствии с таблицей 4.

Таблица 4 – Размеры защитных зон

в метрах

Габаритная длина транспортного средства	Защитная зона	
	внешняя	внутренняя
До 6	0,7	0,2
от 6 до 8	0,8	0,3
от 8 до 12	1,0	0,4
Свыше 12	1,0	0,4

4.4.3.5 Открытые площадки, расположенные под навесами для хранения подвижного состава, должны иметь твердое покрытие и уклоны в продольном направлении осей автомобилей не более 1 % и в поперечном - не более 4 %.

4.4.3.6 При размещении постов мойки и уборки подвижного состава на открытой площадке или под навесом вертикальной планировкой должен быть обеспечен уклон не менее 3 % в сторону трапов и исключено распространение сточных вод по территории предприятия.

4.4.3.7 Помещения хранения подвижного состава групп а), б), г) допускается предусматривать в производственных и складских зданиях I, II и IIIа степени огнестойкости и отделять от других помещений глухими противопожарными стенами 2-го типа и перекрытиями 3-го типа.

4.4.3.8 Помещения хранения подвижного состава группы в) в количестве до 10 автомобилей и общей емкостью автоцистерн до 30 м³ допускается предусматривать в пристройках к одноэтажным производственным зданиям не ниже II степени огнестойкости и отделять их от других помещений глухими противопожарными стенами I типа или в отдельно стоящих зданиях.

4.4.3.9 Подземные гаражи-стоянки следует проектировать одноэтажными и допускается располагать их:

а) на незастроенной территории - под проездами, дорогами, площадями, скверами, газонами и другими площадками;

б) под общественными зданиями, кроме зданий учреждений, указанных в СП РК 3.01-101.

в) под жилыми зданиями - только для легковых автомобилей, принадлежащих гражданам;

г) под производственными зданиями не ниже II степени огнестойкости предприятий с категориями помещений В, Г и Д по пожарной опасности.

Примечание – Подземный гараж-стоянка – это помещение, связанное с хранением автомобилей в подвальном этаже, а также в цокольном с отметкой верха перекрытия не выше 2-х метров от уровня планировочной отметки земли.

4.4.3.10 При проектировании подземных гаражей-стоянок следует соблюдать

следующие требования:

- в гаражах-стоянках допускается размещение помещений только для хранения автомобилей;
- гаражи-стоянки следует разделять противопожарными перегородками 1-го типа на секции вместимостью не более 100 автомобилей, глухой противопожарной перегородкой 1-го типа на каждые 200 автомобилей;
- каждая секция должна иметь не менее 2-х рассредоточенных ворот для выезда (без допуска 2 выездов через одну смежную секцию);
- каждая секция гаража-стоянки должна иметь не менее двух эвакуационных выходов для людей;
- каждая секция гаража-стоянки должна иметь окна размером не менее 0,75 м × 1,2 м, расположенные в прямках, или шахты дымоудаления; общая площадь окон или шахт должна быть не менее 0,2 % от площади пола секции; в помещениях подземных гаражей-стоянок для удаления дыма допускается использовать вытяжную вентиляцию с механическим побуждением, если она отвечает требованиям, предъявляемым к аварийной противодымной вентиляции;
- строительные конструкции гаражей-стоянок должны обеспечивать огнестойкость сооружения не ниже II степени;
- помещения гаражей-стоянок, расположенные под зданиями, должны быть изолированы от первого этажа и других смежных помещений подвала иного назначения глухими противопожарными перегородками 1-го типа и перекрытиями 2-го типа;
- выезды из подземных гаражей-стоянок должны быть обособленными.

4.4.3.11 Помещения хранения подвижного состава допускается размещать совместно с производственно-складскими помещениями технического обслуживания и текущего ремонта в одном здании предприятия категорий В, Г и Д.

4.4.3.12 Помещения хранения подвижного состава должны отделяться от других помещений противопожарными стенами 2-го типа и перекрытиями 3-го типа.

4.4.3.13 Допускается размещение помещений хранения подвижного состава в отдельном здании при количестве автомобилей:

- а) I категории - до 500;
- б) II и III - до 200;
- в) IV – до 100;

- и при общем количестве автомобилей 500 и более независимо от их категорий.

4.4.3.14 Помещения хранения подвижного состава, кроме автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе и сжиженном природном газе, допускается размещать в пристройках к общественным зданиям, за исключением общеобразовательных школ, детских дошкольных учреждений и лечебных учреждений со стационарами.

4.4.3.15 Многоэтажная пристройка должна быть не ниже II степени огнестойкости.

4.4.3.16 Категории подвижного состава в зависимости от габаритных размеров автомобилей следует принимать по таблице 5.

Таблице 5 – Категории подвижного состава

Категория подвижного состава	Размеры автомобиля, м	
	длина	ширина
I	до 6 включ.	до 2,1 включ.
II	св. 6 до 8	св. 2,1 до 2,5
III	св. 8 до 12	св. 2,5 до 2,8
IV	св. 12	св. 2,8
Примечания: 1 Для автомобилей с длиной и шириной, отличающимися от размеров, указанных в таблице 5, категория подвижного состава устанавливается по наибольшему размеру. 2 Категория автопоездов устанавливается по габаритным размерам автомобилей-тягачей. 3 Сочлененные автобусы относятся к III-й категории.		

4.4.3.17 Пристроенные помещения хранения подвижного состава должны отделяться от остальной части здания противопожарными глухими стенами I-го типа.

4.4.3.18 Помещения хранения подвижного состава, кроме автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном и природном газе, допускается встраивать в многоэтажные общественные здания I и II степени огнестойкости указанного выше назначения, на первом или цокольном этаже при количестве автомобилей:

- а) I категории - не более 20;
 - б) II категории – не менее 15;
 - в) III категории – не менее 10.
- общее количество автомобилей указанных категорий - не более 20.

4.4.3.19 Над помещениями хранения автомобилей не допускается размещение помещений с общим пребыванием в них более 50 чел.

4.4.3.20 Встроенные помещения хранения подвижного состава должны отделяться от остальной части здания глухими противопожарными перегородками 1-го типа и перекрытиями 2-го типа и обеспечиваться системой дымоудаления в соответствии с требованиями.

4.4.3.21 Посты по выполнению работ по техническому обслуживанию и текущему ремонту следует размещать рядом с постами диагностирования, а по ремонту систем двигателя и электрооборудования - располагать в одном блоке.

4.5 Дополнительные требования для предприятий по обслуживанию газобаллонных автомобилей

4.5.1 Приемлемые решения настоящего раздела не распространяются на помещения хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава при поступлении в эти помещения газобаллонных автомобилей с порожними дегазированными баллонами.

4.5.2 Допускается использовать оборудование газовой резки и сварки с применением баллонов с горючим газом и кислородом. При этом количество постов не должно

превышать 10.

4.5.3 Въезд газобаллонного автомобиля в помещения для обслуживания автомобильного транспорта (в том числе в помещение мойки), а также на открытые площадки допускается только после проверки герметичности газотопливного оборудования при условии, что давление в рабочем баллоне не превышает 5 МПа.

4.5.4 Вентили остальных баллонов или магистральные вентили должны быть закрыты.

4.5.5 При совместной эксплуатации в предприятии автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном и природном газе, посты выпуска и слива могут размещаться на одной площадке.

4.5.6 В целях обеспечения безопасности работы посты разделяются глухой несгораемой перегородкой высотой, превышающей наибольшую высоту обслуживаемого подвижного состава не менее, чем на 0,5 м.

4.5.7 Все работы с автомобильным транспортом на газовом топливе, при снятых баллонах или при пустых дегазированных баллонах, осуществляются без дополнительных требований как для автомобилей, работающих на бензине или дизельном топливе.

4.5.8 Посты выпуска газа и дегазации баллонов должны иметь шкафы для размещения не менее двух баллонов с негорючим продувочным газом (N_2 , CO_2 и др.), снабженных редуцирующими устройствами.

4.5.9 Помещения, в которых производится регулировка газовой системы непосредственно на автомобиле, следует отделять от других производственных помещений.

4.5.10 Навес для постов слива сжиженного нефтяного газа и выпуска сжиженного природного газа должен быть без ограждающих конструкций не менее, чем с 2-х сторон.

4.5.11 Газопровод для сброса давления газов в баллонах на посту выпуска сжиженного природного газа и дегазации баллонов после выпуска и слива сжиженного природного газа должен предусматриваться диаметром не менее 0,05 м и выводиться на 6 м от уровня пола, но не менее, чем на 1 м выше кровли близлежащих зданий в радиусе до 20 м.

4.5.12 На предприятиях по обслуживанию газобаллонных автомобилей должны предусматриваться металлические шкафы или несгораемые навесы для хранения наполненных баллонов с негорючим (инертным) газом в количестве до 10 сорокалитровых баллонов включительно.

4.5.13 Расстояния предприятий I и II степени огнестойкости с проемами до других зданий следует принимать в соответствии с действующими нормативными документами.

4.5.14 Расстояние от указанных площадок площадью до 200 м² до глухой стены зданий и сооружений предприятий I, II и III степени огнестойкости не нормируется.

4.5.15 Металлические шкафы для хранения не более 10 наполненных баллонов с негорючим (инертным) газом при глубине шкафа не более 1 м разрешается располагать непосредственно у потребителя этого газа - поста слива сжиженного нефтяного газа или выпуска сжиженного природного газа.

Таблица 6 – Расстояния от площадок поста слива сжиженного нефтяного или выпуска сжиженного природного газа

Здания и сооружения	Расстояния, м, от площадок поста слива сжиженного нефтяного или выпуска сжиженного природного газа, не менее		
	Навес поста слива сжиженного нефтяного газа или выпуска сжатого природного газа	Подземные резервуары сжатого природного газа при единичной емкости 25 м ³ и общей емкости до 50 м ³	Подземные резервуары сжатого природного газа при единичной емкости до 5 м ³ и общей емкости до 10 м ³
Общественные здания и сооружения	30	40	15
Жилые дома	20	40	10
Производственные, административные и бытовые здания	20	40	8
Навес поста слива сжиженного нефтяного газа или выпуска сжиженного природного газа	-	10	10
Открытая стоянка автомобилей	20	20	8

4.5.16 Помещения хранения и постов технического обслуживания и текущего ремонта газобаллонных автомобилей могут размещаться в многоэтажных зданиях I и II степени огнестойкости с количеством этажей не более семи.

4.5.17 Расстояние от площадок поста слива сжиженного нефтяного газа или поста выпуска сжиженного природного газа до зданий и сооружений следует принимать по таблице 6.

4.5.18 Помещения постов регулировки приборов газовой системы питания непосредственно автомобилей, следует отделять от других производственных помещений противопожарными перегородками 1-го типа и перекрытиями 3-го типа.

4.5.19 Допускается не предусматривать отдельных постов для регулировки приборов газовой системы питания на автомобилях при наличии на предприятии отдельного изолированного помещения для углубленного диагностирования (Д-2) автомобилей, отвечающего указанным требованиям.

4.5.20 В помещениях хранения и постов технического обслуживания и текущего ремонта, диагностирования и регулировочных работ газобаллонных автомобилей в нормальном режиме следует предусматривать механическую общеобменную приточно-вытяжную вентиляцию, рассчитанную из условия работы двигателей автомобилей на

бензине или дизельном топливе с учетом постоянно действующей естественной вентиляции в объеме однократного воздухообмена.

4.5.21 При нецелесообразности выполнения однократного воздухообмена, за счет естественного проветривания (применение сжиженного нефтяного газа) и для многоэтажных зданий однократный воздухообмен должен быть обеспечен постоянно действующей вытяжной вентиляцией с механическим побуждением во взрывозащищенном исполнении с резервной вытяжной системой и автоматическим вводом резерва (далее АВР).

4.5.22 При проектировании помещений, где возможна аварийная ситуация (внезапная разгерметизация баллонов), следует предусматривать поверочный расчет на растворение в помещении сжиженного природного газа или сжиженного нефтяного газа до 0,1 нижнего концентрационного предела распространения пламени.

4.5.23 При невозможности растворения газа до 0,1 нижнего концентрационного предела распространения (далее НКПР) пламени за счет основных вентиляционных систем аварийные вентсистемы должны быть выполнены в соответствии с СП РК 4.02-101.

4.5.24 Система автоматического контроля газовой среды помещений хранения и постов технического обслуживания и текущего ремонта, диагностирования и регулировочных работ газобаллонных автомобилей при достижении в помещении концентрации газа в количестве 20 % от нижнего концентрационного предела распространения пламени должна автоматически обеспечивать:

- включение звукового сигнала и аварийного освещения вышеуказанных помещений, а также всех путей эвакуации из них, включая ramпы, с включением световых указателей, устанавливаемых над выходами из помещений;

- включение приточной вентиляции этих помещений, а также смежных помещений и этажей в многоэтажном здании через каждые 50 м по путям эвакуации;

- отключение в данном помещении всех прочих потребителей электроэнергии, за исключением вытяжной вентиляции во взрывозащищенном исполнении, систем противопожарной автоматики и связи, аварийного освещения.

4.5.25 Электрооборудование смежных помещений, размещенное в 5 м зоне от дверных проемов помещений хранения и постов технического обслуживания и текущего ремонта, диагностирования и регулировочных работ автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном природном газе, должно быть выполнено в исполнении, соответствующем зонам взрывоопасности В-Ia или при выполнении в нормальном исполнении, должно отключаться при срабатывании систем контроля газовой среды одновременно с электрооборудованием соответствующего помещения.

4.5.26 Размещение указанных электротехнических помещений допускается таким образом, чтобы между ними и помещениями хранения постов технического обслуживания и текущего ремонта, диагностирования и регулировочных работ автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, должно быть не более одной смежной стены.

4.5.27 В прямках участка мойки и приемных резервуарах для сточных вод от мойки автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, следует

предусматривать естественную вентиляцию в объеме не менее однократного воздухообмена.

4.6 Ворота, лифты, рампы

4.6.1 Над проемами ворот встроенных и пристроенных помещений хранения подвижного состава следует предусматривать козырьки с пределом огнестойкости не менее EI 45 шириной не менее 1 м, для обеспечения расстояния от края козырька до низа оконных проемов общественного здания не менее 4 м, расстояние от верха оконного проема встроенного и пристроенного помещения хранения подвижного состава до низа оконного проема в общественном здании, должно быть не менее 4 м.

4.6.2 Изолированные рампы должны располагаться у наружной стены здания с естественным освещением и отделяться от производственных помещений и хранения автомобилей противопожарными перегородками 1-го типа.

4.6.3 Проемы в перегородке, отделяющей рампу от помещений хранения и постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава, должны закрываться противопожарными воротами или предусматриваться открытые тамбуры длиной не менее 4 м, оборудованные дренажными завесами с автоматическим пуском с объемным расходом воды 1 л/с на 1 м² пола тамбура.

4.6.4 Ограждающие конструкции тамбура должны быть противопожарными с пределом огнестойкости REI 45.

4.6.5 Допускается устройство неизолированных рамп в следующих случаях:

а) при реконструкции и техническом перевооружении предприятий для всех типов подвижного состава в существующих зданиях I и II степени огнестойкости со сложившейся конструктивной схемой рамп и устройстве соответствующих противопожарных преград в пределах площади пожарного отсека, указанного в таблице 1, при этом площадь пожарного отсека должна определяться как сумма площади этажей, соединенных неизолированными рампами и перекрытиями, и не превышать площади этажа, указанного для одноэтажного здания;

б) в здании до 3-х этажей I и II-ой степени огнестойкости, предназначенного только для хранения легковых автомобилей, работающих на бензине или дизельном топливе, при суммарной площади этажей не более 10400 м².

4.6.6 Число рамп должно определяться расчетом исходя из условий эвакуации всех автомобилей из здания в течение 1 ч. при движении автомобилей со скоростью 15 км/ч и интервалом между ними 20 м.

4.6.7 При этом тип и число рамп следует принимать при количестве автомобилей, расположенных на всех этажах, кроме первого:

- до 100 включительно - не менее одной однопутной рампы;
- св. 100 до 200 - одной двухпутной рампы;
- св. 200 до 1000 - двух однопутных рамп;
- св. 1000 - трех однопутных рамп или двух двухпутных рамп.

4.6.8 Число лифтов следует принимать из расчета один стационарный лифт на каждые 100 автомобилей, один передвижной на каждые 200 автомобилей, но во всех случаях не менее двух.

4.6.9 В случае транзитной прокладки инженерных коммуникаций (за исключением сетей водопровода и теплоснабжения) через пристроенные и встроенные помещения хранения подвижного состава они должны быть заключены в глухие строительные конструкции с пределом огнестойкости EI 150.

4.6.10 При проектировании рамп следует соблюдать следующие нормы:

- продольный уклон закрытых прямолинейных рамп по оси полосы движения должен быть не более 18 %, криволинейных - не более 13 %, продольный уклон открытых, не защищенных от атмосферы осадков, рамп - не более 10 %;

- поперечный уклон виражей криволинейных и прямолинейных рамп должен быть не более 6 %;

- сопряжение рамп с горизонтальными участками пола должно быть плавным, а расстояние от низа автомобиля до пола должно быть не менее 0,1 м;

- с обеих сторон проезжей части рамп должны предусматриваться колесоотбойные устройства (барьеры) высотой 0,1 м и шириной 0,2 м, средний барьер, разделяющий проезжие части двухпутной, должен иметь ширину не менее 0,3 м;

- на рампах с пешеходным движением вместо одного колесоотбойного устройства (барьера) должен предусматриваться тротуар шириной не менее 0,8 м, на криволинейных рампах тротуар должен располагаться с внутренней стороны;

- расстояние от пола проезжей части рампы до выступающих строительных конструкций или до подвесного оборудования должно быть не менее, чем на 0,2 м больше высоты наиболее высокого подвижного состава, но не менее 2 м.

4.6.11 Высота колесоотбойных устройств должна составлять для автомобилей:

- I категории - не менее 0,12 м;
- II и III категории - не менее 0,30 м;
- IV - не менее 0,4 м.

4.6.12 Расстояние от стены до края колесоотбойного устройства должно быть не менее при установке автомобилей параллельно стене:

- I категории - не менее 0,4 м;
- II - не менее 0,5 м;
- III и IV - не менее 0,7 м;
- при установке автомобилей перпендикулярно к стене для всех категорий - на 0,3 м больше заднего или переднего свеса автомобиля в зависимости от схемы их расстановки.

4.6.13 Количество наружных ворот в здании для въезда и выезда из помещений хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава, расположенных на первом этаже, кроме помещения хранения легковых автомобилей, принадлежащих гражданам, следует принимать при количестве транспортных средств:

- до 25 включительно - одни ворота;
- св. 25 до 100 - двое ворот;
- св. 100 - двое ворот и дополнительно одни ворота на каждые последующие полные или неполные 100 автомобилей.

4.6.14 Количество наружных ворот для въезда и выезда из помещения хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава,

расположенного на 1-ом этаже, кроме помещения с одними наружными воротами, допускается уменьшать на одни ворота, при условии возможности въезда и выезда через одно смежное помещение, обеспеченное нормативным количеством наружных ворот, рассчитанным на общую численность автомобилей в этих помещениях.

4.6.15 При применении неизолированных рамп для перемещения подвижного состава в многоэтажных зданиях допускается осуществлять выезды с вышележащих этажей через помещение первого этажа, при этом к количеству ворот на 1-ом этаже здания следует дополнительно принимать одни наружные ворота на каждую полосу движения по рампам.

4.6.16 Въезд (выезд) автомобилей из цокольного или подвального этажей здания через первый этаж не допускается.

4.6.17 Количество наружных ворот в зданиях с помещениями хранения легковых автомобилей, принадлежащих гражданам, вне зависимости от типа и этажности здания, кроме подземных, следует принимать при количестве автомобилей:

- до 50 включительно - одни ворота;
- св. 50 до 200 - двое ворот;
- св. 200 - двое ворот и дополнительно одни ворота на каждые последующие полные или неполные 200 автомобилей.

4.6.18 Управление наружными воротами, предназначенными для въезда и выезда подвижного состава с поточных линий ежедневного обслуживания (ЕО), ТО-1, ТО-2, должно быть заблокировано с работой транспортных устройств (конвейеров) и с управлением воздушно-тепловыми завесами.

4.6.19 Наружные ворота могут быть использованы в качестве эвакуационных выходов при устройстве любого типа ворот при наличии калиток без порогов или с порогами высотой не более 0,1 м.

4.6.20 Размеры калиток и их размещение должны отвечать требованиям, предъявляемым к эвакуационным выходам.

4.6.21 Расположение ворот в помещениях хранения, постов технического обслуживания и технического регулирования (при количестве ворот более единицы) должно быть рассредоточенным.

4.6.22 Ограждающие конструкции лифтовых шахт, помещений машинных отделений лифтов, каналов шахт и ниш для прокладки коммуникаций следует проектировать в соответствии с нормативными требованиями.

4.7 Конструктивные решения и методы расчетов здания

4.7.1 Расчет строительных конструкций и оснований, обеспечивающий надежность и устойчивость, следует производить, учитывая сейсмические условия, фундаменты, также учитывать все виды нагрузок, соответствующих функциональному назначению, конструктивному решению здания, климатические, а в необходимых случаях, технологические воздействия в соответствии с положениями нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

4.7.2 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо учитывать защиту строительных конструкций от коррозии в соответствии с СП РК 2.01-101.

4.7.3 При проектировании и расчете несущей конструкции необходимо учитывать:

- требуемую несущую способность;
- эксплуатационную пригодность;
- долговечность.

4.7.4 Для оценки реакции строительного объекта при динамических воздействиях следует использовать соответствующие динамические модели. В этом случае параметры напряженно-деформированного состояния (усилия, напряжения, перемещения и др.) определяют в результате динамического расчета.

4.7.5 Динамические воздействия допускается приводить к эквивалентным статическим нагрузкам за счет введения соответствующих коэффициентов динамичности, учитывающих возникающие в сооружениях силы инерции.

4.7.6 При проектировании и размещении рабочих постов предприятий технического обслуживания наиболее рациональный пролет для предприятий равен (не менее) 18 м при шаге 12 м, обеспечивающий большее место для маневрирования.

4.7.7 Колонны из железобетона в предприятиях по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей могут применяться прямоугольного сечения различной высоты. При высоте помещения (от отметки 0,000 и до верха конструкций перекрытия) от 3,6 м до 7,2 м применяются колонны размером в поперечном сечении 0,4 м × 0,4 м, при высоте помещений от 4,8 м до 9,6 м - сечением 0,5 м × 0,5 м и 0,5 м × 0,6 м.

4.7.8 Наклонные междуэтажные перекрытия должны иметь уклон не более 6 %.

4.7.9 Толщина наружных стен предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должна определяться на основании теплотехнических расчетов в соответствии с требованиями СП РК 2.04-107.

4.8 Инженерные системы и оборудование предприятий

4.8.1 Водоснабжение и канализация

4.8.1.1 В проектах предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта системы холодного и горячего (централизованного) водоснабжения, воду для хозяйственно-питьевых нужд, производственные и противопожарные водопроводы, возможное применение повторного и оборотного водоснабжения, а также канализацию необходимо проектировать в соответствии с требованиями СП РК 4.01-103, СП РК 4.01-101, санитарных правил, а также других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

4.8.1.2 Пополнение системы оборотного водоснабжения должно производиться для восполнения потерь воды, уносимой с обмываемыми автомобилями в количестве до 10 %, и может осуществляться от сети хозяйственно питьевого или технического водопровода.

4.8.1.3 Фильтры напорные целесообразно применять промышленного производства, при этом предоставляется широкий диапазон их выбора по производительности.

4.8.1.4 Расходы воды на хозяйственно-питьевые нужды для водителей и кондукторов следует определять из расчета явочной численности персонала и нормы расхода на одного человека, указанной в таблице 7.

4.8.1.5 В процессе проектирования, строительства предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо обеспечить подключение к системе централизованного водоотведения, а при его отсутствии предусматривается местное.

Таблица 7 – Норма расхода воды на одного человека

в литрах

Расход воды	Норма расхода на одного чел.			
	водителя и кондуктора автобуса, водителя легкового автомобиля		водителя грузового автомобиля	
	в смену	в час	в смену	в час
Общий расход воды, в том числе:	15	4	25	9,4
горячей воды	5	1,2	10	4,4

4.8.1.6 Насосная станция первого подъема, предназначенная для подачи сточных вод из приемного резервуара на безнапорный гидроциклон, должна укомплектовываться насосами, производительность которых должна определяться по часовому притоку сточных вод.

4.8.1.7 Насосная станция второго подъема, предназначенная для подачи осветленной воды из безнапорных гидроциклонов на напорные фильтры для доочистки, должна укомплектовываться насосами той же производительности, что и первого подъема.

4.8.1.8 При определении расчетного расхода воды на пожаротушение, на мойку подвижного состава, деталей и технологического оборудования, прием душа, мытье полов и поливку территории учитывать не следует.

4.8.1.9 Расчетный расход воды на наружное пожаротушение площадок хранения автомобилей следует принимать по таблице 8.

Таблица 8 Расход воды на наружное пожаротушение

Категория автомобилей	Расход воды на наружное пожаротушение при количестве автомобилей, л/с	
	до 200 вкл.	более 200
I	5	10
II и III	10	15
IV	15	20

4.8.1.10 При размещении производств под навесом расход воды на наружное пожаротушение следует принимать по таблице 8 из расчета общего количества рабочих постов или мест хранения, приравнивая их к количеству мест открытого хранения автомобилей. Устанавливать пожарные краны при этом не требуется.

4.8.1.11 Расчетный расход воды на наружное пожаротушение автозаправочной станции и площадок для размещения передвижных топливозаправочных средств следует принимать в объеме не менее 10 л/с.

4.8.1.12 При размещении автозаправочной станции вне территории автотранспортных предприятий тушение пожара допускается предусматривать из противопожарных резервуаров.

4.8.1.13 На автозаправочных станциях, расположенных на расстоянии не более 250 м от сетей противопожарного водопровода, противопожарные резервуары не предусматриваются. В этом случае автозаправочная станция должна обеспечиваться, кроме средств первичного пожаротушения, двумя углекислотными огнетушителями.

4.8.1.14 При отсутствии противопожарного водопровода на линейных топливозаправочных пунктах, располагаемых вне населенных мест и в населенных местах, допускается не предусматривать противопожарное водоснабжение (в том числе и резервуары).

4.8.1.15 При наличии противопожарного водоснабжения на расстоянии менее 250 м от автозаправочной станции естественных источников к ним, должен быть предусмотрен подъезд и площадка для пожарных машин.

4.8.1.16 На территории предприятий, автозаправочных станций, станций технического обслуживания автомобильного транспорта следует предусматривать производственно-ливневое и бытовое водоотведение, в соответствии с санитарными нормами и другими действующими нормативными документами на территории Республики Казахстан.

4.8.1.17 В случае невозможности подключения к системе централизованного водоотведения следует предусматривать локальную систему водоотведения согласно соответствующим требованиям.

4.8.1.18 Системы прямоточного и оборотного водоснабжения предприятий следует относить по степени обеспеченности подачи воды к III категории, за исключением элементов системы водоснабжения, связанных с пожаротушением (водоводы, насосные станции, резервуары противопожарного запаса воды), относящихся к I категории.

4.8.1.19 Стабилизационную обработку воды в системах оборотного водоснабжения допускается не предусматривать.

4.8.1.20 Использование для производственного водоснабжения воды питьевого качества допускается в виде исключения при отсутствии технического водопровода и при технико-экономическом обосновании нецелесообразности устройства системы оборотного водоснабжения.

4.8.1.21 Потери воды при производстве моечных процессов следует принимать в размере 10 % - 15 % от общей потребности воды, определяемой в технологической части проекта.

4.8.1.22 Очистные сооружения производственных сточных вод предприятий автомобильного транспорта могут быть отдельно стоящими или размещаться внутри зданий.

4.8.1.23 Расстояние от отдельно стоящих подземных очистных сооружений для сточных вод, не содержащих горючих и трудногорючих веществ, до предприятий автомобильного транспорта не нормируется.

4.8.1.24 Расстояние от отдельно стоящих подземных очистных сооружений для нефтесодержащих, краскосодержащих и поверхностных сточных вод следует принимать не менее 6 м до зданий I, II и IIIа степени огнестойкости и 9 м – до предприятий III, IIIб, IV, IVа и V степени огнестойкости. Данные расстояния не нормируются, если стена, обращенная в сторону очистных сооружений, является противопожарной.

4.8.1.25 Допускается предусматривать в составе производственного здания предприятия отдельные помещения для размещения оборудования закрытого типа (без открытой поверхности) для очистки:

- сточных вод от мойки автомобилей, содержащих моющие растворы, производительностью не более 30 л/с с удельным содержанием уловленных нефтепродуктов не более 10 кг с 1 м² водной поверхности и общей площади поверхности закрытых резервуаров не более 120 м²;

- краскосодержащих сточных вод;

- кисло-щелочных сточных вод;

- сточных вод, содержащих механические примеси.

4.8.1.26 Указанные помещения должны отделяться от других производственных помещений противопожарными перегородками 1-го типа и перекрытиями 2-го типа.

4.8.1.27 Приемные резервуары закрытого типа (без открытой поверхности) для производственных сточных вод вместимостью не более 10-минутной производительности насоса, откачивающего эти сточные воды на очистные сооружения, и местные очистные сооружения производительностью до 20 м³/сут., допускается размещать в производственных помещениях непосредственно у технологического оборудования, являющегося источником сбросной воды.

4.8.1.28 В канавах мойки подвижного состава следует предусматривать водоотводные лотки с уклоном не менее 3 %.

4.8.1.29 Пол канавы должен иметь уклон не менее 3 % в сторону лотка.

4.8.1.30 Самоотечный трубопровод отвода сточных вод от мойки подвижного состава должен иметь уклон не менее 3 % и диаметр не менее 0,15 м при применении ручной шланговой мойки, и не менее 0,2 м при применении механизированной мойки.

4.8.1.31 Насосные станции для перекачки производственных сточных вод следует относить к III категории по степени надежности действия.

4.8.1.32 Очистные сооружения для очистки наиболее загрязненной части поверхностных сточных вод с площадок открытого хранения подвижного состава и проездов территории предприятия, следует рассчитывать на прием стоков от малоинтенсивных часто повторяющихся дождей с периодом однократного превышения расчетной интенсивности 0,05 года или на аккумуляцию с последующей очисткой стоков

после выпадения дождя слоем 0,01 м, а также на прием стоков от таяния снега и мытья территории.

4.8.1.33 В проектах предприятий по техническому обслуживанию и ремонту автомобильного транспорта следует устанавливать очистные сооружения с безнапорными гидроциклонами по методу механической очистки загрязненной воды после мойки автомобилей.

4.8.1.34 В комплексе с системой оборотного водоснабжения должны быть разработаны проекты очистных сооружений и системы оборотного водоснабжения предприятий по техническому обслуживанию и ремонту автомобильного транспорта на основе применения безнапорного гидроциклона.

4.8.1.35 Загрязнение сточных вод автотранспортных предприятий характеризуется следующими содержаниями взвешенных веществ мг/л от мойки грузовых автомобилей - 3000, автобусов - 1600 и легковых автомобилей - 700, а нефтепродуктов - 900, 850 и 75 соответственно.

4.8.1.36 Концентрацию взвешенных веществ в поверхностных сточных водах следует принимать по приложению А.

4.8.1.37 Очистку поверхностных сточных вод допускается производить в очистных сооружениях от мойки подвижного состава при условии их сбора в регулирующем резервуаре и подачи на очистку в разное время суток с работой мойки.

4.8.1.38 Очистные сооружения, предназначенные для очистки производственных и поверхностных сточных вод, производительностью до 10 л/с включительно, допускается предусматривать односекционными.

4.8.1.39 Степень очистки производственных сточных вод, сбрасываемых в сеть бытовой канализации, должна удовлетворять требованиям СП РК 4.01-101.

4.8.1.40 Степень очистки поверхностных сточных вод при сбросе их в водные объекты должна отвечать соответствующим требованиям.

4.8.2 Отопление и вентиляция, кондиционирование воздуха

4.8.2.1 Отопление и вентиляцию, кондиционирование воздуха следует принимать в соответствии с установленными требованиями СП РК 4.02-101.

4.8.2.2 В проектах систем отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха должны предусматриваться энергоэффективные технические решения, энергосберегающие технологии и оборудование, обеспечивающие рациональное использование топливно-энергетических ресурсов, а также применение энергии возобновляемых источников и местных видов топлива с учетом экономической целесообразности и экологической обстановки.

4.8.2.3 В проектах систем отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха следует предусматривать технические решения, обеспечивающие:

- а) нормируемый микроклимат и чистоту воздуха в обслуживаемой зоне помещений административных и бытовых зданий предприятий;
- б) нормируемый микроклимат и чистоту воздуха в рабочей зоне производственных, складских помещений в зданиях;

в) нормируемые уровни шума и вибрации от работы оборудования и систем отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха, кроме систем аварийной вентиляции и противодымной защиты, для которых при работе или опробовании в помещениях, где установлено это оборудование, допустим шум не более 110,0 дБА, а при импульсном - не более 125,0 дБА;

г) ремонтпригодность систем отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха;

д) взрывопожаробезопасность систем отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха;

е) автоматическое регулирование и учет количества потребляемой теплоты.

4.8.2.4 Использование теплоты воздуха из систем вентиляции с естественным побуждением допускается не предусматривать.

4.8.2.5 Аварийную вентиляцию для производственных помещений, в которых возможно внезапное поступление большого количества вредных или горючих газов, паров или аэрозолей, следует предусматривать в соответствии с требованиями технологической части проекта, учитывая несовместимость по времени аварии технологического и вентиляционного оборудования.

4.8.2.6 Расчетные температуры воздуха в холодный период в производственных помещениях здания следует принимать в помещениях:

- хранения подвижного состава - не менее +5 °С;
- складских – не менее +10 °С;
- мойки авто – не менее +18 °С;
- остальных, помещениях – по требованиям ГОСТ 12.1.005.

4.8.2.7 Отопление помещений хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава следует предусматривать воздушное, совмещенное с приточной вентиляцией.

4.8.2.8 Отопление местными нагревательными приборами с гладкой поверхностью без ребрения допускается в помещениях хранения автомобилей в одноэтажных зданиях объемом до 10000 м³ включительно, а также в помещениях хранения автотранспортных средств в многоэтажных зданиях независимо от объема.

4.8.2.9 Количество автомобилей, подключаемых к системе местных отсосов с механическим удалением, не ограничивается.

4.8.2.10 На воздуховодах приточных систем в пределах венткамер, обслуживающих помещения, в которых производятся работы с газобаллонным автомобилем, следует предусматривать устройство обратных клапанов.

4.8.2.11 Потребность в тепле на обогрев въезжающего в помещение подвижного состава следует принимать в количестве 0,029 Вт в час на один кг массы, в снаряженном состоянии на один градус разницы температур наружного и внутреннего воздуха.

4.8.2.12 Расход тепла на обогрев легковых автомобилей I категории в районах с расчетной наружной температурой наиболее холодной пятидневки – не менее 15 °С и выше учитывать не следует.

4.8.2.13 Наружные ворота помещений хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава следует оборудовать воздушно-тепловыми

завесами в районах со средней расчетной температурой наружного воздуха - 15 °С и ниже при следующих условиях:

- при количестве пять и более въездов или выездов в час, приходящихся на одни ворота в помещениях постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава;

- при расположении постов технического обслуживания на расстоянии 4-х и менее метров от наружных ворот;

- при количестве 20-ти и более въездов и выездов в час, приходящихся на одни ворота в помещении хранения подвижного состава, кроме легковых автомобилей, принадлежащих гражданам;

- при хранении в помещении 50-ти и более легковых автомобилей, принадлежащих гражданам.

4.8.2.14 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию необходимо учитывать воздушно-тепловые завесы наружных входов и выходов.

4.8.2.15 В помещениях хранения подвижного состава, включая рампы, удаление воздуха следует предусматривать из верхней и нижней зон помещения поровну подача приточного воздуха в помещение должна осуществляться сосредоточенно вдоль проездов.

4.8.2.16 Воздуховоды для удаления воздуха из нижней зоны этажа допускается располагать в колесоотбойных устройствах (тротуарах).

4.8.2.17 Приточные воздуховоды допускается перед вентилятором объединять в одну магистраль при условии установки в ответвлениях к этажам автоматических обратных клапанов.

4.8.2.18 В многоэтажных гаражах, где этажи не изолированы друг от друга, допускается проектировать общие для всех этажей приточные и вытяжные вентиляционные системы помещений для хранения автомобилей.

4.8.2.19 Температура приточного воздуха в осмотровые каналы, прямки и тоннели в холодный период года должна быть не ниже + 16 °С и не выше + 25 °С.

4.8.2.20 Количество приточного и вытяжного воздуха на один кубический метр объема осмотровых каналов, прямков и тоннелей следует принимать из расчета их десятикратного воздухообмена.

4.8.2.21 Воздушно-тепловые завесы допускается не предусматривать у наружных ворот помещений постов технического обслуживания и ремонта автомобилей с количеством постов не более пяти.

4.8.2.22 При расчете систем вентиляции и кондиционирования воздуха концентрацию вредных веществ в воздухе рабочей зоны на рабочих местах в производственных помещениях следует принимать равной предельно допустимой концентрации в воздухе рабочей зоны в соответствии с нормативными документами Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

4.8.2.23 Горячие поверхности отопительного и вентиляционного оборудования, трубопроводов и воздуховодов, размещаемых в помещениях, в которых они создают опасность воспламенения газов, паров, аэрозолей или пыли, следует изолировать,

предусматривая температуру на поверхности теплоизоляционной конструкции не менее чем на 20 % ниже температуры их самовоспламенения.

4.8.2.24 Температура на поверхности изоляции не должна превышать 45 °С.

4.8.2.25 При отсутствии человека в помещении необходимо уменьшение подачи тепловой энергии, так как потребность в поддержании комфортных условий отпадает.

Примечание - При отсутствии технической возможности снизить температуру поверхности изоляции до указанного уровня отопительно-вентиляционное оборудование, трубопроводы и воздуховоды не следует размещать в указанных помещениях.

4.8.2.26 Концентрацию вредных веществ в приточном воздухе при выходе из воздухораспределителей и других приточных отверстий следует принимать по расчету с учетом концентраций этих веществ в рециркуляционном воздухе и фоновых концентраций в местах размещения воздухоприемных устройств. При этом при формировании приточной смеси концентрация вредных веществ не должна превышать для производственных зданий:

- 30 % предельно допустимой концентрации в воздухе рабочей зоны для наружного воздуха;

- 80 % предельно допустимой концентрации в воздухе рабочей зоны для рециркуляционного воздуха.

4.8.2.27 Потери теплоты через внутренние ограждающие конструкции помещений допускается не учитывать, если разность температур воздуха в этих помещениях равна 3 °С и менее.

4.8.2.28 Тепловую изоляцию следует предусматривать для трубопроводов систем отопления, прокладываемых в неотапливаемых помещениях, в местах, где возможно замерзание теплоносителя, а также для предупреждения ожогов и конденсации влаги в них.

4.8.2.29 В производственных помещениях, имеющих сообщение через двери и ворота без тамбура с помещениями хранения и постов технического обслуживания и текущего ремонта, объем приточного воздуха следует принимать с коэффициентом 1,05.

4.8.2.30 При этом, в помещениях хранения, постов технического обслуживания и технического ремонта объем приточного воздуха должен быть соответственно уменьшен.

4.8.2.31 Количество удаляемого воздуха от работающих двигателей в зависимости от их мощности следует принимать:

- до 90 кВт (120 л.с.) включительно - 350 м³/ч;
- св. 90 до 130 кВт (120 до 180 л.с.) - 500 м³/ч;
- св. 130 до 175 кВт (180 до 240 л.с.) - 650 м³/ч;
- св. 175 кВт (240 л.с.) - 800 м³/ч.

4.8.2.32 При размещении в помещении не более пяти постов для технического обслуживания и текущего ремонта автомобилей допускается проектировать местные

отсосы с естественным удалением для автомобилей с мощностью не более 130 кВт (180 л.с.).

4.8.2.33 Количество отработанных газов двигателей, прорывающихся в помещение, следует принимать при шланговом отсосе – не менее 10 %, при открытом отсосе – не менее 25 %.

4.8.2.34 В помещениях неотапливаемых гаражей-стоянок вместимостью до 25 легковых автомобилей, принадлежащих гражданам, и в помещениях неотапливаемых стоянок для всех прочих автомобилей при выезде не более двух автотранспортных средств в час через одни наружные ворота допускается предусматривать естественную вентиляцию.

4.8.2.35 В помещениях неотапливаемых гаражей-стоянок с применением воздушного обогрева двигателей автомобилей допускается использовать естественный приток воздуха и удаление с механическим побуждением из нижней и верхней зон.

4.8.2.36 При удалении воздуха от местных отсосов с помощью механической вентиляции температура его не должна превышать 80 °С.

4.8.2.37 В помещениях хранения подвижного состава для перевозки горюче-смазочных материалов в количестве до 10 автомобилей и общей емкостью автоцистерн до 30 м³ следует предусматривать устройство механической вытяжной вентиляции в объеме трехкратного воздухообмена в взрывозащищенном исполнении с установкой резервных вентиляторов, автоматически включающихся при остановке основных.

4.8.2.38 Приемные устройства приточных вентиляционных систем должны располагаться на расстоянии не менее 12 м от ворот с количеством въездов и выездов более 10-ти автомобилей в час.

4.8.2.39 При количестве въездов и выездов менее 10 автомобилей в час приемные устройства приточных вентиляционных систем могут располагаться на расстоянии не менее одного метра от ворот.

4.8.2.40 Вытяжную вентиляцию следует проектировать с естественным побуждением, приточную - с искусственным, включаемую при срабатывании системы автоматического контроля газовой среды.

4.8.2.41 Устройство приточной вентиляции допускается без подогрева воздуха.

4.8.2.42 Вытяжные вентиляционные шахты из помещений подземных гаражей-стоянок, размещаемых под жилыми и общественными зданиями, следует выводить на высоту не менее 2 м над уровнем крыши наиболее высокого здания, расположенного в радиусе 15 м от вытяжной шахты, они должны выполняться из негорючих материалов с пределом огнестойкости EI 45.

4.8.2.43 Для указанных гаражей-стоянок объем приточного воздуха следует предусматривать на 20 % меньше объема удаляемого воздуха.

4.8.2.44 Вытяжные вентиляционные шахты из помещений подземных гаражей-стоянок, разрешаемых на незастроенной территории (под проездами, дорогами, скверами и другими площадками), должны предусматриваться высотой не менее 3-х метров над уровнем земли и размещаться на расстоянии не менее 15 м от жилых и общественных зданий, детских игровых площадок, спортивных площадок и мест отдыха населения.

4.8.2.45 Лопasti вытяжных вентиляторов должны быть изготовлены из цветных материалов и установлены для предотвращения контакта с вытяжным каналом.

4.8.2.46 В помещениях хранения подвижного состава без естественного освещения или при расстоянии от окон до наиболее удаленной точки помещения, превышающем 30 м, следует предусматривать вытяжные шахты или открываемые окна в верхней части помещения для дымоудаления общей площадью не менее 0,2 % от площади пола.

4.8.2.47 Количество шахт следует принимать из расчета удаления дыма с площади помещения радиусом не менее 30 м от каждой шахты.

4.8.2.48 Предельная огнестойкость ограждающих конструкций шахт дымоудаления должен быть не ниже EI 60, огнезадерживающих клапанов - не ниже EI 30.

4.8.2.49 Транзитные воздуховоды в многоэтажных зданиях за пределами обслуживаемого этажа или помещения, выделенного противопожарными перегородками, следует проектировать с пределом огнестойкости EI 15.

4.8.2.50 Удаление дыма следует предусматривать:

а) из каждого производственного или складского помещения с постоянными рабочими местами без естественного освещения или с естественным освещением, не имеющего механизированных приводов для открывания фрамуг, расположенных на уровне 2,2 м и выше от пола до низа фрамуг, и для открывания проемов в фонарях (в обоих случаях площадью, достаточной для удаления дыма при пожаре);

б) из помещения площадью 55 м² и более, предназначенного для хранения или использования горючих материалов, если в нем имеются постоянные рабочие места.

4.8.2.51 Дымоприемные устройства следует размещать на дымовых шахтах под потолком коридора или холла.

4.8.2.52 Допускается присоединение дымоприемных устройств к дымовым шахтам на ответвлениях.

4.8.2.53 Удаление дыма непосредственно из помещений одноэтажных зданий следует предусматривать вытяжными системами с естественным побуждением через дымовые шахты с дымовыми клапанами или открываемыми незадуваемыми фонарями.

4.8.2.54 Дымоприемные устройства следует размещать более равномерно по площади помещения, дымовой зоны или «резервуара дыма».

4.8.2.55 Площадь, обслуживаемую одним дымоприемным устройством, следует принимать не более 900 м².

4.8.2.56 Длина коридора, обслуживаемого одним дымоприемным устройством, принимается не более 30 м.

4.8.2.57 Помещения площадью более 1600 м² необходимо разделять на дымовые зоны, учитывая возможность возникновения пожара в одной из них.

4.8.2.58 Каждую дымовую зону следует ограждать плотными вертикальными завесами из негорючих материалов, спускающимися с потолка (перекрытия) к полу, но не ниже 2,5 м от него, образуя под потолком (перекрытием) «резервуары дыма».

4.8.2.59 При расчете противодымной защиты следует принимать:

- а) температуру наружного воздуха для холодного периода года. Скорость ветра следует принимать не более 5 м/с;
- б) направление ветра на фасад, противоположный эвакуационному выходу здания;
- в) избыточное давление в шахтах лифтов в незадымляемых лестничных клетках Н2 и в тамбурах-шлюзах - по отношению к давлению наружного воздуха на наветренной стороне здания;
- г) давление на закрытые двери на пути эвакуации не более 150 Па;
- д) площадь одной большой створки при двустворчатых дверях.

4.8.3 Электротехнические устройства

4.8.3.1 Проектирование электротехнических устройств на предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует осуществлять в соответствии с решениями СП РК 4.04-107.

4.8.3.2 Электрооборудование смежных помещений, размещенное в 5-метровой зоне от дверных проемов постов технического обслуживания и ремонта, диагностирования и регулировочных работ автомобилей с двигателями, работающими на сжатом природном газе, должно быть выполнено в исполнении, соответствующем зонам класса взрывоопасности В-1а.

4.8.3.3 При нормальном исполнении данное электрооборудование должно отключаться при срабатывании систем автоматического контроля газовой среды одновременно с электрооборудованием соответствующего помещения.

4.8.3.4 По обеспечению надежности электроснабжения потребителей предприятий следует относить к следующим категориям:

- 1 категория - электроприемники систем автоматического контроля воздушной среды, аварийного эвакуационного освещения, сигнализации и вытяжной вентиляции во взрывозащищенном исполнении, приточной вентиляции;

Примечания:

1. Категорирование надежности электроснабжения систем инженерного оборудования зданий и сооружений (автоматическая сигнализация, автоматическое пожаротушение, дымоудаление и пр.) определяется соответствующими требованиями.

2. Допускается осуществлять питание указанных потребителей от одного источника: от разных трансформаторов двухтрансформаторной подстанции или от двух близлежащих однострановых подстанций, подключенных к разным питающим линиям, проложенным по разным трассам с устройством АВР на стороне низкого напряжения.

- 2-я категория - электроприводы лифтов для перемещения транспортных средств, осуществляемого только с помощью лифтов; электроприводы механизмов открывания ворот без ручного привода и аварийное освещение стоянок транспортных средств, постоянно готовых к выезду;

- 3-я категория - все остальные электропотребители технологического оборудования.

4.8.3.5 При документальном подтверждении электроснабжающей организации о невозможности обеспечения электроснабжения по I категории надежности допускается осуществлять питание указанных потребителей от одного источника: от разных

трансформаторов двух трансформаторных подстанций или от двух близлежащих одно-трансформаторных, подключенных к разным питающим линиям, проложенным по разным трассам с устройством АВР на стороне низкого напряжения.

4.8.3.6 Помещения хранения подвижного состава допускается проектировать без естественного либо недостаточного освещения по биологическому воздействию.

4.8.3.7 При проектировании комбинированного освещения рекомендуется использовать энергосберегающие лампы как источники наиболее щадящего и расширяющего зону зрительного комфорта светового режима.

4.8.3.8 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо планировать управление эвакуационным освещением лестничных клеток, коридоров световыми указателями входов в здание следует предусматривать централизованным, дистанционным или автоматическим из помещения поста пожарной сигнализации или со щитков освещения.

4.8.3.9 В случае нарушения питания основного (рабочего) освещения в предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует предусмотреть аварийное освещение.

4.8.3.10 В осмотровых канавах для освещения следует предусматривать энергосберегающие светильники, также учитывать требования СП РК 4.04-107.

4.8.3.11 Освещенность помещений предприятий автомобильного транспорта следует принимать по таблице 9.

Таблица 9 – Нормативы освещенности помещений предприятий автомобильного транспорта

Наименование участка	Освещенность, лк		
	при системе комбинированного освещения		при системе общего освещения
	всего	в т.ч. от общего	
Посты мойки и уборки автомобилей	-	-	200
Посты ТО и ремонта	400*	200	300
Осмотровые канавы	400*	200	-
Агрегатный, моторный, электротехнический	750*	200	300
Кузнечный, жестяной, сварочный и медицинский	500	200	200
Ремонт аккумулятора	500	200	200
Приготовление электролита	-	-	300
Ремонт и монтаж шин	400	200	300
Малярный и краскоприготовительный	500	200	200
Столярный и обойный	1000	200	400

**Таблица 9 – Нормативы освещенности помещений предприятий
автомобильного транспорта (продолжение)**

Наименование участка	Освещенность, лк		
	при системе комбинированного освещения		при системе общего освещения
	всего	в т.ч. от общего	
Помещение для хранения автомобилей	-	-	75
Складские помещения (без постоянных рабочих мест)	-	-	50
*Обязательно наличие переносных источников искусственного освещения.			

4.9 Доступность для маломобильных групп населения

4.9.1 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует обеспечить не менее одного входа, приспособленного для передвижения маломобильных групп населения, с поверхности земли в здание, и из каждого подземного или надземного перехода, соединенного с этим зданием.

4.9.2 Необходимо обеспечить чистую ширину дверных проемов, которая должна составлять не менее 0,9 м, не иметь порогов, при необходимости их устройства высота должна быть не более 0,025 м.

4.9.3 В здании и на прилегающей территории чистая ширина полосы движения прохода в одном направлении кресла-коляски должна составлять не менее 1,5 м, а при встречном движении - не менее 1,8 м.

4.9.4 Для обеспечения маневрирования кресел-колясок размеры пространства при повороте на 90 °С следует принимать не менее 1,4 м × 1,4 м, а при развороте на 180 °С - не менее 1,4 м × 1,5 м.

4.9.5 Глубину пространства для маневрирования кресла-коляски перед дверью при открывании «от себя» следует принимать не менее 1,2 м, а при открывании «к себе» - не менее 1,5 м.

4.9.6 В целях обеспечения доступности для маломобильных групп населения необходимо обеспечить пандус, его ширина при одностороннем движении должна быть не менее 1,0 м, а при двустороннем движении - не менее 1,8 м.

4.9.7 Максимальная высота одного подъема пандуса не должна превышать 0,8 м при уклоне не более 8 %, при перепаде высот пола на путях движения 0,2 м и менее допускается увеличивать уклон до 10 %.

4.9.8 На открытых стоянках около предприятий по обслуживанию автомобилей следует выделять не менее 10 % мест для транспорта инвалидов.

4.9.9 Разметку места для стоянки автомашины инвалида на кресле-коляске следует предусматривать размером 6,0 м × 3,6 м, что дает возможность создать безопасную зону сбоку и сзади машины – не менее 1,2 м.

4.9.10 Площадь обеденных залов следует определять исходя из норм площади не менее 3 м² на место.

4.9.11 В буфетах и закусочных должно быть не менее одного стола высотой не более 0,8 м, коленное пространство - не менее 0,7 м, глубина - не менее 0,5 м.

4.9.12 В расчетно-кассовой зоне должно быть приспособлено не менее одного доступного контрольно-кассового аппарата.

4.9.13 Ширина прохода около расчетно-кассового аппарата должна быть не менее 1,1 м.

4.10 Охрана окружающей среды

4.10.1 При проектировании и организации участка и предприятий по ремонту и техническому обслуживанию транспорта необходимо свести к минимуму любые отрицательные воздействия на окружающую среду и микроклимат, обеспечить правильное использование ландшафта и биологического разнообразия с эффективным использованием энергии и ресурсов.

4.10.2 При посадке деревьев необходимо учитывать климатические условия, тип почвы, количество осадков, направление ветра, обслуживание растений.

4.10.3 Во избежание повреждений зданий ветками не рекомендуется высаживать высокие деревья в непосредственной близости от здания.

4.10.4 При проектировании, строительстве, реконструкции зданий и сооружений должны предусматриваться мероприятия по охране окружающей и восстановлению природной среды, рациональному использованию и воспроизводству природных ресурсов, обеспечению экологической безопасности.

4.10.5 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны быть предусмотрены мероприятия, предотвращающие сброс загрязненных сточных вод и препятствующие непосредственному загрязнению подземных и поверхностных вод.

4.10.6 При проектировании участка необходимо учитывать условие естественного развития ландшафта.

5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла

5.1.1 Целесообразность использования энергии возобновляемых источников и местных видов топлива с учетом экологической обстановки, а также ВЭР для отопления, вентиляции и кондиционирования воздуха должна быть обоснована технико-экономическим расчетом, принимая во внимание неравномерность поступления вторичных энергетических ресурсов и теплопотребления в системах. На этом основании осуществляется выбор схем использования энергии возобновляемых источников, утилизации теплоты, подбор оборудования для применения местных видов топлива, теплоутилизации, типа теплонасосных установок.

5.1.2 Необходимо предусмотреть решения и комплекс мер по повышению энергоэффективности предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта в соответствии с действующими на территории Республики Казахстан нормами и стандартами.

5.1.3 При проектировании необходимо предусмотреть правильную ориентацию здания по сторонам света в целях естественного сохранения тепла в зимний период и охлаждению в летний, а также обеспечивать инсоляцию помещений.

5.1.4 При совершенствовании энергетической эффективности зданий должны приниматься во внимание климатические и местные условия, температурные условия внутри помещений, учитываться экономическая эффективность. Эти меры не должны влиять на другие технические требования зданий, а также на их общедоступность, безопасность и целевое использование.

5.1.5 Для обеспечения эффективного использования тепла ограждающие конструкции здания должны быть выполнены с использованием энергосберегающих материалов.

5.2 Рациональное использование природных ресурсов

5.2.1 Организация мойки автомобилей предусматривает максимальную механизацию процесса при экономном расходе воды за счет повторного ее использования с целью решения важных экологических задач - бережного отношения к природным ресурсам.

5.2.2 Для предотвращения образования свалок строительного мусора во время строительства рекомендуется предусматривать утилизацию отходов на строительных площадках, предполагающую систему альтернативных вариантов переработки строительных отходов.

5.2.3 Количество материала для переработки устанавливается и рассчитывается по весу или объему.

5.2.4 При посадке деревьев необходимо учитывать климатические условия, тип почвы, количество осадков, направление ветра.

5.2.5 При проектировании организации строительства и производстве работ необходимо учитывать требования сохранения целостности чистоты почвенно-растительного покрова за границами полосы отвода, а также его минимального повреждения.

5.2.6 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта рекомендуется установка счетчиков горячей и холодной воды, в целях обеспечения ее рационального использования.

ПРИЛОЖЕНИЕ А*(информационное)***Концентрация взвешенных веществ в поверхностных сточных водах****Таблица А.1 – Концентрация загрязнений поверхностных сточных вод**

Категория автомобилей	Концентрация загрязнений поверхностных сточных вод взвешенными веществами, мг/л при количестве автомобилей			
	до 200 вкл.	св. 200 до 500	св. 500 до 1000	свыше 1000
I	300	500	700	1000
II и III	500	1000	1500	2000
IV	1500	2000	2500	3000
Примечания - 1) Указанную в таблице концентрацию взвешенных веществ при эксплуатации автомобилей I, II и III категорий на дорогах с гравийным и щебеночным покрытием следует принимать с коэффициентом 1,2, а при эксплуатации на грунтовых дорогах – с коэффициентом 1,5. 2) Концентрацию нефтепродуктов в поверхностных сточных водах следует принимать 40 мг/л, а биохимическую потребность в кислороде - 30 мг/л.				

ДЛЯ ЗАМЕТОК

УДК 656.13.07

МКС 91.040.99

Ключевые слова: предприятия автомобилей, пост, технический осмотр, ремонт, стоянки, природный газ, обслуживание, резервуар

Ресми басылым

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКА МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС, ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ ЖӘНЕ
ЖЕР РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КОМИТЕТІ

**Қазақстан Республикасының
ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

ҚР ЕЖ 3.03-106-2014

**АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІН ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ЕТУ
КӘСПОРЫНДАРЫ**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА, ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА И УПРАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ МИНИСТЕРСТВА
НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**СВОД ПРАВИЛ
Республики Казахстан**

СП РК 3.03-106-2014

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная